

**UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

MARIŠA SEMIČ

**UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA RAZREDNI POUK**

**MNJENJE RAZREDNIH UČITELJEV O
PREDMETU ŠPORT**

DIPLOMSKO DELO

Mentorica: dr. Vesna Štemberger, doc.

Kandidatka: Mariša Semič

Ljubljana, junij, 2014

ZAHVALA

»Šport je lep; vse življenje nam je lahko v tolažbo in veselje. Neskončno veliko nas nauči o nas samih, na primer o naših čustvih in značaju, kako v trenutkih stiske ostajamo odločni in kako se z roba poraza odrinemo k zmagi. V tem pogledu bi bilo težko kje drugje najti podoben pouk. Skozenj odkrivamo, do kod sežejo naše moči, a z njim tudi gradimo samozaupanje in pozitivno podobo o sebi. Nikoli ne smemo misliti, da smo nad športom.«

Artur Ashe

Hvala mentorici dr. Vesni Štemberger, ki me je sprejela pod svoje mentorstvo ter za njeno pomoč in nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi vsem učiteljem za sodelovanje pri raziskovalnem delu.

Za spodbudo in podporo skozi celotno študijsko obdobje se zahvaljujem staršem in prijateljem.

In hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k nastanku mojega diplomskega dela.

IZVLEČEK

V diplomskem delu sem ugotavljala mnenje razrednih učiteljev o predmetu šport.

V teoretičnem delu sem opredelila športno dejavnost in njen pomen, pomen športne dejavnosti za otroke. Osredotočila sem se na šport v osnovni šoli, njegov obseg in načrtovanje. Učitelj je tudi eden izmed pomembnih dejavnikov športno-vzgojnega procesa, zato sem nekaj besed namenila tudi temu, opredelila sem njegovo vlogo, znanja in izpopolnjevanje le-teh ter pomen kakovostnega športno-vzgojnega procesa za otroke. V zadnjem poglavju sem na kratko opisala nekatere dejavnosti dodatnega programa pri športu.

V empiričnem delu je sodelovalo 225 učiteljev različnih slovenskih osnovnih šol. Zanimalo me je, ali je šport med učitelji priljubljen predmet za poučevanje, ali ga uvrščajo med predmete, pomembne za življenje, katere vsebine radi poučujejo pri športu ter katerih ne marajo. Zanimalo me je tudi, katere spremembe bi uvedli v učni načrt za šport, ali z učenci izvajajo aktivnosti dodatnega programa, dopolnilni pouk in demonstracijo vsebin. Učitelji so odgovarjali tudi na vprašanja o opozarjanju staršev na težave pri športu in predstavitvi rezultatov športnovzgojnega kartona o njihovih kompetencah za poučevanje športa in željah za dodatno izobraževanje.

Rezultati so pokazali zanimive ugotovitve. Šport je po mnenju učiteljev med najbolj priljubljenimi predmeti med učenci, med njimi samimi pa ni tako zelo priljubljen za poučevanje. Učitelji se zavedajo pomembnosti športa in športne dejavnosti za razvoj otrok, zato ga uvrščajo med tri življenjsko najpomembnejše šolske predmete.

Učitelji se pri športu najbolj navdušujejo za poučevanje iger z žogo in atletskih vsebin, najmanj radi pa poučujejo gimnastične vsebine. Na splošno so učitelji z učnim načrtom za šport zadovoljni; večina bi jih kot spremembo uvedla vsak dan uro športa na šolskem urniku. Pričakovano večina učiteljev učencem pri športu ne daje domačih nalog in jih navadno ne vključuje v dopolnilni pouk, saj se jim to ne zdi potrebno. Minuta za zdravje in aktivni odmor sta med učitelji pozitivno sprejeta, saj jih večinoma izvajajo med poukom oziroma so mnenja, da bi jih lahko izvajali, ne glede na to, da tega na šoli še ne prakticirajo. S starši se o težavah, ki se pojavijo pri športu, pogovarjajo enako pogosto kot o ostalih težavah, rezultatov

športnovzgojnega kartona pa največ učiteljev staršem ne predstavi. Na splošno imajo učitelji dovolj kompetenc za poučevanje športa in so sami sposobni izvesti kakovostne ure športa, zasledila pa sem, da nekateri ne poznajo dovolj dobro učnega načrta za šport.

Ključne besede: športna dejavnost, predmet šport, mnenje, učitelji razrednega pouka, kompetence

ABSTRACT

Title: THE CLASS TEACHER'S OPINION ON THE PHYSICAL EDUCATION

In this thesis, I established class teacher's opinions on the physical education. In the theoretical part, I defined the sport activity and its meaning, the meaning of sport activity for children; I focused on physical education in the primary school, its scope and planning. The teacher is also one of the important factors of the sport-educational process, therefore I also wrote some words on this theme; I also defined their role, knowledge and their improvement and the meaning of the quality sport-educational process for children. In the last chapter I briefly described some activities that are in the additional program of physical education.

225 teachers from different Slovenian primary schools cooperated at the empirical part. In the survey, I was interested in whether the physical education is a popular subject to teach among the teachers and whether the teachers classify it as a subject important for life; which contents do they like to teach and which contents they do not like to teach at physical education. I was also interested in what changes they would introduce in the curriculum for physical education and whether they carry out activities of the additional programme with the students, remedial classes and demonstration of the contents. The teachers also answered questions about the parents' warnings about problems in physical education and the presentation of the results of the sport-educational chart and about their competences for teaching physical education and their wishes for further education.

The results showed interesting findings. Physical education is, according to the teachers, the most popular subject among the students, but among the teachers themselves, it is not that popular to teach. The teachers are aware of the importance of the physical education and sport activity for the development of the children, so they place it among the three life most important school subjects.

The teachers at physical education really like to teach ball games and athletics, the least favourite to teach is gymnastics. In general, the teachers are content with the physical education curriculum; most of them would change the physical education into an hour on daily basis on the school schedule. As expected, the most of the teachers do not give

homework to students and they mostly do not include the students in remedial classes, since it does not seem necessary. A minute for health and an active break are positively accepted among the teachers, since they are mostly carried out during school hours, or they are of the opinion that it would be implemented no matter if the school practices it yet. The teachers talk with parents about the problems that occur at physical education as frequently as with any other problems, the results of the sport-educational chart are mostly not introduced to parents. In general, the teachers have enough competences to teach physical education and are themselves able to perform high-quality hours of physical education, but I also discovered that some teachers do not know well enough the physical education curriculum.

Key words: sport activity, physical education, opinion, class teachers, competence

KAZALO VSEBINE

1.0	UVOD	- 1 -
2.0	PREDMET IN PROBLEM	- 2 -
2.1	Opredelitev športne dejavnosti in njenega pomena	- 3 -
2.1.1	Pomen športne dejavnosti za otroke	- 5 -
2.2	Šport v osnovni šoli	- 7 -
2.2.1	Terminološki vidik naziva predmeta šport	- 9 -
2.2.2	Poglavitna vzgojno-izobraževalna smotra predmeta šport	- 10 -
2.2.3	Program predmeta šport	- 10 -
2.3	Načrtovanje športno-vzgojnega procesa	- 13 -
2.3.1	Letni delovni načrt šole	- 14 -
2.3.2	Učiteljeva letna učna priprava za šport	- 16 -
2.3.3	Tematska priprava	- 17 -
2.3.4	Učna priprava	- 17 -
2.4	Razredni učitelj in predmet šport	- 19 -
2.4.1	Vloga učitelja v učno-vzgojnem procesu športa	- 19 -
2.4.2	Učiteljeva znanja	- 22 -
2.4.4	Posredovanje teoretičnih vsebin	- 23 -
2.5	Motivacija pri športu	- 24 -
2.5.1	Trije ključni motiviranja otrok	- 25 -
2.5.2	Motivacijska klima	- 26 -
2.5.3	Motivacija učiteljev	- 26 -
2.6	Kakovosten proces šolskega športa	- 29 -
2.6.1	Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti	- 29 -
2.6.2	Pomen kakovostnega športno-vzgojnega procesa za otroke	- 30 -
2.6.3	Težave šolskega športa – negativne strani šolskega športa	- 31 -
2.6.4	Strokovno spopolnjevanje učiteljev	- 34 -
2.6.5	Šport in učenci s posebnimi potrebami	- 35 -
2.6.6	Sodelovanje dveh pedagogov pri športu	- 38 -
2.7	Dejavnosti dodatnega programa športa	- 39 -
3.0	CILJI	- 42 -

4.0	HIPOTEZE.....	- 42 -
5.0	METODE DELA.....	- 43 -
5.1	Vzorec merjencev	- 43 -
5.2	Vzorec spremenljivk.....	- 47 -
5.3	Organizacija meritev.....	- 48 -
5.4	Metode obdelave.....	- 48 -
6.0	REZULTATI IN RAZPRAVA	- 49 -
7.0	SKLEP.....	- 100 -
8.0	LITERATURA IN VIRI	- 104 -
9.0	PRILOGA.....	- 109 -

KAZALO TABEL

Tabela 5.1: Prikaz števila sodelujočih učiteljev iz posamezne osnovne šole.....	44 -
Tabela 5.2: Prikaz števila učiteljev, ki so izpolnili vprašalnik, glede na razred, ki ga poučujejo	46 -
Tabela 5.3: Prikaz števila učiteljev glede na spol	46 -
Tabela 5.4: Prikaz števila učiteljev glede na starost (v letih).....	47 -
Tabela 6.1: Razpored predmetov glede na mnenje učiteljev, katere predmete imajo učenci v šoli najraje	49 -
Tabela 6.2: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi šport	51 -
Tabela 6.3: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi likovno umetnost	51 -
Tabela 6.4: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi matematiko..	52 -
Tabela 6.5: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi glasbeno umetnost	53 -
Tabela 6.6: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi spoznavanje okolja, naravoslovje in tehniko ter družboslovje	53 -
Tabela 6.7: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi slovenščino..	54 -
Tabela 6.8: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi gospodinjstvo	54 -
Tabela 6.9: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi tuji jezik	54 -
Tabela 6.10: Razporeditev šolskih predmetov glede na priljubljenost poučevanja med učitelji	55 -
Tabela 6.11: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo matematiko.....	57 -
Tabela 6.12: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo slovenščino.....	57 -
Tabela 6.13: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo likovno umetnost.....	58 -
Tabela 6.14: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo šport.....	58 -
Tabela 6.15: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo glasbeno umetnost.....	59 -
Tabela 6.16: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo spoznavanje okolja, naravoslovje in tehniko ter družboslovje	59 -
Tabela 6.17: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo tuji jezik	60 -
Tabela 6.18: Razporeditev šolskih predmetov glede na pomembnost v življenju	61 -

Tabela 6.19: Prikaz pojasnil, zakaj je šport pomemben za življenje.....	- 63 -
Tabela 6.20: Prikaz pojasnil, zakaj je slovenščina pomembna za življenje.....	- 63 -
Tabela 6.21: Prikaz pojasnil, zakaj je matematika pomembna za življenje.....	- 64 -
Tabela 6.22: Prikaz pojasnil, zakaj je glasbena umetnost pomembna za življenje.....	- 64 -
Tabela 6.23: Prikaz pojasnil, zakaj je likovna umetnost pomembna za življenje.....	- 64 -
Tabela 6.24: Prikaz pojasnil, zakaj je tuji jezik pomemben za življenje.....	- 64 -
Tabela 6.25: Prikaz pojasnil, zakaj so spoznavanje okolja, naravoslovje in tehnika ter družboslovje pomembni za življenje.....	- 65 -
Tabela 6.26: Prikaz pojasnil, zakaj je gospodinjstvo pomembno za življenje.....	- 65 -
Tabela 6.27: Prikaz vsebin, ki jih učitelji pri športu najraje poučujejo.....	- 66 -
Tabela 6.28: Prikaz odgovorov, zakaj učitelji radi poučujejo določene vsebine.....	- 68 -
Tabela 6.29: Prikaz vsebin, ki jih učitelji pri športu ne marajo poučevati.....	- 70 -
Tabela 6.30: Prikaz odgovorov, zakaj učitelji ne marajo poučevati določenih vsebin.....	- 72 -
Tabela 6.31: Prikaz sprememb, ki bi jih učitelji vnesli v učni načrt za šport.....	- 73 -
Tabela 6.32: Prikaz odgovorov učiteljev, zakaj pri urah športa ne izvajajo dopolnilnega pouka.....	- 81 -
Tabela 6.33: Prikaz razlogov, ki po mnenju učiteljev krajšajo ure športa.....	- 83 -
Tabela 6.34: Prikaz odgovorov, zakaj učitelji ne demonstrirajo vseh vsebin.....	- 86 -
Tabela 6.35: Prikaz odgovorov, kako si učitelji pomagajo pri demonstraciji.....	- 87 -
Tabela 6.36: Prikaz odgovorov, kako učitelji opozorijo starše na težave.....	- 89 -
Tabela 6.37: Prikaz področij, pri katerih bi učitelji želeli imeti več kompetenc.....	- 96 -
Tabela 6.38: Prikaz načinov, kjer bi učitelji želeli pridobiti ustrezne kompetence za poučevanje športa.....	- 98 -

KAZALO GRAFOV

Graf 6.1: Pomembnost športa v prostem času	- 77 -
Graf 6.2: Domače naloge pri športu	- 78 -
Graf 6.3: Pogostost domačih nalog pri športu	- 79 -
Graf 6.4: Izvajanje minute za zdravje med poukom	- 80 -
Graf 6.5: Izvajanje dopolnilnega pouka pri športu	- 80 -
Graf 6.6: Pogostost demonstracije pri športu	- 85 -
Graf 6.7: Pogostost pogovarjanja s starši o težavah pri športu	- 88 -
Graf 6.8: Predstavitev rezultatov ŠVK	- 91 -
Graf 6.9: Možnost organizacije aktivnega odmora	- 93 -
Graf 6.10: Obremenjenost pri sodelovanju na športnih dnevih	- 94 -
Graf 6.11: Kompetence za poučevanje športa	- 95 -

1.0 UVOD

Družina in šola sta socialni skupini, ki imata pomembno vlogo pri oblikovanju otrokove osebnosti, saj sodelujeta pri oblikovanju otrokovih moralnih, intelektualnih, socialnih, družbenih in drugih vrednot. Njuna naloga je torej razviti otroka v socialno, čustveno, intelektualno in gibalno osebo. Moramo se zavedati, da sta potreba po gibanju in igri temeljni otrokovi potrebi. Otroci uživajo v gibanju in se z veseljem vključujejo v spontane in vodene športne dejavnosti. Učitelji in starši imajo pri tem zelo velik vpliv in hkrati poskrbijo za motivacijo in promoviranje pozitivnega učinka gibanja pri otrocih (Videmšek, Strah, & Stančevič, 2001).

Vloga razrednega učitelja je zelo pomembna. Učitelj s svojimi ravnanji in odnosom nevede vpliva na ravnanja učencev, zato so njegova dejanja tako pomembna. Lahko bi rekli, da je šola otrokov drugi dom, učitelji pa otrokovi drugi starši. Otroci od učitelja na eni strani pričakujejo zaupanje, zgled, skrbnost, toplino, na drugi strani pa vedo, da je oseba, ki jo je potrebno spoštovati, zato da bo vzajemni odnos dober. Hkrati pa učitelj ne sme pozabiti pomembnosti svoje vloge pri oblikovanju vsega tega z učenci.

Razredni učitelj mora biti vsestranski. Njegovo poslanstvo je zelo raznoliko, saj običajno poučuje vse šolske predmete. Njegova naloga je strokovna podkovanost na vseh področjih in da učencem vsak predmet predstavi kot nekaj zanimivega, uporabnega ter pomembnega v življenju. Zato mora imeti o vsakem predmetu pozitivno mnenje, rad ga mora poučevati in se zanj potruditi, saj je od njega odvisno, kako ga bodo učenci sprejeli in usvojili znanje pri njem.

Ljudje smo si različni. Vsak ima svoje potrebe, navade, želje in znanja in tudi učitelji so samo ljudje. Vsak učitelj ima svoje navade in želje in tudi o vsakem predmetu ima različno mnenje. Nekateri so mu bolj blizu, drugi manj. Pomembno pa je, da se razredni učitelj zaveda pomembnosti vseh šolskih predmetov in odnosa, ki ga sam goji do posameznega predmeta. Šele ko učitelji sami oblikujejo pozitivno mnenje o določenem predmetu, vsebini, so lahko dober vzor otrokom na teh področjih.

Cilj vsakega učitelja je vzgojiti zdravega, normalno razvitega in primerno izobraženega otroka, mladostnika in navsezadnje odraslega človeka. Gibalna aktivnost, ki bi je otroci

morali biti deležni tako doma kot tudi v šoli, vpliva na motorični, intelektualni in psihosocialni razvoj otrok. Z gibanjem in gibalno izkušnjo otrok spoznava sebe in svojo okolico ter si pri tem oblikuje lastno samopodobo in vedenjski slog. Gibalna aktivnost je v otrokovem razvoju torej nujno potrebna in učitelji so jo dolžni zagotavljati v primerni količini in z ustrežno kakovostjo. Pomembno je, da učitelj otroku z lastnim zgledom vcepi ljubezen do športne dejavnosti (Videmšek et al, 2001, Završnik, 2005).

Zato ne gre podcenjevati predmeta šport in odnosa, ki ga učitelji gojijo do njega, saj imajo dejavnosti pri tem predmetu zelo velik vpliv na zdrav razvoj otrok. Hkrati otroke pri športu učimo in spodbujamo za ukvarjanje s športom v prostem času. Z zdravim življenjskim slogom bodo otroci tako lahko skrbeli za dobro počutje, zdravje, vitalnost in življenjski optimizem (Kovač, Markun Puhan, Lorenci, Novak, Planinšec, Hrastar, Pleteršek, & Muha, 2011).

2.0 PREDMET IN PROBLEM

Sedeči način življenja nas je »pomehkužil«. Mnogi gibalne aktivnosti ne dojemajo več kot nekaj nujnega in samoumevnega. Predvsem pri mladih ima lahko tako ravnanje in nesprejetost telesnega napora kot nekaj, kar je v življenju nujno, hude negativne posledice. Pri tem pa starši in pedagogi ne bi smeli ostati tako neobčutljivi in samo opazovati, kaj se dogaja. Dejstvo je, da brez gibanja in skrbi zase, telo in um sčasoma postajata počasnejša in nedojemljiva za življenjsko dogajanje. To pa ni ne v interesu posameznika, ki hoče preživeti in se uveljavljati, ne v interesu družbe kot celote (Škof, 2007).

Dandanes se je način življenja spremenil. Tempo narekuje življenje, ki je večinoma osredotočeno na delo v zaprtih prostorih, vse več je sedenja pred televizijo in računalnikom, ljudje pa ob tem pozabljajo nase in kakovostno preživljanje prostega časa. Težavo vidim predvsem pri otrocih, ki niso motivirani za kakršnokoli športno udejstvovanje, spodbud pa ne dobivajo niti od staršev ali učiteljev. Zato je vloga učitelja v zgodnjem obdobju izrednega pomena. Pomembna je učiteljeva naklonjenost športu in ukvarjanju z njim, mnenje o sami športni dejavnosti in predvsem spodbujanje učencev za ukvarjanje z njo. Tako lahko otroci

preko pozitivnih spodbud sami oblikujejo pozitivno mnenje o določeni dejavnosti in jo sprejmejo ter se z njo tudi ukvarjajo.

Problem v diplomskem delu temelji na mnenju učiteljev o predmetu šport. Zato sem se v nalogi osredotočila na to, kako pomemben se učiteljem zdi predmet šport, kaj imajo pri njem radi, kaj jim ni všeč, kaj bi spremenili, s kakšnimi težavami se srečujejo ter kako sami vodijo aktivnosti v sklopu tega predmeta.

2.1 Opredelitev športne dejavnosti in njenega pomena

Majerič (v Pistotnik, str. 6, 2011) pravi, da je »gibanje človeka v procesu njegove evolucije prehoda iz primitivnega »živalskega bitja« v bitje, ki s svojim razumom vlada živemu in neživemu svetu, ves čas igralo odločilno vlogo«.

Potreba po gibanju je za človeka naravna. Že ob rojstvu se dojenčki gibajo in ob gibanju malčki kasneje spoznavajo svet okoli sebe. Otrok ob gibanju razvija in krepi svoje telo, uri spretnosti, usklajuje se tudi njegova motorika. Pri gibanju imata družina in šola veliko vlogo, saj z ustreznimi spodbudami vplivata na otrokov kasnejši življenjski slog. Šport v otroštvu in mladostništvu je pomemben, saj vpliva na otrokovo ustvarjalno in polno življenje kasneje v odrasli dobi (Škof, 2007).

Preko gibalne dejavnosti si otroci razvijajo motorične in intelektualne sposobnosti, uravnavajo čustveni odnos do okolja in svojih lastnih ravnanj ter vplivajo na socializacijo in ravnanje v družbi. Gibalna in športna dejavnost se med seboj razlikujeta. Medtem ko se prva nanaša na nenačrtovano gibanje, je druga načrtovana, strukturirana in namenjena izboljšanju enega ali več delov telesne kondicije. Športno dejavnost otrok in mladine delimo na šolski šport in šport v njihovem prostem času; ta je organiziran ali neorganiziran. Govorimo lahko tudi o samostojni športni dejavnosti, ki se izvaja samostojno, v okviru družine ali s prijatelji.

Športno dejavnost lahko razdelimo v dve skupini:

- v skupino visoko intenzivnih športnih dejavnosti: sem spadajo športne dejavnosti, ki so pretežno anaerobnega značaja in zahtevajo večji napor, npr. atletika, alpinizem, tek, planinstvo, aerobika ...
- v skupino zmerno intenzivnih športnih dejavnosti, v katero spadajo pretežno dejavnosti aerobnega značaja in ne zahtevajo večjega napora, npr. ples, lov, hoja, golf, joga, gimnastika ... (Jager, 2012).

Sila (v Pistotnik, 2011) pravi, da je danes življenje, predvsem v smislu gibanja, precej »lažje«. Ljudje veliko manj izkoriščamo svoje lastno telo in telesne potenciale, saj nam razvoj takšnih in drugačnih pripomočkov omogoča hitrejše in lažje doseganje nekaterih ciljev. Zato ni čudno, da imajo, ne samo odrasli, ampak tudi mladina in otroci, vse manjšo željo po gibanju.

Šport je prostovoljna pristočasna gibalna (tekmovalna in netekmovalna) dejavnost, ki se je človek udeležuje iz igralnih nagibov in katerega glavni namen je razvedriti in hkrati povečevati in ohranjati človekove telesne zmogljivosti. Pri tem pojem tekmovalne aktivnosti označuje tekmovanje z drugimi, tekmovanje s samim seboj in tekmovanje z neživo naravo (npr. vzpon na goro) (Kristan, 2000).

Termin šport delimo na več podrejenih pojmov (Kristan, 1992):

- šport kot šolski predmet,
- športna rekreacija (razvedrilo, sprostitev),
- selektivni/tekmovalni šport (usmerjevalni, tekmovalni, kakovostni šport, šport za dosežke, vrhunski šport),
- invalidski šport,
- terapevtski in invalidski šport.

Prvi trije razdelki so med seboj prav gotovo povezani, saj pri predmetu šport mlade usmerjamo v selekcijski tekmovalni šport ali pa jih vzgajamo v športni način življenja s športnim razvedrilom v prostem času.

2. 1. 1 Pomen športne dejavnosti za otroke

Otrok spoznava svet okoli sebe z gibanjem, ki je večinoma filogenetsko pogojeno (hoja, tek, lazenja, plazenja ...) in prirojeno. Ontogenetskih gibanj (plavanje, smučanje, drsanje ...) se otrok nauči, zato je te vsebine nujno potrebno uvrstiti v delo z otrokom. Motorični razvoj poteka od prvih refleksno pogojenih gibalnih vzorcev pa do osvajanja hotenih in kompleksnih gibalnih nalog. Premajhno prisotnost ali popolno odsotnost gibalne dejavnosti v vzgoji odraščajočega otroka v kasnejših obdobjih ni mogoče nadomestiti (Štemberger, & Pišot, 2002).

Igra in gibanje sta, kot sem že omenila, naravni potrebi otroka, še posebej v predšolskem obdobju in prvih letih šolanja. Z igro si otrok razvija gibalne, funkcionalne, spoznavne sposobnosti, se navaja na delo v skupini in na spoštovanje pravil. Šport otrokom v tem obdobju predstavlja razvedrilo, zadovoljstvo, veselje, sprostitev od naporenega večurnega sedenja, ne samo v šolski klopi, ampak tudi doma, pred računalnikom. Vendar za slednje današnji otroci prav gotovo potrebujejo veliko spodbud od učitelja ter družine, da se sploh zavejo, kako »nevarno« je lahko preživljanje prostega časa ob igranju računalniških igr. Zadovoljstvo ob gibanju ter igri otrokom predstavlja temelj za sistematično ukvarjanje s športom tudi v prostem času in kasnejših obdobjih življenja (Kovač, 2002).

Danes so otroci velikokrat tudi preobremenjeni. Nenehni negativni vplivi, kot so tekmovanje, hrup, stres, izhajajoči iz družbenega sveta ali pa celo iz družine, pri otrocih povzročajo sindrom živčne prenapetosti. Otroku zelo velik del dneva presedi (v šoli, v avtu, pred televizijo, računalnikom ...) in je posledično tudi pod stresom. Ta nedvomno negativno vpliva na zdravje otroka. Kaže se kot bolečine v želodcu, glavobol, nespečnost, motnje hranjenja ... Zato ima v otrokovem odraščanju igra tako velik pomen. Skozi igro se otrok razvija in uči, hkrati pa se giba in sprošča napetosti, ki so se v njem nabrale v šoli. S tem pozitivno vpliva na svoje zdravje (Videmšek, Strah, & Stančević, 2001; Štemberger, 2004).

Poleg sproščanja otrok z igro na prostem pridobiva odpornost in s tem krepi imunski sistem. Gibanje in gibalne igre pozitivno vplivajo na razvoj mišic in okostja, kar je pomembno za otrokov normalen razvoj. Pomanjkanje gibanja in nepravilna prehrana pa povzročata, da je vedno več naših otrok predebelih (Štemberger, 2004).

Če bo otrok obvladal svoje telo, če bo s podobo svojega telesa zadovoljen, bo to pozitivno vplivalo na njegovo samostojnost, samozavest in njegovo samopodobo. Otroci, ki so gibalno zelo aktivni, si tudi prej in lažje zapomnijo novo snov, lažje sledijo pouku v šoli in imajo boljšo sposobnost koncentracije, poleg tega pa za šolsko delo porabijo manj časa kot drugi otroci (Drev, 2010).

Da otroci lahko prenesejo napore vsakdanjika, morajo biti vzdržljivi; njihov srčno-žilni in dihalni sistem mora biti dobro razvit oziroma v skladu s stopnjo razvoja. Za vzdržljivost moramo otrokom predstaviti in omogočiti ukvarjanje z dlje trajajočimi aktivnostmi, pri katerih je pomembno, da so ustrezno motivirani, če želimo, da otrok ne bo obupal (Štemberger, 2004).

Nenazadnje ukvarjanje s športom pomeni tudi odlično preventivo pred drogami, kajenjem, uživanjem alkohola in drugimi nezdravimi navadami, ki jih med športno dejavno mladino skoraj ne zasledimo (Štemberger, 2004).

Pri vsem tem imajo starši oziroma družina ter šola veliko vlogo. Ker se otrokov odnos do sveta začne oblikovati v družinskem okolju, bi se morali zavedati, da so starši otrokom najpomembnejši vzor (Štemberger, 2004). Dandanes prekomerna zaposlenost tudi staršem odvzema prosti čas, čeprav bi se moral vsak starš zavedati, da vsaka minuta športne dejavnosti dobro vpliva na počutje obeh, otrok in staršev. Vsakdo bi lahko v svojem prenatrpanem urniku našel tisto urico prostega časa in tako omogočil sebi in svojemu otroku nekaj dobrega za telo.

Že v vrtcu in kasneje v šoli ima redna in pravilno usmerjena športna vzgoja oziroma dejavnost pomemben vpliv na preprečevanje raznih oblik socialno neprilagojenega vedenja. Zato mora biti oblikovana tako, da poleg športnih znanj in sposobnosti daje poudarek tudi na razvoj vrednot, povezanih s športom (Štemberger, & Pišot, 2002).

Mladi morajo šport sprejeti kot samoumevnost v vseh življenjskih obdobjih. Šport mora biti otroku zanimiv, prijeten in prilagojen, hkrati pa ga mora tudi razumeti. Racionalno vgrajevanje športa v način življenja je še posebej primerno v dobi zrelosti in starosti, kajti šele

razumevanje športnega načina življenja pravzaprav udejanja šport kot vrednoto (Kristan, 1992).

2.2 Šport v osnovni šoli

Gibanje je pomemben del otrokovega razvoja, šport pa otrokovega življenja. Zato je šport pomemben del šolskega izobraževanja, pri katerem ne gre samo za izobraževanje, ampak tudi za vzgojo in s tem navajanje na zdrav življenjski slog.

Šolski šport je nenehen proces, pri katerem otroci pridobivajo ter bogatijo različna znanja, sposobnosti in lastnosti, hkrati pa se navajajo na sodelovanje, pridobivajo sposobnosti za sodelovanje v skupini in oblikujejo lastno osebnost. Otroka navajamo in ga učimo pomembnosti športnih vsebin za dobro počutje, zdravje, vitalnost in življenjski optimizem ter mu hkrati predstavimo negativne učinke sedenja in drugih nezdravih navad (Kovač et al, 201).

Lahko bi rekli, da je šolski šport eden izmed najpomembnejših dejavnikov telesne aktivnosti otrok zaradi treh razlogov:

- otroci so v tem obdobju, ko jim šola omogoča različne športne programe, najbolj dovzetni za biološke prilagoditve in vzgojne vplive športne aktivnosti;
- šolski šport je dolgotrajen proces, saj traja od 12 do 16 let ter zajema vse generacije otrok in mladine;
- šolsko okolje omogoča uspešen pedagoški proces, saj ponuja vso ali najnujnejšo infrastrukturo (Škof, 2005).

Ob redni in kakovostni športni vadbi naj bi učenec postal gibalno izobražen:

- je ustrezno gibalno učinkovit glede na svoje značilnosti in stopnjo biološkega razvoja;
- usvojene spretnosti in znanja mu omogočajo varno in odgovorno sodelovanje v različnih športnih dejavnostih v prostem času;
- razume pomen gibanja in športa ter njunih vplivov na zdravje in
- je redno športno dejaven (Kovač et al, 2011).

H kakovosti preživljanja prostega časa v veliki meri pripomore tudi športno udejstvovanje in sam predmet šport. Je eden izmed predmetov, pri katerem otroku lahko privzgojimo navade za ukvarjanje s športom, mu ponudimo in predstavimo različne športne dejavnosti ter njihove učinke, ustrezno količino vadbe ter obremenitev (Kovač, & Jurak, 2010).

Zaradi posebnega pomena športne vzgoje mora učitelj v učencih vzbuditi pozitivne občutke za športno vadbo, saj bodo le tako lahko ob tem doživljali ugodje in športno dejavnost kasneje v svojem življenju vključili v prosti čas (Kovač, & Jurak, 2010).

Prav zaradi zgoraj naštetih dejavnikov predmeta šport ne smemo podcenjevati in ga imeti za manjvrednega od ostalih predmetov, saj je vodnik k zdravemu življenjskemu slogu vsakega posameznika in zavedanju pomembnosti športne dejavnosti v vsakdanjem življenju.

Gibalna oziroma športna izobrazba, ki si jo pridobimo pri urah predmeta šport, je eden poglavitnih ciljev tega šolskega predmeta. Šele na podlagi gibalne (športne) izobrazbe je mogoče redno telesno dejavnost sprejeti za zdrav življenjski slog in posledično ravnati v skladu s tem slogom (Kristan, 2009).

Hribar (v Kristan, 2009, str. 66) pravi, da je »športno izobraževanje hkrati vzgoja za pozitiven odnos do telesne dejavnosti v vseh življenjskih obdobjih«.

Eden glavnih namenov šolskega športa je torej pridobiti otroke in mladostnike za zdrav, torej tudi športni način življenja, kar vključuje redno gibalno dejavnost, skrb za ustrezno telesno težo ter zavračanje drog in ostalih škodljivih razvad (Kristan, 2009).

Vendar ne glede na veliko pomembnost, ki jo pripisujemo šolskemu športu, ta mladim ne zagotovi dovolj potrebne dejavnosti. Da bi gibalna aktivnost imela vpliv na razvoj, je potrebno redno gibalno udejstvovanje, ki naj bi po zadnjih raziskavah obsegalo vadbo vsaj petkrat na teden po eno uro. Zato bi bilo potrebno število ur predmeta povečati (idealno vsak dan po eno uro), saj dve ali tri ure šolskega športa ne zadostujejo za pozitiven vpliv na otrokov razvoj. Potrebo bi bilo tudi razširiti in dati večji poudarek šolskim športnim programom v prostem času (različna športna društva, izbirni programi, minute za zdravje, aktivni odmori ...) (Škof, 2007; & Zurc, 2008).

2. 2. 1 Terminološki vidik naziva predmeta šport

Stališča do športa so na šolah zelo različna. Nekaterim učiteljem je predmet odveč, drugi ga razumejo kot sprostitev, tretji mu pripisujejo resnejše vzgojno-izobraževalne učinke.

Potrebno je razčistiti termin športna vzgoja oziroma za kaj se danes predmet šport sploh zavzema. V strokovnem slovstvu zasledimo delitev šolskih predmetov na učne in vzgojne. Delitev, ki je nastala v začetku sedemdesetih let, naj bi predmet šport uvrščala med vzgojne predmete. Takrat se je tudi telovadba preimenovala v telesno vzgojo, kar so, za razliko od preimenovanja v šport, telovadni učitelji bolje sprejeli. Pozneje se je telesna vzgoja preimenovala v športno vzgojo in še vedno veljala za vzgojni predmet (Kristan, 2001).

Seveda pa uvrstitev predmeta šport med vzgojne predmete ni ravno prepričljiva, saj sta vzgoja in izobraževanje povezana in ju ni mogoče razdeliti, hkrati pa sta oba prisotna pri vseh predmetih. Pri nekaterih je ena lastnost manj izrazita, medtem ko je pri drugih bolj (Kristan, 2001).

Trditev, da je šport le vzgojni predmet bi pomenila, da je osrednji namen predmeta oblikovanje socialnih vedenjskih vzorcev in zdravih navad ter splošnih, občečloveških vrednot. To pomeni, da se otrokom te namene lahko posreduje le z izobraževanjem o teh stvareh. Otrokom moramo v času ur športa z izbranimi izobraževalnimi vsebinami pomagati do usvojitve določenih ciljev. In to z izobraževanjem. Torej je šport tudi izobraževalni predmet. Na športnem področju se brez športnega znanja, torej izobraževanja, ne morejo oblikovati stališča do športa, športni interesi in trajna športna navada (Kristan, 2009).

Ob ugotovitvi, da je predmet šport vzgojno-izobraževalni, se je pojavilo preimenovanje predmeta, iz »športna vzgoja« v »šport«. Vendar pa je takšno poimenovanje površinsko, saj izraz šport označuje mnogo več kot samo športno vzgojo. Z vzgojno-izobraževalnim predmetom, ki se je imenoval športna vzgoja, je bil natančno opredeljen eden od izsekov športa in je natančno opredeljeval njeno poslanstvo in namene, s preimenovanjem v šport pa so se ti nameni nekako izgubili (Kristan, 2009).

2. 2. 2 Poglavitna vzgojno-izobraževalna smotra predmeta šport

Predmet šport ima vrsto vzgojno-izobraževalnih smotrov, ki jih Kristan (2001) strne v dva poglavitna:

- **Bližnji, kratkotrajni vzgojno-izobraževalni smoter**

Osredotoča se na rast in razvoj otroka oziroma mladostnika. Razvojni psihologi poudarjajo vlogo gibalnih dejavnosti za pravilen motorični in duševni razvoj. V otroštvu so čustveni, gibalni in intelektualni razvoj najtesneje povezani, zato mora otrok za najboljši razvoj dobiti uravnovešene spodbude na vseh področjih osebnostnega razvoja, za kar mora poskrbeti tudi šola. Otrokom mora zagotoviti ustrezno količino in kakovost gibalnih oziroma športnih spodbud, kar pa se pri nas večinoma ne uresničuje, saj predmet šport na šolskem urniku na žalost ne dosega mednarodnega priporočila, saj je to edini šolski predmet, ki skrbi za telesni in gibalni razvoj šolarjev (Kristan 2001).

- **Daljni, dolgoročnejši vzgojno-izobraževalni smoter**

Ta smoter se osredotoča na razvojno obdobje po odraščanju. Usmerja se v vzgojo za prosi čas v odraslem obdobju, v katerem naj bi se pokazala njegova učinkovitost s trajnim in rednim bogatenjem prostega časa. Njegova učinkovitost se kaže v številu privržencev, ki sprejmejo športni življenjski slog v svoj osebni ali družinski vzorec, ne pa v izidih, storilnostnih dosežkih, oceni (Kristan, 2001).

Poglavitni cilj predmeta šport je torej pridobiti vsakega mladega človeka za zdrav športni slog v vsakem življenjskem obdobju in seveda zavedanja pomembnosti ukvarjanja s športom.

2. 2. 3 Program predmeta šport

Športu je namenjenih 834 ur rednega pouka in pet športnih dni v vsakem šolskem letu. Program je zaradi razvojnih značilnosti učencev vsebinsko, organizacijsko in metodično zaokrožen v tri šolska obdobja, v katerih šola ponuja tri vrste dejavnosti:

- dejavnosti, ki so obvezne za vse učence,
- dejavnosti, ki jih šola mora ponuditi, vključevanje učencev pa je prostovoljno,
- dejavnosti, ki jih šola lahko ponudi; vključevanje učencev je prostovoljno (Kovač et al, 2011).

PROGRAM ŠPORTA V PRVEM VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM OBDOBJU**a) Dejavnosti, obvezne za vse učence (Kovač et al, 2011)**

- 315 ur rednega pouka (3 šolske ure na teden),
- 20-urni plavalni tečaj v 2. ali 3. razredu,
- športni dnevi, 5 na leto.

b) Dejavnosti, ki jih šola mora ponuditi; vključevanje učencev je prostovoljno

- Športne interesne dejavnosti,
- dopolnilni pouk – programi za učence s posebnimi potrebami.

c) Dodatne dejavnosti, ki jih šola lahko ponudi, vključevanje učencev je prostovoljno

- Nastopi, prireditve in šolska športna tekmovanja,
- tečaji, šole v naravi, športni tabori oziroma druge oblike pouka,
- dodatni športni programi (Zlati sonček, Ciciban planinec ...),
- minuta za zdravje,
- rekreativni odmor,
- športni oddelki.

Šola naj poleg obveznega programa ponudi tudi športne vsebine, ki se ne izvajajo samo v urah rednega pouka, ampak tudi v programih jutranjega varstva in podaljšanega bivanja.

To obdobje je najprimernejši čas za začetek splošne športne vadbe otrok. Program predmeta je zasnovan tako, da v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju poudarja osnovni športni program, ki ga učenci spoznajo z igro. Ta jim omogoča naraven način izražanja in preko nje otroci raziskujejo in dojemajo okolico ter samega sebe. Učenci z igro izboljšujejo gibalne sposobnosti, posebno orientacijo v prostoru, situacijsko mišljenje in ustvarjalnost.

Igre se izvajajo v različnih značilnih oblikah (pari, skupina, krog, vrsta, kolona). Za mlajše učence so primerni tudi poligoni in štafete, učinkovitost vadbe pa lahko povečamo z vadbo v manjših skupinah in s pripomočki, primernimi razvojni stopnji otrok (z žogami različnih velikosti in barv, baloni, obroči, kiji, palicami, ovirami, loparji) ter drugimi didaktičnimi pripomočki, kot so plakati, slike, vadbene kartice.

Znanje plavanja je življenjskega pomena. Šola mora v 2. ali 3. razredu organizirati 20-urni tečaj plavanja s ciljem, da po končanem tečaju učenci preplavajo 25 metrov (Kovač et al, 2011).

PROGRAM ŠPORTA V DRUGEM VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM OBDOBJU

a) Dejavnosti, obvezne za vse učence (Kovač et al, 2011)

- 315 ur rednega pouka (3 šolske ure na teden),
- športni dnevi, 5 na leto.

b) Dejavnosti, ki jih šola mora ponuditi; vključevanje učencev je prostovoljno

- Športne interesne dejavnosti,
- šola v naravi s poudarkom na plavanju in zimskih dejavnostih,
- dopolnilni pouk – programi za učence s posebnimi potrebami.

c) Dodatne dejavnosti, ki jih šola lahko ponudi, vključevanje učencev je prostovoljno

- Nastopi, prireditve in šolska športna tekmovanja,
- tečaji, šole v naravi, športni tabori oziroma druge oblike pouka,
- dodatni športni programi (Zlati sonček, Ciciban planinec ...),
- minuta za zdravje,
- rekreativni odmor,
- oddelki z dodatno športno ponudbo.

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju je predvidena tudi šola v naravi; ena s poudarkom na plavanju, druga z zimskimi dejavnostmi. Interesne dejavnosti in druge oblike športnih programov omogočajo učencem poglobljanje znanja posameznih športov.

To obdobje je najprimernejše za učenje dejavnosti, ki zahtevajo veliko naučenih gibalnih vzorcev in so podlaga za razvoj osnovnih struktur gibalne inteligentnosti posameznika.

V tem obdobju učenci usvojijo temeljna športna znanja atletike, gimnastike, plesa in športnih iger. V četrtem razredu znanje plavanja nadgradijo v šoli v naravi z vsebinami plavanja. Tako naj bi konec tega obdobja učenci varno preplavali 50 metrov in bili sposobni neprekinjeno plavati 10 minut v globoki vodi. Socialna razvitost učencev omogoča uspešno skupinsko delo

(delo v heterogenih in homogenih skupinah, delo z dodatnimi in dopolnilnimi nalogami, obhodna vadba ...) (Kovač et al, 2011).

Športni dnevi so obvezni za vse učence. Vsebinsko in doživljajsko naj bodo bogati, vedri ter povezani z drugimi predmetnimi področji in smiselno razporejeni skozi vse leto. V vsakem razredu imajo učenci pet športnih dni. Športni dan praviloma traja pet ur. Pomembno je, da so na športnih dnevih aktivni vsi učenci in da jim ta dan pomeni prijetno doživetje.

Športni program **Zlati sonček** je namenjen učencem prvega, **Krpan** pa učencem drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja. V oba programa so vključene vsebine različnih športnih zvrsti prvega in drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Pomembno je sodelovanje, vsebine pa so povezane tudi z načrtnim učenjem plavanja, programoma Planinske zveze Slovenije **Ciciban planinec** in **Mladi planinec** ter s kolesarskim izpitom za osnovnošolce.

V vsakem vzgojno-izobraževalnem obdobju šola učencem ponudi različne **interesne dejavnosti**, ki so kot dodatek rednim uram športa in s katerimi spodbujamo interese učencev ter bogatimo njihov prosti čas.

Natopi, prireditve in športna tekmovanja so nadgradnja šolskega športa ter interesnih dejavnosti. Pri tekmovanjih učitelj upošteva fiziološka, socialna in pedagoška načela in ne postavlja v ospredje le športnega dosežka. Najpomembnejši cilj je skupno prizadevanje za dosego cilja, spoštovanje vseh sodelujočih, medsebojna pomoč in vzgoja za to, da se znamo veseliti uspeha in prenesti poraz. Udeleženosť na šolskih športnih tekmovanjih je odločitev šol, športnih pedagogov in učencev samih (Kovač et al, 2011).

2.3 Načrtovanje športno-vzgojnega procesa

Če hočemo, da so šolske ure, ob upoštevanju učnega načrta, kar se da profesionalno izpeljane in da bi se izognili improvizaciji ter rutinskemu delu, je potrebno načrtovanje. Načrtovanje je potrebno tudi zaradi strokovne odgovornosti, gotovosti, varnosti in zaradi lažjega spremljanja lastnega dela (Štemberger, 2004).

Učni načrt je temelj za pripravo učiteljevega letnega delovnega načrta in njegove letne priprave. Skladno z navodili učnega načrta se učitelj odloči, kolikšen del celotnega časa bo posvetil predstavljenim dejavnostim in vsebinam (časovna razporeditev skupnega števila ur).

Operativni cilji v učnem načrtu so razčlenjeni v štiri skupine in usmerjajo učitelja k (Kovač et al, 2011):

- izboljšanju gibalne učinkovitosti učencev in zavestnemu nadzoru telesa v različnih položajih in gibanjih,
- usvajanju športnih znanj, ki omogočajo učenčevu vključevanje v različne športne dejavnosti,
- razumevanju pomena športne vadbe kot dejavnika zdravega življenjskega sloga,
- spodbujanju k rednemu in varnemu ukvarjanju s športom v prostem času, športnemu obnašanju med vadbo in na tekmovanjih ter medsebojnemu sodelovanju.

Učitelju je pri načrtovanju predmeta šport dovoljena velika mera avtonomnosti. To mu omogoča, da ure športa naredi zanimive in raznolike, ne sme pa se oddaljiti od ciljev, ki so določeni za posamezno vzgojno-izobraževalno obdobje. Dejavnosti morajo namreč biti prilagojene zmožnostim in sposobnostim posameznih otrok. Naloge učitelj določa na podlagi opazovanja in načrtnega ugotavljanja ter vrednotenja otrokovih razvojnih značilnosti in gibalne učinkovitosti (Kovač et al, 2011).

2. 3. 1 Letni delovni načrt šole

Letni delovni načrt šole je izvedbeni dokument, ki ga sprejme svet šole v skladu z zakonom in drugimi predpisi. Predstavlja izhodišče za delo posamezne šole v enem šolskem letu. Z njim se določijo vsebina, obseg in razporeditev vzgojno-izobraževalnega dela v skladu s predmetnikom in učnim načrtom ter obseg, vsebina in razporeditev interesnih dejavnosti. Določi se delo posameznih služb, aktivnosti, obseg dejavnosti, oblike sodelovanja s starši, strokovno spopolnjevanje, sodelovanje z zunanjimi sodelavci in druge naloge, potrebne za uresničitev programa (31. člen Zakona o osnovni šoli) (Kovač, & Strel, 2004).

Pri nastajanju letnega delovnega načrta sodeluje več izvajalcev. Poleg že omenjenega sveta šole sodeluje tudi ravnatelj, ki pripravi predlog letnega delovnega načrta, pri čemer mora

upoštevati dolgoročni razvojni načrt šole. Poleg tega oblikuje predlog nadstandardnih programov. Učiteljski zbor poda mnenje o letnem delovnem načrtu ter predlaga uvedbo nadstandardnih in drugih programov. Strokovni aktiv opravlja strokovne naloge, določene z načrtom. Nazadnje še svet staršev predlaga nadstandardne programe, daje soglasje k predlogu ravnatelja o nadstandardnih storitvah ter daje mnenje o letnem delovnem načrtu. (Kovač, & Strel, 2004; Kovač, 2002).

PRIPRAVA LETNEGA DELOVNEGA NAČRTA ZA ŠPORT

Letni delovni načrt za šport učitelji predložijo ravnatelju, ki njegove elemente nato uvrsti v letni delovni načrt šole. Letni delovni načrt vsebuje naslednje dele:

- 1) Pogoji dela: opis razpoložljivih prostorov in načrt gradnje ali obnove; načrt učnih pripomočkov in načrt nakupa; načrt nakupa osebne opreme učiteljev.
- 2) Kadrovski pogoji: predlog poučevanja ur rednega pouka športne vzgoje po predmetniku in izbirnih predmetov; zunanji sodelavci za izpeljavo interesnih dejavnosti.
- 3) Strokovno spopolnjevanje: predlog udeležbe na razpisanih seminarjih; predlog seminarjev.
- 4) Letne učne priprave za posamezni razred.
- 5) Program športnih dni za posamezni razred: odgovorna oseba; vsebina; časovni raspored.
- 6) Program športnih interesnih dejavnosti in tekmovanj.
- 7) Program šole v naravi.
- 8) Druge dejavnosti: sodelovanje z drugimi institucijami, programi pouka v prostih dneh, mentorska praksa študentov ...
- 9) Govorilne ure.

2. 3. 2 Učiteljeva letna učna priprava za šport

Letna učna priprava je del učiteljeve priprave na pouk. Učitelj jo izdelava na podlagi učnega načrta za razred, ki ga poučuje in mora vsebovati načrtovanje ciljev, vsebin, izbiro metod in vrednotenje.

Pri načrtovanju letne priprave učitelj upošteva posebnosti šole (materialne, kadrovske, geografske in podnebne razmere ter tradicijo) in učencev, ki jih poučuje (biološki razvoj, interesi) (Kovač et al, 2011).

Letno učno pripravo opredelimo na (Kovač, Strel, & Jurak, 2004):

1) **Obseg:**

- s kvantitativno dimenzijo (število ur, opredeljenih v predmetniku),
- z obsegom znanja in ravniyo sposobnosti, ki naj jih učenci pridobijo pri pouku (to uravnavajo učni cilji in standardi znanja).

2) **Globino**, ki jo opredeli učitelj glede na sposobnosti, znanje, interes učencev, interes učitelja, možnosti okolja, podnebne pogoje, tradicijo šole.

3) **Strukturo**, v kateri je opredeljena zaporednost obravnavanja vsebin in zaporednost vsebin v več razredih.

Letna učna priprava mora vsebovati (Kovač et al., 2004):

- skupno število ur (redni pouk, športni dnevi),
- analizo stanja (število učencev v oddelku, ločeno po spolu; materialni pogoji; raven športnih znanj; telesne značilnosti; vedenjske posebnosti; socialna klima),
- cilje (opredeljeni so v učnem načrtu in določajo, katere gibalne sposobnosti učencev naj razvijamo, katera praktična in teoretična znanja naj učenci pridobijo ter kakšna stališča in navade ravnanja naj si oblikujejo),
- vsebine, s katerimi bo učitelj uresničil zastavljene cilje (učitelj določi gibalne in teoretične vsebine, ki jih izbira iz predlaganih tematskih sklopov učnega načrta, opredeli število ur za posamezni tematski sklop in izbiro metodičnih enot),
- standarde znanja (učitelj jih določi za posamezno vsebino za svoje učence za vsako leto posebej v okviru standardov, ki jih učni načrt navaja za celo triletnje),

- vrsto in način preverjanja (naloge učitelj prilagaja spolu, razvojnim značilnostim, predznanju in zmožnostim učencev).

2. 3. 3 Tematska priprava

Tematska priprava je podrobneje izdelan načrt za poučevanje posamezne teme (športa) iz učnega načrta. Vsaka tematska priprava je sestavljena iz nekaterih priprav vsebinskih sklopov posameznega športa (Kovač, Strel, & Bučar, 2004).

Pri načrtovanju tematske priprave je pomembno medrazredno (vertikalno) in medpredmetno (horizontalno) povezovanje.

V tematski pripravi učitelj določi (Kovač et al, 2004):

- število ur, ki jih bo namenil posameznemu športu; to je od 6 do 14 ur, odvisno od skupnega letnega števila ur in ciljev, ki jih želi uresničiti,
- obravnavo določenega športa v enem ali dveh sklopih,
- globino posredovanja vsebin glede na razvojno stopnjo učencev, njihove sposobnosti, interes učencev in učitelja, materialne zmožnosti in tradicijo šole.

Operativne cilje učitelj določi v svoji letni učni pripravi, v tematski pripravi pa izbere tiste cilje, ki jih bo uresničeval s posamezno temo (športom).

Učitelj v tematski pripravi razgradi vsebine in jih časovno razvrsti, označi stopnjo učnega procesa pri vsaki uri, določi prevladujoče metode in oblike, uporabo didaktičnih gradiv, medpredmetno povezovanje.

2. 3. 4 Učna priprava

Učitelj se mora na vsako uro športa pripraviti z učno pripravo in neposredno pripravo pred poukom (pripravi potrebne pripomočke).

Učna priprava vsebuje vsebinski zapis priprave na posamezno učno uro z (Kovač, & Strel, 2004):

- opredelitvijo značilnosti ure,
- cilji,

- vsebinami,
- dejavnostmi,
- načrtom didaktične izvedbe pouka,
- opredelitvijo organizacije,
- opredelitvijo obremenitve učencev,
- opredelitvijo pripomočkov in izobraževalne tehnologije.

Učna priprava vsebuje (Kovač, & Strel, 2004):

- glavo priprave,
- osnovne značilnosti ure (vsebina in stopnja učnega procesa, taksonomska opredelitev ciljev, metodične enote, metode in oblike dela, orodja, pripomočki),
- pripravljalni, glavni in sklepni del,
- analizo ure.

Vsaka ura športa je zgrajena iz treh delov (Kovač, & Strel, 2004):

- pripravljalnega (uvod, splošno in specialno ogrevanje),
- glavnega (določata ga stopnja učnega procesa – posredovanje novih vsebin, utrjevanje in preverjanje ter vsebina; glavni del je sestavljen iz snovne, metodične, organizacijske in količinske priprave),
- sklepnega (umiritev, analiza, napoved naslednje vadbene ure).

Učitelj načrtuje svoje delo in sam določi standarde znanja za svoje učence za vsako leto posebej v okviru standardov, ki so navedeni v učnem načrtu, na podlagi spremljanja in opazovanja gibalnih in funkcionalnih sposobnosti, telesnih značilnosti, športnega znanja ter dejavnikov sodelovanja učencev. Za učence s težavami v gibalnem razvoju pripravi individualne standarde (Kovač et al, 2011).

Načrtovanje pouka športa in seveda tudi ostalih šolskih predmetov od učitelja prav gotovo zahteva veliko časa, strokovne usposobljenosti in kompetentnosti na tem področju. Raziskava (Štemberger, 2004) pa kaže na slabo stanje. Upoštevati moramo, da pri športu ne gre le za pridobivanje znanj, pač pa tudi za privzganje odnosa do športa in njegovega pomena za

zdravo življenje. Vse to pa je mogoče le, če je športno-vzgojni proces kakovostno načrtovan (Štemberger, 2004).

2. 4 Razredni učitelj in predmet šport

Zdrav otrokov razvoj in učenje pogojujeta zrela učiteljeva osebnost in njegova pedagoška profesionalnost. Učitelja je treba razumeti kot človeka, ki se spreminja in zori in ki je dolžan skrbeti za svoj osebnostni in strokovni razvoj. Tako bo lahko razumel učenca, ga usmerjal in mu postavljaj cilje, ki so zanj dosegljivi, hkrati pa bo v učencu vzbujal občutek sprejetosti in zaupanja. Prvi cilj uspešnega poučevanja je otrok. Če sta učitelj in program skrbno izbrana in uspešna, bo tudi otrok vzgojen v osebo, ki ve, zakaj je šport pomemben v življenju (Kristan, 1992; Graham, 2001).

Razredni učitelj je tisti, ki v razredu ustvari nek odnos in vzdušje do različnih šolskih predmetov. Redko kdo ima možnost spoznati učenca tako, kot ga razredni učitelj. Pozna njegove intelektualne, telesne in psihološke značilnosti ter zmožnosti. Razredni učitelj ne uči popolnoma ločeno posameznih predmetov, ampak vzgaja otroke celovito (Vute, 1992).

Učno-vzgojni proces je rezultat učenčevega in učiteljevega prizadevanja ter njunega medsebojnega sodelovanja, ki ga lahko vplivi okolja spodbujajo ali zavirajo. Učitelj je srce in duša vzgojno-izobraževalnega procesa. Njegova učinkovitost je odvisna od različnih dejavnikov, kot so: znanja in izkušnje, njegovi občutki, energija, osebnostne lastnosti ... (Škof, 2005).

2. 4. 1 Vloga učitelja v učno-vzgojnem procesu športa

»Posebno poslanstvo šole in učitelja je naučiti učence varnega in odgovornega ukvarjanja s športom« (Kovač, & Jurak, 2010, str. 166).

Učitelj ima do neke mere pravico do odločanja o poteku pouka športa, pri tem pa mora biti dozeten in strokoven. Dobro mora poznati telesni in gibalni razvoj otrok, da lahko oblikuje

primeren pouk pri športu, ki ni prezahteven oziroma prelahek, ampak ustreza otrokovi razvitosti in znanju. Poznati mora anatomijo in fiziologijo otrok, da ve, česa so sposobni.

Da lahko načrtuje pouk, mora biti seznanjen z učnim načrtom, izdelati mora letni delovni načrt, letno pripravo, tematsko pripravo, učno pripravo za šport ter novosti na tem področju, zato se mora nenehno izobraževati in spopolnjevati svoja znanja.

Da so ure športa zanimive in ustrezne učenčevi stopnji razvoja, mora učitelj pri delu uporabiti različne metode in oblike dela, različna didaktična učila in pripomočke. Pouk mora znati prilagoditi posameznikom, saj mora biti usposobljen za diferenciacijo in individualizacijo športno-vzgojnega procesa. Vanj mora vključiti tudi učence s posebnimi potrebami, ne sme pa pozabiti niti na zdravstveno opravičene otroke, ki jih k pouku športa lahko vključi na kakšen drug način. Poleg pouka mora biti učitelj sposoben tudi organizacije športnih dni, šole v naravi, športnih tekmovanj; znati mora voditi in evalvirati športnovzgojni karton.

Učitelj mora ustrezno posredovati, utrjevati, preverjati in ocenjevati različna teoretična in praktična znanja različnih športnih vsebin ter poznati postopke varovanja in pomoči, nevarnosti, ki se lahko pojavijo pri posameznih športih, nevarnosti, ki so povezane s prostorom, opremo ter učenci, ki jih poučujemo, in postopke nudenja prve pomoči (Prašnikar, 2008; Kovač, & Jurak, 2010).

Učitelj je učencem velik vzor, zato mora pri pouku športa sodelovati – z njimi telovaditi in jih hkrati opazovati, opozarjati na napake, popravljati, spodbujati, varovati ...

Šport je predmet, pri katerem mora biti učitelj še posebej pozoren in odgovoren, saj ne sme izključiti nevarnosti. Nesreče pri pouku športa so prav gotovo neizogibne, vendar jih lahko odgovoren učitelj zmanjša in tudi prepreči. Njegova odgovornost se kaže v:

- izpeljavi učnih vsebin, ki so predvidene v učnem načrtu – pomembno je, da ne izvaja vsebin, ki jih v učnem načrtu ni, saj lahko pride do poškodb, prav tako ne sme izpuščati vsebin, saj so prav vse pomembne za otrokov razvoj;
- strokovnem načrtovanju in izpeljavi dejavnosti;
- kompetentnosti za poučevanje,
- nadzoru nad vadečimi, prostorom, pripomočki, orodjem (Kovač, & Jurak, 2010).

V knjigi Pedagoško-psihološki vidiki športne vzgoje (Škof, 2005) različni avtorji učiteljem pri športu pripisujejo različne vloge:

1. **Učitelj kot umetnik** – poučevanje športa ne temelji zgolj na jasnih pravilih, ampak ima tudi veliko prostosti, kar mu daje značaj umetnosti.
2. **Učitelj kot zdravnik** – poučevanje je mogoče zasnovati kot diagnosticiranje, odločanje in reševanje problemov. Učitelj je oblikovalec otrokovih specifičnih potreb. Spoznanja, ki jih učitelj pridobi preko raziskovanja in proučevanja učencev, oblikujejo nova znanja, ki jih učitelj potrebuje pri načrtovanju in medsebojnih komunikacijah. Učitelj je torej zdravnik, saj je diagnostik učenčevega učenja in načrtovalec njegovih aktivnosti. S to primerjavo se osredotočajo predvsem na to, da zna učitelj postaviti pravo nalogo pravemu učencu v pravem trenutku.
3. **Učitelj kot raziskovalec** – da je v šoli zagotovljen napredek, se morata delo ter organizacija dela v razredu stalno spreminjati. Zato je nujno, da učitelj deluje kot raziskovalec v svojem delovnem okolju. Kritičen odnos učitelja kot raziskovalca naj bo usmerjen v zelene, a uresničljive spremembe vzgojno-izobraževalnih struktur. Raziskovalna vloga učitelja je pomembna zlasti zaradi izboljšanja praktičnega dela, izboljšanja, sprememb delovnega okolja ter zaradi boljšega razumevanja lastnega praktičnega delovanja.
4. **Učitelj kot menedžer** – glavna naloga učitelja je vodenje vzgojno-izobraževalnega procesa, kar spominja na vlogo menedžerja podjetja, le da se učitelj trudi ustvariti harmonijo medsebojnih odnosov, ki so temelj za uspešno delo v razredu.

Prvi korak k uspešnemu vodenju pouka je ustvarjanje spodbudnega razrednega okolja. K temu največ pripomorejo trdni, prijateljski in čustveni odnosi ter zaupanje med učiteljem in učenci ter med učenci samimi. Učitelj mora vsakega učenca spoštovati, mu hkrati dopustiti svobodno delovanje, spodbujati samostojnost in spontanost ter mu nuditi zaščito in zanesljivost. In prav to so ključni dejavniki, ki vplivajo na učenčevo željo po sodelovanju (Škof, 2005).

Učitelji, ki so zavzeti za svoje delo, v njem uživajo in so aktivni, prav gotovo doživljajo uspehe na tem področju dela. To pa ne pomeni, da so učitelji uspešni, če uspejo ustvariti idealne pogoje za delo. Uspešni učitelji se neprestano borijo za izboljšanje delovnih pogojev in naraščanje razumevanja med učenci, zakaj je šport tako zelo pomemben (Graham, 2001).

Kakovost pouka je v veliki meri odvisna od sodelovanja in soodločanja učencev. Učitelj ima prav pri športu veliko možnosti za delitev moči in odločanja z učenci (izbira vsebin, načinov izvajanja vsebin, soodločanje pri ocenjevanju ...) (Škof, 2005).

2. 4. 2 Učiteljeva znanja

Učiteljevi temeljni nalogi sta vzgoja in izobraževanje. Ni ju mogoče ločevati, saj sta v šolskem procesu povezani, le da je enkrat v ospredju ena, drugič pa druga. Iz nalog izhaja, da mora učitelj imeti tudi dve osnovni znanji: izobraževalno in vzgojno. Pomembno je torej, kaj naj učitelj zna in kako naj znanje prenaša v razred.

Grossmanov model šestih področij potrebnih znanj (Škof, 2005):

1. Vsebinska – strokovna znanja. Poznavanje vsebine predmeta je potrebno, če želimo dobro učiti.
2. Znanje o učencih in učenju obsega znanja o teorijah učenja: o telesnem, psihološkem, socialnem, kognitivnem razvoju učencev, motivacijskih strategijah, razlikah med spoloma ...
3. Splošna didaktična znanja so znanja o organizaciji in vodenju razreda, o metodah in oblikah poučevanja, strukturi posamezne učne ure, jasni predstavitvi, razlagi ...
4. Poznavanje kurikulumov. To so znanja o poznavanju kurikulumov posameznega predmeta ter šolskega kurikulumov znotraj iste starostne skupine in v različnih starostnih skupinah.
5. Znanje o vplivu širšega socialnega okolja predstavljajo poznavanje vpliva širšega socialnega okolja (to so šolsko, lokalno, širše družbeno okolje, poznavanje učencev, njihovih družin) na učiteljevo delo.
6. Znanje o samem sebi. Poznavanje osebnih vrednot, slabosti, močnih točk, namena poučevanja. Ta znanja pomembno vplivajo na učiteljevo uspešnost.

Učitelj mora za uspešno delo poznati in znati izvajati praktične vsebine pouka športa, kot so **naravne oblike gibanja in igre, atletska in gimnastična abeceda, plesne igre in igre z žogo, plavalna abeceda, pohodništvo ter zimske dejavnosti**, hkrati pa mora učencem posredovati tudi teoretične vsebine za lažje razumevanje smisla vadbe in pomena ukvarjanja s športom.

2. 4. 4 Posredovanje teoretičnih vsebin

S pomočjo teoretičnih vsebin, ki jih učitelj posreduje ob praktičnem delu, učenci bolje razumejo šport in dejavnosti, ki jih izvajajo. K celostnemu razumevanju športa in njegovih učinkov pa pripomore tudi povezovanje športnih vsebin z vsebinami drugih predmetov.

Posredovanje teoretičnih vsebin mora biti vedno prilagojeno razvojni stopnji otrok. V prvem triletju teoretična znanja posredujemo skozi igro, z uporabo različnih didaktičnih gradiv, ki pa jih morajo učitelji izdelati sami, saj jih je pri športu zelo malo. V tem triletju jih obravnavamo tudi v sklopu medpredmetnih povezav pri drugih predmetih. V drugem triletju naj bo športni program usmerjen tudi k razumskemu dojetanju športa kot pomembni vrednoti zdravega življenja, v tretjem pa želimo, da bi s podajanjem teoretičnih vsebin mladi dojemali šport racionalno in sprejemali odgovornost za zdrav način življenja (Kovač, Jurak, & Strel, 2004).

Učitelj naj teoretične vsebine podaja sproti, in sicer med uro športa ob posredovanju praktičnih vsebin. Teoretične vsebine so izbrane tako, da se nanašajo neposredno na športna znanja, ki jih podajamo (Štemberger, 2004).

Učitelj lahko teoretične vsebine posreduje (Kovač, Jurak, & Strel, 2004):

- z uporabo različnih učnih metod (razlaga, demonstracija, pogovor),
- z uporabo nekaterih posebnih učnih oblik (raziskovalno in projektno delo),
- z medpredmetnim povezovanjem – povezave lahko uporabimo v različnih stopnjah učnega procesa,
- s pomočjo najrazličnejših didaktičnih gradiv (plakati, slike, video ali DVD-posnetki, učni lističi, kartoni, videoposnetki, računalniški programi ...)

Kdaj in na kakšen način bo učitelj posredoval teoretične vsebine, mora predvideti že v letni pripravi. Poleg rednih ur športa lahko učenci teoretične vsebine utrjujejo tudi pri podaljšanem bivanju, med odmori, v jutranjem varstvu, šoli v naravi, na športnih dnevih ali športnih taborih.

Samo podajanje teoretičnih vsebin mora biti vključeno v pouk športa, ne sme pa postati glavna dejavnost tega predmeta. Predvsem morajo učitelji teoretične vsebine učencem podati korektno in na otroku primeren način (Štemberger, 2004).

2. 5 Motivacija pri športu

Pomemben cilj vsakega pedagoškega in izobraževalnega procesa je povečevanje motivacije učencev za delo. Za uspešno učenje ni dovolj le to, da se učenci znajo učiti, ampak tudi to, da so svojo energijo pripravljene usmeriti v doseganje ciljev. Zaradi tega lahko razvoj motivacije in njen pozitiven vpliv na potek športnega procesa pojmuje kot enega od pomembnih psiholoških izidov pouka športa (Cecić Erpič, Zabukovec, & Boben, 2005).

Pojmovanje motivacije je razdeljeno na dva tipa:

- zunanjo in
- notranjo motivacijo.

Notranja motivacija je opredeljena kot delati nekaj zaradi aktivnosti same in za zadovoljstvo, ki izhaja iz izvajanja določene aktivnosti. Notranja motivacija izvira iz dejavnikov, kot so interes in radovednost. Je naravna težnja iskanja in osvajanja izzivov, ko sledimo osebnim interesom. Učenec je notranje motiviran takrat, ko učno dejavnost izvaja prostovoljno in od tega ne pričakuje nagrade ali kazni. Kakovostno izvajanje dejavnosti je po navadi pomembnejše od samega rezultata. Zanj so značilni izzivi, radovednost, interes, samostojno obvladanje dejavnosti in neodvisno odločanje za akcijo. Če je otrok notranje motiviran za pouk športa, potem se ur udeležuje zato, ker se mu to zdi zabavno in zanimivo, ne pa zaradi prisile oziroma ker je ura ravno na urniku. Poleg navedenih dejavnikov imajo tudi stališča učencev do športa, uživanje v dejavnosti in razredna klima pri urah športa pomemben vpliv na notranjo motivacijo (Marentič Požarnik, 2008; Tušak, 2003; Cecić Erpič et al, 2005; Škof, 2007).

Na odnos do športnih programov v veliki meri vplivajo pretekle izkušnje pri šolski telesni vzgoji. Ti spomini še posebej vodijo prihodnja pričakovanja glede športa in vadbe. Negativni spomini so vezani predvsem na dolgčas in pomanjkanje izbire, na občutek, da so nekompetentni in na prejemanje negativnih odzivov od vrstnikov. Zato je pri športni vzgoji potrebno promovirati notranjo motivacijo. Potrebno je oblikovati razredno klimo tako, da se vse učence vrednoti za njihov lasten trud (Barborič, 2005).

Za **zunanjo motivacijo** so značilne pohvale in nagrade od zunaj. Pri zunanji motivaciji naredimo nekaj zaradi nagrade, da bi se izognili kazni ali zadovoljili učiteljeva pričakovanja. Ne zanima nas sama aktivnost, ampak končni rezultat. Kriteriji uspešnosti pri zunanji motivaciji so tisti, ki jih določa socialna okolica (učitelj, sošolci, vrstniki, kurikulum ...) (Pettifor, 1999; Woolfolk, 2002; Cecić Erpič et al, 2005).

2. 5. 1 Trije ključni motiviranja otrok

- **Usmerjanje na uspeh**

Neuspeh velikokrat povzroča to, da hočemo prenehati s poizkušanjem, zato morajo učitelji za otroke organizirati take dejavnosti, pri katerih bodo uspešni, pri katerih se bodo zabavali in nevede tudi izboljševali svoje sposobnosti.

- **Notranje motiviranje**

Učitelji morajo svoje učence pripraviti do tega, da so čim bolj notranje motivirani in jih tako odvrniti od primerjanja s svojimi sošolci ter jih naučiti spremljati in primerjati lasten napredek. Tako otroci spoznajo, česa vsega so v določenem času zmožni storiti in kako lahko nekaj izboljšajo.

- **Dejavnosti, primerne razvojni stopnji učencev**

Take dejavnosti spodbujajo učence za trdo delo in da v situacijah, ko jim ne gre najbolje, ne popustijo. Več kot imajo otroci možnosti, bolj so motivirani in več izkušenj bodo imeli. Mlajši otroci si želijo zadovoljiti učitelja, se mu dokazati, njihove pohvale pa jih ustrezno motivirajo za nadaljnje delo. Na drugi strani se želijo starejši otroci dokazati in uveljaviti v družbi vrstnikov.

Manj sposobni otroci potrebujejo veliko spodbud in pohval od učitelja, da so motivirani za nadaljnje delo. Bolj sposobni otroci doživljajo zadovoljstvo ob uspešno izpeljanih nalogah. Motivirajo jih pohvale, ki se navezujejo na to, kako so določeno nalogo opravili. Uspešnejši otroci, ki dobivajo veliko pohval od učitelja za opravljeno določeno lažjo nalogo, pa lahko začnejo razmišljati o tem, da je šport resnično samo za »slabše« učence (Graham, 2001).

2. 5. 2 Motivacijska klima

Motivacijsko klimo lahko pojmujeemo kot skupno ciljno usmerjenost posameznikov v določenem učnem okolju. Obstajata dva vzorca te klime:

- 1. klima, usmerjena k učenju in razvoju spretnosti.** Ta predstavlja okolje, v katerem učitelj pozitivno podkrepljuje učenčev napredek in trud. V takšni klimi prevladuje sodelovanje, učenci pa zaznavajo, da vsak izmed njih prispeva k ekipnemu uspehu. Učitelji, ki oblikujejo takšno motivacijsko okolje, so običajno demokratični in se zanimajo za učence kot posameznike.
- 2. klima, usmerjena k izražanju superiorne izvedbe in doseganju rezultata.** Učitelj kaznuje ali poudarja neuspeh, napake, slabo izvedbo, učencem daje manj socialne opore. Učence motivira medsebojno tekmovanje in primerjava. V takšni klimi prevladuje prepričanje, da je ekipni uspeh odvisen le od najboljših posameznikov. Učitelji so v tem okolju pogosto avtokratični, lastne odločitve predstavljajo kot ukaze, učenci pa so ves čas pod pritiskom (Cecić Erpič et al, 2005).

Na zaznavo motivacijske klime pri urah športa vplivata spol in starost otrok, zato mora biti učiteljevo usmerjanje in vodenje učinkovitega učnega procesa čim bolj prilagojeno razvojnemu nivoju ter spolu učencev.

Učitelj je poleg sošolcev in staršev eden najpomembnejših dejavnikov za oblikovanje motivacijske klime. Odnos med učencem in učiteljem predstavlja okvir motivacijske klime, v kateri vsak izmed njih skuša doseči svoje cilje na konstruktiven in za oba zadovoljujoč način (Cecić Erpič et al, 2005).

2. 5. 3 Motivacija učiteljev

Na učinkovitost izobraževalnega procesa pomembno vplivajo tako učenci kot tudi učitelji. Raziskave (Cecić Erpič et al, 2005) kažejo, da tako kot učence tudi učitelje v večji meri spodbujajo notranji dejavniki, kot so želja po razvoju, preizkušanju novih metod, spodbujanju interesa in doseganju uspeha v smislu razvoja. Zunanja motivacija je prisotna predvsem v smislu vlaganja truda in primerjanja z drugimi. Učitelje, ki so notranje motivirani, zanimata uvedba novih učnih metod in napredek v pedagoškem procesu, kar vpliva tudi na njihovo zadovoljstvo pri delu.

Primerjava motiviranosti med različno starimi učitelji je pokazala, da obstaja razlika v izraženosti notranje motivacije oziroma interesa za delo. Najstarejši učitelji (45–60 let) v primerjavi s srednje starimi (36–45 let) pripisujejo več pomena zunanjim spodbudam, kritikam, pohvalam in pričakovanjem okolja glede njihovega dela. Za najstarejšo skupino je značilna tudi bolj izražena notranja motivacija, kar pomeni, da v svoje delo vlagajo več truda, so zanj bolj zainteresirani, si želijo napredka in odkrivanja novih informacij v svoji stroki. Učiteljem te starostne skupine je bolj pomembno, da spremljajo napredek in uspeh pri učencih (Cecić Erpič et al, 2005).

Rezultati te raziskave so me presenetili, saj bi sama dejala ravno obratno. Mlajši učitelji naj bi imeli več zagona in novih idej v svojem poklicu kot pa starejši. Sploh pri športu, kjer se veliko stvari neprestano spreminja.

Učitelji, ki imajo največ let delovne dobe (21–40 let) imajo v primerjavi s srednjo skupino (10–20 let) višje izraženo tako zunanjo kot notranjo motivacijo. Ti učitelji se trudijo, da bi se dokazali v svojem okolju in se s trdom izognili kritiki ali dobili pohvalo. Hkrati se trudijo tudi zaradi učencev oziroma pričakovanj okolja. Učitelji z največ delovnimi izkušnjami so najbolj zainteresirani za delo, skrbijo za svoj razvoj in preizkušajo nove metode.

Razlike v izraženosti notranje in zunanje motivacije lahko pripišemo profesionalnemu razvoju učiteljev. Berliner (1995) opisuje pet razvojnih faz učiteljev:

- popolni začetnik,
- začetnik z nekaj izkušnjami,
- kompetenten učitelj,
- učitelj strokovnjak,
- učitelj ekspert.

Učitelji strokovnjaki so v svojem delu fleksibilni, eksperti pa imajo intuitiven vpogled v situacijo, njihovo delo je tekoče in učinkovito. Tako lahko vidimo, da se podatki raziskave povezujejo z Berlinerjevim poimenovanjem učiteljev in najvišje izraženo zunanjo kot notranjo motivacijo (Cecić Erpič et al, 2005).

Motivi bodočih razrednih učiteljic so v največji meri povezani z različnimi dejavniki. Pozitivne izkušnje v osnovni in srednji šoli ter teoretično in praktično znanje, ki ga pridobijo v času študija, pomembno vplivajo na oblikovanje odnosa do športa (Planinšec, 2000).

Uspešen in aktiven proces športne vzgoje zagotavlja dobro strukturirana učna ura, pri tem je bistven element motivacija. Učencem v zgodnjem in poznem otroštvu predstavlja največjo motivacijo igra, preko katere razvijajo gibalne sposobnosti, izboljšujejo orientacijo v prostoru, situacijsko mišljenje in iznajdljivost ter zadovoljujejo potrebo po gibanju. Igra pozitivno vpliva tudi na otrokovo socializacijo, saj se pri njej otroci največkrat znajdejo v situacijah skupinskega sodelovanja in soodločanja. Igra zadovoljuje otrokove potrebe po občutku pripadnosti, moči, svobodi in zabavi, pomanjkanje le-te pa se lahko pokaže pri nasilnem vedenju v mladostništvu (Tamše, & Planinšec, 2010).

Za spodbujanje otrok k sodelovanju, k pripravljenosti vlaganja, za oblikovanje notranjih vzvodov motiviranja in samostojen spopad z novimi problemi je predvsem pomembna močna čustvena vez med učencem in učiteljem, s katerim se učenec identificira in posnema njegov življenjski slog (Škof, 2007).

Včasih se učitelji niti ne zavedajo, kako pomembno je njihovo »poslanstvo«, kako močan vpliv imajo njihova dejanja, mnjenja, obnašanje, reagiranje v različnih situacijah na učence.

Eno osnovnih izhodišč šolskega športa je zagotoviti uspešnost in motivirati vse učence. Če želi biti učitelj pri tem uspešen, mora upoštevati različnost otrok, jim prilagajati vsebine, določati obremenitve, proces mora organizirati tako, da se učenci počutijo prijetno in sprejeto ter da se pri urah športa sprostijo od naporov vsakodnevnega šolskega ritma.

Učitelj motivira otroke z ustrežno izbiro vsebin in postopkov, še posebno s spodbujanjem in vrednotenjem napredka posameznika. Osebni cilji učencev so različni in temeljijo na specifični storilnosti. Biti morajo takšni, da jih učenci lahko dosežejo (Kovač et al, 2004).

2. 6 Kakovosten proces šolskega športa

Kot je bilo že velikokrat omenjeno, je bistvo športa celostni razvoj mladega človeka in učenje za zdrav življenjski slog, obogaten s športno dejavnostjo v vseh življenjskih obdobjih. Vse to lahko uresničujemo skozi kakovosten proces šolskega športa, ki se mora začeti že v prvem razredu, saj je to obdobje odločilno za oblikovanje podobe odrasle osebe. Zato mora biti šport od samega začetka šolanja kakovosten in strokovno izpeljan (Štemberger, 2005).

Stollova (1996) opredeljuje kakovostno šolo kot šolo, ki:

- skrbi za napredek vseh učencev ne glede na njihovo predznanje in okolje, iz katerega izhajajo,
- zagotavlja, da vsak učenec doseže najvišji mogoč standard znanja,
- spodbuja vse vidike razvoja in dosežkov pri učencih,
- je iz leta v leto boljša (Kovač, 2000).

Povezovanje športnih vsebin z okoljem, delom in prostim časom omogoča v učnem procesu mnogo širša spoznanja o ljudeh, življenju, ustvarjalnosti in potrebah.

2. 6. 1 Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti

Pri športu je ugotavljanje kakovosti težje kot pri ostalih šolskih predmetih, saj se učinki kakovostnega športa pokažejo šele v obdobju odraslosti. V središče pozornosti stopa zadovoljevanje vrste bistvenih človekovih socialnih potreb (potrebe po samostojnosti, po uveljavljanju, ustvarjalnosti ...), kar pa je zelo težko izmeriti. Zato nekateri dokazujejo kakovost z merljivimi kazalci (število ur pouka, velikost vadbene površine na učenca, vključenost v dodatne programe, uspehi na šolskih tekmovanjih), drugi pa kakovost merijo glede na usvojene vrednote, disciplino, spoštovanja posameznika, individualen pristop (Kovač 2000).

Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti poteka na različnih ravneh:

- celotnega sistema športne vzgoje (standard velikosti športne površine na otroka, standardi znanj in sposobnosti, odnos do športa, število ur ukvarjanja s športom ...),
- posameznih delov sistema (vrtci, osnovna šola, srednja šola, univerza),

- posamičnih šol oziroma razredov,
- posamičnih elementov (stopnja znanja plavanja, izpeljava šole v naravi ...),
- na ravni posameznika (Kovač 2000).

Kakovost je treba dosegati postopno in v več zaporednih korakih. Pomembno je, da stanje primerjamo z nacionalnimi podatki ter mednarodno primerljivimi podatki po svetu. Sledi odločitev o tem, katerim področjem je potrebno nameniti več pozornosti ter pri katerih področjih je potrebno ohraniti kakovost. Vsako leto morajo učitelji ugotoviti doseženost ciljev kurikulumu na ravni posameznega učenca, razreda in šole. To poteka z analizo stopnje usvojenosti ravni športnih znanj, ravni telesnega in gibalnega razvoja, vrednosti in stališč otrok ter staršev do športa in izpeljave dejavnosti iz letnega delovnega načrta.

Kovač (2000) pravi, da kakovost športnovzgojnega procesa lahko izboljšujemo s:

- kakovostnim načrtovanjem,
- preverjanjem uresničenosti zastavljenih ciljev,
- spodbujanjem izboljšav na šoli,
- spremljanjem in vrednotenjem otrokovega telesnega in gibalnega razvoja,
- ustreznimi materialnimi pogoji,
- izobraževanjem in strokovnim spopolnjevanjem ter osebnostnim in strokovnim razvojem učitelja,
- vključevanjem šole in učitelja v delo drugih institucij,
- sodelovanjem s starši, trenerji in zdravstveno službo.

2. 6. 2 Pomen kakovostnega športno–vzgojnega procesa za otroke

Gibalna aktivnost otroka ima v tem obdobju velik pomen, saj omogoča vključevanje vseh področij otrokovega izražanja – od motoričnega in kognitivnega pa do čustveno-socialnega. Tako se **otrokova osebnost** lahko razvija kot edinstvena celota.

Šport ima zelo pomembno mesto v vzgojno-izobraževalnem procesu, saj otrokom omogoča gibanje in se pri tem razlikuje od ostalih predmetov. Ravno to je otrokom pomembno, saj se družijo s sovrstniki in hkrati tudi uživajo, ne glede na napor, ki ga takrat doživljajo. Če želimo, da bo šport učinkovit, moramo otroke pravilno obremeniti. Pri tem se

morajo učitelji zavedati, da so otrokove zmožnosti in želje velike, zato morajo biti obremenitve primerne otrokovim zmožnostim, torej ne previsoke in ne prenizke. Otroci namreč ne marajo ur športa, kjer se »nič ne dogaja«, ne marajo ur, ki so enolične, kjer učitelj ni aktivno vključen v proces, ur, kjer veliko čakajo in poslušajo navodila, kratka ur športa, ki so neustrezne. Take ure imajo lahko negativne posledice, ki se odražajo na različnih podsistemih psihosomatskega statusa.

Poleg tega ima športna aktivnost tudi **zdravstveno preventivni pomen**, vendar le tedaj, ko se izvaja redno in skozi vse življenje. Vedno več otrok ima namreč povečano telesno težo in kožno gubo, na splošno pa izgubljajo na splošni vzdržljivosti, ki ni pomembna le pri urah športa, pač pa v vsakodnevnem življenju (Štemberger, 2005).

2. 6. 3 Težave šolskega športa – negativne strani šolskega športa

Dobra področja šolskega športa so predvsem zadovoljstvo z delom in odnosi v šoli ter motiviranje učencev na športnovzgojnem področju. Je pa tudi nekaj področij, ki se kažejo s pomanjkljivostmi in bi jih za kakovostno športno vzgojo morali izboljšati.

- **Realizacija ur športne vzgoje**

Šolski šport naj bi v prvi in drugi triadi potekal 3 ure na teden, kar znaša 135 minut. Žal pa povprečna ura športa traja le 35 minut, efektivni čas učenca pa samo 9 minut. To pomeni, da je učenec v enem tednu namesto 135 minut aktiven le 27 minut. Razlogi za to so različni, predvsem gre za veliko porabljenega časa, da učitelji učence pripeljejo in odpeljejo iz telovadnice (Štemberger, 2005).

- **Vodenje ur športa v ustrezni opremi**

Učitelji naj bi ure športa vodili v športni opremi, vendar se največkrat zgodi, da te učitelji nimajo ali pa je celo zelo neprimerna (npr. visoke pete). Športna oprema je pomembna predvsem z vidika varnosti. Učitelj ne more ure športa varno in kakovostno izpeljati, če ni primerno oblečen in obut. Neprimerna oprema lahko vodi do poškodb otrok, saj učitelj ne more primerno asistirati, demonstrirati ali varovati.

Pri urah športa je pomembna tudi higiena. Učitelj je učencem v teh letih največji vzor in če jih želi navajati na higieno v tem smislu, da se pred uro in po njej preoblečejo in preobujejo, mora to storiti tudi on (Štemberger, 2005).

- **Načrtovanje športnovzgojnega procesa**

Načrtovanje je potrebno zaradi strokovne odgovornosti, gotovosti, varnosti in lažje spremljave lastnega dela. Kakovostno načrtovanje lahko izpeljemo s pomočjo učnega načrta, strokovne literature, priročnikov, revij, časopisov, z udeležbo na različnih seminarjih. Vendar so raziskave (Štemberger, 2003) pokazale, da se učitelji le redko udeležujejo strokovnih seminarjev, prebirajo revije in uporabljajo sodobno tehnologijo, kot sta internet in video, ki sta nedvomno uporabna tudi pri delu z najmlajšimi.

Pri izdelavi letne učne priprave bi morali učitelji nujno upoštevati posebnosti učencev, njihove gibalne in funkcionalne sposobnosti ter znanje, ki ga že imajo. Tega pa ne počno, ampak pripravo le prenašajo iz leta v leto, ne da bi jo prilagajali učencem (Štemberger, 2003).

- **Stalno strokovno spopolnjevanje učitelja**

Nenehen razvoj, novosti v učnih načrtih in sprejeta zakonodaja na področju športa so tisti dejavniki, ki zahtevajo stalno strokovno spopolnjevanje, na katerih pa je udeležba učiteljev minimalna (Štemberger, 2003).

- **Vključenost učiteljev v delo šole in izvenšolske dejavnosti**

Raziskave (Štemberger, 2003) so pokazale, da je le malo učiteljev, ki vodijo športne interesne dejavnosti. Slaba stran tega je, da je posledično manj učencev vključenih v te dejavnosti, saj se le-ti raje vključujejo v dejavnosti, katere vodijo njihovi učitelji, kot pa nekdo, ki ga ne poznajo.

Športne interesne dejavnosti so dostopne vsem učencem (tudi iz socialno šibkejših družin), saj so neplačljive. Poleg tega se izvajajo na šoli, kar pomeni, da se jih otroci lahko udeležijo takoj po pouku ali pa v času podaljšanega bivanja.

Poleg vseh pozitivnih lastnosti športnih interesnih dejavnosti je ključnega pomena netekmovalnost, saj se vanje lahko vključijo tudi otroci s slabše razvitimi motoričnimi sposobnostmi, kar bi za nekatere izvenšolske dejavnosti težko rekli.

Šole bi tako lahko ponudile več interesnih dejavnosti, ki bi jih vodili razredni učitelji, vsekakor pa bi pri tem morali upoštevati njihov interes za vodenje le-teh (Štemberger, 2005).

- **Učne metode in oblike**

Veliko časa se pri urah športa izgubi z uporabo metode razlage in pogovora, premalo se uporablja metoda demonstracije, še posebej pri mlajših učencih, saj morajo gibanje videti, da o njem dobijo pravilno predstavo in ga pravilno posnamejo (Štemberger, 2005).

»Otroci si kakovostne ure športa zaslužijo, saj je potreba po gibanju ena osnovnih potreb, njena realizacija pa njihova osnovna pravica. Velika in odgovorna dolžnost odraslih pa je, da naredimo vse, kar je v naši moči, da otrokom realizacijo te pravice tudi omogočimo« (Štemberger, 2005, str. 14).

Dobre ure športa morajo dati učencem bogato in raznovrstno gibalno izobrazbo, ki je teoretično podkrepjena, hkrati pa naj bi bil predmet šport emocionalno kar najbolj načrtovan, izvajan in učinkovit (Kristan, 2009).

Učinkovito poučevanje športa je tisto, kjer je veliko časa namenjenega praktičnemu izvajanju vaj in manj dajanju navodil ter nadzoru vedenja. Prav od tega je odvisno, koliko sposobnosti bodo otroci imeli možnost razviti, kakšne pogoje bodo imeli postavljene. Ključno vlogo pri tem delu ima učitelj kot kreator vzgojno-izobraževalnega procesa (Tamše, & Planinšec, 2010).

Kakovost in uspešnost športa pa se ne kažeta le v gibalnih sposobnostih. Gre za to, da uskladimo in uravnovesimo vlogo gibalne storilnosti z drugimi nalogami predmeta šport, ki so dolgoročno bolj pomembne od trenutne gibalne zmogljivosti učenca. Kakovostne športne ure se kažejo predvsem v odnosu do športa, ne v številu sklec, skoku v daljino ... Kakovostne in uspešne ure športa se v resnici pokažejo šele pozneje v življenju, v obliki športnega

življenjskega sloga. Sama učenčeva gibalna uspešnost še ne zagotavlja, da ima učenec šport rad in bo zato pozneje skrbel za ustrezno raven športnega udejstvovanja (Kristan, 2009).

2. 6. 4 Strokovno spopolnjevanje učiteljev

Znanje, ki ga bodoči učitelji dobijo v okviru študija, naj bi bilo zadovoljivo, vendar se stvari v okviru šolskega sistema in organizacije pouka stalno spreminjajo. Novosti se pojavljajo na vsakem področju, tudi na področju izobraževanja. Če hočemo biti v skladu z njimi, če hočemo svoje znanje nadgrajevati, izboljševati, se moramo udeleževati dodatnih usposabljanj.

Torej, vsak učitelj mora imeti to pravico in jo tudi izkoristiti, saj bo le tako na svojem področju kompetenten in sposoben za poučevanje, ne samo športa, ampak vseh predmetov in ostalih dejavnosti, ki se v okviru pouka neprestano pojavljajo in spreminjajo.

»Nenehen razvoj, novosti v učnih načrtih na področju športa, sprejeta zakonodaja na področju športa so tisti dejavniki, ki zahtevajo dodatno spopolnjevanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju na področju športa« (Štemberger, 2003, str. 40).

Vsak učitelj ima pravico in dolžnost, da se udeležuje stalnih strokovnih izobraževanj, spopolnjevanj in usposabljanj.

Priporočilo o statusu učiteljev (1997) pravi, da:

- morajo šolske oblasti zagotoviti ustrezen sistem strokovnega spopolnjevanja,
- mora sistem strokovnega spopolnjevanja zagotoviti veliko različnih izobraževalnih programov, področij izobraževanja,
- mora šola spodbujati učitelje za spopolnjevanje,
- morajo šole sodelovati pri oblikovanju programov strokovnega spopolnjevanja,
- je stalno strokovno spopolnjevanje učiteljev ključnega pomena z vidika pridobivanja novih znanj in spretnosti ter spoznavanja novih metod in oblik dela,
- je strokovno spopolnjevanje pravica in dolžnost vsakega učitelja,
- morajo učitelji sodelovati pri določanju programov spopolnjevanja,
- se morajo informacije širiti in vplivati na vzajemno oblikovanje,
- imajo pri uveljavljanju spopolnjevanja pomembno vlogo pedagoške fakultete in profesorji (Štemberger, 2003).

Zanimanje za različne vsebine na strokovnih spopolnjevanjih je odvisno od samih želja in zanimanj učiteljev, hkrati pa so v to vključene tudi vsebine, za katere učitelji menijo, da imajo najmanj znanja oziroma se za njihovo poučevanje počutijo nekompetentni. Zato je pomembno, da so vsebine na strokovnih spopolnjevanjih za udeležence zanimive in se pred izpeljavo različnih spopolnjevanj tudi promovirajo in predstavljajo (Štemberger, 2007).

2. 6. 5 Šport in učenci s posebnimi potrebami

Vključevanje učencev s posebnimi potrebami v športne dejavnosti je za učitelje nekaj novega in drugačnega, saj od njih zahteva poznavanje in upoštevanje športnih sposobnosti ter ostalih lastnosti teh otrok. Prizadevamo si, da bi posameznik s posebnimi potrebami užival v izbrani športni dejavnosti in imel možnost napredovati ter dosegati uspehe (Vute, 2002).

Vzgoja in izobraževanje učencev s posebnimi potrebami temeljita na ciljih in načelih, ki ponujajo enake možnosti s hkratnim upoštevanjem različnosti otrok, zagotavljajo ustrezne pogoje, omogočajo optimalen razvoj posameznega otroka, pravočasne usmeritve v ustrezen program vzgoje in izobraževanja ter zahtevajo individualen pristop. Učenci s posebnimi potrebami, ki imajo primanjkljaj na posameznem področju, so v današnjem času vse pogosteje vključeni v redne osnovne šole. Vzgoja in izobraževanje teh učencev potekata po programih s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo (Filipčič, & Jekovec Prešeren, 2003).

Učenci s posebnimi potrebami so po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami:

- učenci z motnjami v duševnem razvoju,
- gluhi in naglušni,
- slepi in slabovidni,
- gibalno ovirani,
- učenci z motnjo vedenja in osebnosti,
- govorno-jezikovnimi motnjami,
- dolgotrajno bolni in
- učenci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja (Filipčič, & Jekovec Prešeren, 2003).

Vključevanje otrok s posebnimi potrebami v prilagojene športne programe odpira vrsto možnosti, pred učitelje pa postavlja dodatne izzive ter zahteve po znanju in upoštevanju njihovih gibalnih in intelektualnih sposobnosti. Preden začnemo načrtovati in izvajati prilagojene športne dejavnosti, se je pri obravnavi teh otrok potrebno seznaniti z nekaterimi značilnostmi:

- s kakšno vrsto motnje v razvoju delamo (telesna, duševna, zaznavna ...);
- na katere sekundarne značilnosti moramo biti pozorni (mišični krči, hitro lomljive kosti, vrtoglavica ...);
- ali je motnja v razvoju progresivna ali neprogresivna;
- kateri del telesa je prizadet in koliko ga je mogoče krepiti;
- katera od športnih dejavnosti poslabšuje stanje vadečega.

Če poznamo značilnosti posameznih motenj lažje izberemo pravilne metode dela, pripravimo ustrezne prilagoditvene dejavnosti, zagotovimo varno vadbo in upoštevamo potrebe in posebnosti vsakega posameznika v skupini (Vute, 2001).

Učence s posebnimi potrebami vključujemo v športno dejavnost po modelu (Winnick, 1989), ki obsega pet stopenj:

- 1. stopnja: redna športna dejavnost

Pomeni popolno vključevanje ljudi s posebnimi potrebami v redno športno dejavnost.

- 2. stopnja: redna športna dejavnost s prilagoditvami

Potrebno je prilagoditi pravila za te učence, tako da je vsem omogočeno doseči zastavljeni cilj.

- 3. stopnja: vzporedna športna dejavnost

Otroci s posebnimi potrebami so vključeni v isto vrsto dejavnosti kot ostali vrstniki, le da jo izvajajo na svoj, prilagojen način.

- 4. stopnja: prilagojena športna dejavnost z vključevanjem ostalih vrstnikov

Vsa skupina, otroci s posebnimi potrebami in ostali izvajajo igro, prilagojeno otrokom s posebnimi potrebami.

- 5. stopnja: prilagojena športna dejavnost samo za ljudi s posebnimi potrebami

V prilagojeno športno dejavnost se vključujejo samo ljudje s posebnimi potrebami v za to specializiranih ustanovah (Vute, 1999).

Na uspeh otrok s posebnimi potrebami vplivajo predvsem njihova vztrajnost ter volja za sodelovanje in pa volja, znanje, domiselnost in pogum učiteljev. Ti morajo znati motivirati tako posameznike kot tudi skupino in biti večji pri opazovanju. Vsak vodja potrebuje zanesljive informacije o učencih, zato se mora posvetovati in sodelovati z zdravnikom, fizioterapevtom, psihologom, socialnim delavcem, z drugimi učitelji ter starši. Uspešno vključevanje otrok s posebnimi potrebami v športno dejavnost pomeni, da so njihove potrebe in zmožnosti usklajene z zahtevami programa športne vadbe (Vute, 1999; 2001).

Pri načrtovanju prilagojene športne vadbe moramo biti pozorni na tiste elemente, ki omogočajo uspešno doživljanje dejavnosti. Pomembno je, da:

- določimo jasne in kratkoročne cilje,
- opredelimo posameznikove sposobnosti in slabosti,
- izberemo primerne dejavnosti,
- prilagodimo in poenostavimo izvajanje dejavnosti,
- naučene spretnosti uporabimo v različnih situacijah,
- ovrednotimo napredek vsakega posameznika (Vute, 1999).

Kakovostno vodenje prilagojene športne dejavnosti omogoča otrokom doživljanje zadovoljstva in veselja pa tudi večjo mero samozaupanja in samostojnosti. Kadar so otroci s posebnimi potrebami vključeni v redne šole, preverimo, ali je omogočen primeren dostop do razreda, igrišč, telovadnice ...

Težavi, ki se pojavljata pri vodenju prilagojenih športnih dejavnosti sta, da vodje obvladajo športno stroko, ne poznajo pa dovolj značilnosti ljudi s posebnimi potrebami, njihovih sposobnosti in športnih prilagoditev. Druga težava pa je, da so vodje dobro seznanjene z značilnostmi in posebnostmi ljudi s posebnimi potrebami, njihovo športno znanje pa je slabše. Zato je za uspešno delo potrebno sodelovanje obeh strok. Precej otrok se lahko vključi v reden pouk športa, včasih sicer samo delno, če so učitelji na to pripravljeni, saj vključevanje teh otrok od učiteljev zahteva dodatna specifična znanja. Za spreminjanje stališč, povezanih s prilagojeno športno dejavnostjo, v želeno smer lahko v šolskih okoljih največ naredijo primerno usposobljeni vodje z različnih študijskih smeri (Vute, 2001).

2. 6. 6 Sodelovanje dveh pedagogov pri športu

Osnovni pogoj za sodelovanje oziroma timsko delo so skupni cilji ter sposobnost za dogovarjanje in pozitivna soodvisnost. Pri sodelovanju dveh učiteljev je pomembna uspešna medsebojna komunikacija in enakopravnost (nihče v timu ni podrejen). Da pa delo poteka tekoče in nemoteno, je potrebno tudi skupno načrtovanje (Štemberger, 2003).

Prav gotovo ima tak način poučevanja kar nekaj prednosti, ki pa imajo pozitiven vpliv na delo šele ob upoštevanju zgoraj navedenih dejavnikov. Brez sodelovanja, dogovarjanja, spoštovanja, usklajevanja ima timsko delo vse prej kot pa pozitivne vplive na učni proces.

Za uspešnost na tem področju dela je poleg ustrezno usposobljenih učiteljev in seveda timskega načrtovanja in sodelovanja, pomembna in potrebna tudi prisotnost obeh pedagogov pri vseh urah športa ter skupna evalvacija dela, ki pomaga pri nadaljnjemu načrtovanju in izboljšavi pouka športa (Štemberger, 2003).

PREDNOSTI IN SLABOSTI TIMSKEGA POUČEVANJA

- **V obdobju prve triade so otroci gibalno najbolj dovzetni.** V tem obdobju otroci potrebujejo veliko demonstracije, hkrati so tudi zelo vedoželjni. Ker še nimajo veliko negativnih izkušenj s poškodbami in ne znajo presoјati, kaj je nevarno, je to obdobje najboljši čas za pridobivanje novih znanj na gibalnem področju.
- **Možnost večje intenzivnosti in uspešnosti vadbe otrok.** Če pri urah športa sodelujeta dva pedagoga, poteka ura bolj intenzivno, manj je čakanja in vsak učitelj se lahko bolj posveti manjšemu številu učencev.
- **Povečanje varnosti otrok.** Z dvema učiteljema je lažje obvladati številčno skupino otrok, hkrati pa sta varovanje in asistenca lažje in boljše izvedljiva.
- **Organizacija ure.** Sodelovanje dveh pedagogov pripomore k temu, da se izgubi manj časa (prihod v telovadnico, preoblačenje, priprava prostora in rekvizitov).
- **Obojestranska pomoč.** Znanje športnega pedagoga in razrednega učitelja se razlikuje. Športni pedagog ima več znanja na področju načrtovanja, strokovnega pristopa k predmetu, medtem ko ima razredni učitelj drugačna znanja na področju razvojne psihologije, motivacije otrok, bolj pozna otroke.
- **Ocenjevanje.** Način ocenjevanja je zahteven, saj učitelj nima oprijemljivega izdelka. Poleg tega se pri ocenjevanju pojavlja veliko napak (Štemberger, 2003).

Dva pedagoga lahko pri ocenjevanju povesta vsak svoje mnenje, podata oceno in jo utemeljita ter poiščeta skupno oceno, ki bi najbolj ustrezala učenčevemu znanju.

Poleg prednosti ima timsko delo tudi nekatere **slabosti**, ki negativno vplivajo na samo izpeljavo pouka športa in na slabo dojetje športa učencev.

Pri timskem delu gre za enakovredno delitev dela, lahko pa se zgodi, da eden od pedagogov **prevzame vodilno vlogo**. Lahko pride tudi do **podcenjevanja**, saj športni pedagogi visoko vrednotijo posameznike svoje stroke, posameznike drugih pa manj in obratno. Vsi razredni učitelji tudi nimajo **pozitivnega odnosa do športa**. Negativen odnos do športa pa je večinoma povezan s slabšim znanjem, kar se na žalost, odraža v odnosu do dela (Štemberger 2003).

2.7 Dejavnosti dodatnega programa športa

Dejavnosti dodatnega športnega programa so namenjene predvsem obogatitvi pouka športa ter navajanju in prizadevanju za aktivno preživljanje prostega časa otrok (Štemberger, 2003). Izvajanje aktivnosti, kot so aktivni odmor, minuta za zdravje in dopolnilni pouk, je učiteljeva lastna izbira, ki prav gotovo pozitivno vpliva na učno okolje in učence v njem ter na njihovo zbranost, saj prekinejo monotonost pouka in pomagajo učencem, katerih motorične sposobnosti so nekoliko slabše. Pri kratkih prekinitvah običajnega pouka, z npr. izvajanjem minute za zdravje, se učenci sprostijo in hkrati motivirajo za nadaljnje delo.

DOPOLNILNI POUK

Pri dopolnilnem pouku posebej poskrbimo za tiste učence, ki imajo gibalne, zdravstvene ali vedenjske težave. Organiziramo ga lahko tudi v kinezioterapevtske ter rehabilitacijske namene za učence, ki so bili poškodovani, ali imajo kronične ali akutne zdravstvene težave. Dopolnilni pouk je organiziran tudi za učence s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redni pouk (Štemberger 2003; Kovač et al, 2011).

Mnenja sem, da je dopolnilni pouk pomembna dejavnost, saj delo poteka individualno, en učitelj in en oziroma manjše število učencev, kar omogoča uspešnejše in kakovostnejše delo. Menim, da se ga v pouk športa zelo malo vključuje. Kateri so razlogi, ne vem; mogoče se

predmet šport dojema kot manjvreden, kot neenakopraven na primer matematiki ali slovenščini. S tem nekatere težave spregleda ali pa sploh ne opazi.

MINUTA ZA ZDRAVJE

Minuto za zdravje se izvaja predvsem za prekinitev pouka za nekaj minut, za sprostitev in boljšo pripravljenost na delo, zato bi morala biti prisotna pri vsaki uri, kadar opazimo, da so otroci nemirni in nezbrani. Minuta za zdravje naj traja od 3 do 5 minut v prezračeni učilnici. Z učenci izvedemo od 2 do 4 gibalne naloge, s katerimi se učenci razgibajo in psihično sprostijo (Štemberger, 2003; Pepevnik, 2006).

Poleg gibalnih nalog lahko učitelj v minuto za zdravje vključi tudi igre, ki ne smejo povzročati preveč hrupa in prevelikega telesnega napora. Pri tem lahko učenci uporabljajo različne pripomočke in rekvizite, ki morajo biti skrbno izbrani in primerni za igro v zaprtem prostoru oziroma učilnici (Pepevnik, 2006).

AKTIVNI ODMOR

Učenci so pri pouku statično obremenjeni. Okupira jih intelektualen način dela s senzornima funkcijama gledanja in poslušanja. Aktivni odmor je najbolje izvesti, ko opazimo, da prične upadati storilnost učencev (Krpáč, 2002).

Težav z aktivnim odmorom na razredni stopnji ne bi smeli imeti, saj sta njegova organizacija in izvedba enostavni, končni učinek pa je kvalitetnejši šolski dan učencev. Učenci na tej stopnji potrebujejo vodenje in pomoč v času aktivnega odmora. Motivirani in osveščeni razredni učitelji imajo dovolj znanja za izvajanje aktivnega odmora, ki zahteva izbiro specifičnih vsebin, motivacijo in primerno ter varno vodenje (Krpáč, & Kruvinovič, 2005).

Aktivni odmor naj bo dolg 15–20 minut oziroma 20–30 minut, najboljši čas za njegovo izvedbo pa je po 2. ali 3. šolski uri.

Cilji, ki jih želimo doseči z minuto za zdravje in aktivnim odmorom:

- bolj human in uspešen pedagoški proces,
- odpravljanje negativnih posledic sedenja,
- zadovoljevanje otrokovih potreb po gibanju in igri,
- razvijanje trajnih navad, za zdrav način življenja, obogatenega z gibanjem,
- razvijanje sproščenega odnosa med učenci in učitelji (Štemberger, & Krpač, 2006).

3.0 CILJI

Glede na predmet in problem sem si postavila naslednje cilje:

- Ugotoviti, ali je po mnenju učiteljev šport med priljubljenimi predmeti med učenci.
- Ugotoviti, ali učitelji uvrščajo šport med predmete, ki jih radi poučujejo in med življenjsko pomembne predmete.
- Ugotoviti, katere vsebine učitelji pri pouku športa najraje poučujejo in katerih ne marajo poučevati.
- Ugotoviti, kakšne spremembe bi učitelji uvedli v učni načrt za šport.
- Ugotoviti, kako pomemben je za učitelje šport v prostem času.
- Ugotoviti, ali učitelji dajejo učencem domače naloge pri športu.
- Ugotoviti, ali učitelji med poukom izvajajo in organizirajo nekatere aktivnosti dodatnega programa (minuto za zdravje, aktivni odmor).
- Ugotoviti, ali učitelji izvajajo dopolnilni pouk pri športu.
- Ugotoviti, kaj učitelji menijo o tem, da ure športa trajajo samo 33 minut.
- Ugotoviti, kako pogosto učitelji demonstrirajo vsebine pri pouku športa, razloge zakaj jih ne demonstrirajo ter kako si pomagajo pri demonstraciji.
- Ugotoviti, kako učitelji opozorijo starše na težave pri športu ter kako pogosto se s starši pogovarjajo o pomenu športa in težavah, ki se pri njem pojavljajo.
- Ugotoviti, ali učitelji staršem predstavijo rezultate športnovzgojnega kartona ter kdaj.
- Ugotoviti, koliko učitelje obremenjuje sodelovanje na športnih dnevih z vidika telesne pripravljenosti in odgovornosti.
- Ugotoviti, ali imajo učitelji dovolj kompetenc za poučevanje športa, na katerem področju bi jih želeli imeti več in na kakšen način bi si jih želeli pridobiti.

4.0 HIPOTEZE

Glede na postavljene cilje sem opredelila naslednje hipoteze.

- **H1:** Po mnenju učiteljev je šport med predmeti, ki jih imajo učenci radi.
- **H2:** Šport ni med prvimi tremi predmeti po priljubljenosti za poučevanje med učitelji.
- **H3:** Učitelji uvrščajo šport med tri predmete najpomembnejše za življenje.
- **H4:** Učitelji najraje poučujejo igre z žogo.
- **H5:** Učitelji najmanj radi poučujejo plesne vsebine.

- **H6:** Za več kot polovico učiteljev je šport pomemben del prostega časa.
- **H7:** Manj kot polovica učiteljev daje učencem domače naloge pri športu.
- **H8:** Več kot polovica učiteljev izvaja med poukom minuto za zdravje.
- **H9:** Večina učiteljev pri športu ne izvaja dopolnilnega pouka.
- **H10:** Več kot polovica učiteljev pogosto oziroma vedno demonstrira vsebine pri športu.
- **H11:** Večina učiteljev za pomoč pri demonstraciji prosi učence, ki so sposobni izvesti določeno vsebino.
- **H12:** Največji delež učiteljev se s starši o težavah pri športu pogovarja enako pogosto kot o drugih težavah.
- **H13:** Največji delež učiteljev rezultatov športnovzgojnega kartona ne predstavi.
- **H14:** Večina učiteljev meni, da bi za njihov razred lahko organizirali aktivni odmor, četudi ga na šoli ni.
- **H15:** Največ učiteljev je pri sodelovanju na športnih dnevih zmerno obremenjenih z vidika odgovornosti in zelo malo ali nič obremenjenih z vidika telesne pripravljenosti.
- **H16:** Več kot 70 % učiteljev meni, da ima dovolj kompetenc za poučevanje športa.

5.0 METODE DELA

5.1 Vzorec merjencev

V vzorec merjencev so bili vključeni učitelji razrednega pouka, ki poučujejo na različnih osnovnih šolah po Sloveniji v šolskem letu 2013/2014. Vprašalnik so rešili učitelji tistih osnovnih šol, v katerih sem predhodno dobila soglasje ravnatelja. Učitelji so se za reševanje odločili prostovoljno. V raziskavi je sodelovalo 82 znanih osnovnih šol iz Slovenije ter 4 šole, katerih imena anketiranci niso zapisali. Vseh rešenih vprašalnikov je bilo 225. Rezultati so prikazani v tabelah s številom vrednosti (f) in odstotkom vrednosti (f %).

Tabela 5.1: Prikaz števila sodelujočih učiteljev iz posamezne osnovne šole

OSNOVNA ŠOLA	f	f %
OŠ Dušana Muniha, Most na Soči	8	3,6
OŠ Ljubečna, Ljubečna	7	3,2
OŠ Mirana Jarca, Črnomelj	1	0,5
OŠ Dobravlje, Dobravlje	15	6,8
OŠ Polje, Ljubljana	1	0,5
OŠ Cirkovce, Cirkovce	1	0,5
OŠ Franca Rozmana - Staneta, Ljubljana	3	1,4
OŠ Koroška Bela, Jesenice	1	0,5
OŠ Nove Jarše, Ljubljana	3	1,4
OŠ Vodmat, Ljubljana	1	0,5
OŠ Ljudski vrt, Ptuj	1	0,5
OŠ Miška Kranjca, Ljubljana	1	0,5
OŠ Kolezija, Ljubljana	3	1,4
OŠ Vič, Ljubljana	5	2,3
OŠ Martina Krpana, Ljubljana	3	1,4
OŠ Vide Pregarc, Ljubljana	2	0,9
OŠ Poljane, Ljubljana	3	1,3
OŠ Riharda Jakopiča, Ljubljana	1	0,5
OŠ Toneta Čufarja, Ljubljana	3	1,4
OŠ Center, Novo mesto	1	0,5
OŠ Danile Kumer, Ljubljana	3	1,4
OŠ Franceta Bevka, Ljubljana	1	0,5
OŠ Spodnja Šiška, Ljubljana	1	0,5
OŠ Maksa Pečarja, Ljubljana	2	0,9
OŠ Bršljin, Novo mesto	8	3,6
OŠ Dragomelj, Domžale	3	1,4
OŠ F. S. Finžgarja, Lesce	1	0,5
OŠ Orehek, Kranj	4	1,8
OŠ Jožeta Moškriča, Ljubljana	1	0,5
OŠ Matije Čopa, Kranj	2	0,9
OŠ Savsko naselje, Ljubljana	2	0,9
OŠ Antona Globočnika, Postojna	5	2,3
OŠ Frana Erjavca, Nova Gorica	5	2,3
OŠ Antona Šibelja Stjenka, Komen	4	1,8
OŠ Franceta Bevka, Tolmin	4	1,8
OŠ Šmartno v Tuhinju, Laze v Tuhinju	2	0,9
OŠ Otočec, Otočec	1	0,5
OŠ Srečka Kosovela, Sežana	3	1,4
OŠ Zalog, Ljubljana	1	0,5
OŠ Stražišče, Kranj	3	1,4
OŠ Črni Vrh, Črni Vrh	1	0,5
OŠ Solkan, Solkan	3	1,4
OŠ Ivana Roba, Šempeter pri Novi Gorici	6	2,7

OŠ Dobrovo, Dobrovo	3	1,4
OŠ Danila Lokarja, Ajdovščina	6	2,7
OŠ Hinka Smrekarja, Ljubljana	1	0,5
OŠ Predsolje, Kranj	1	0,5
OŠ Branik, Branik	1	0,5
III. OŠ Celje, Celje	1	0,5
OŠ I Murska Sobota, Murska Sobota	1	0,5
OŠ Cirila Kosmača, Piran	2	0,9
OŠ Frana Roša, Celje	5	2,3
OŠ Dornberk, Dornberk	1	0,5
OŠ Mladika, Ptuj	3	1,4
OŠ Šentvid, Ljubljana	2	0,9
OŠ Col, Col	1	0,5
OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	1	0,5
OŠ Čepovan, Čepovan	1	0,5
OŠ Prestranek, Prestranek	1	0,5
OŠ Olge Meglič, Ptuj	8	3,6
OŠ Idrija, Idrija	1	0,5
OŠ Franceta Prešerna, Ribnica	3	1,4
OŠ Log - Dragomer, Dragomer	3	1,4
OŠ Simona Jenka, Smednik	1	0,5
OŠ Litija, Litija	3	1,4
OŠ Simona Kosa, Podbrdo	3	1,4
OŠ 8. talcev, Logatec	6	2,7
OŠ Vuzenica, Vuzenica	1	0,5
OŠ Medvode, Medvode	2	0,9
OŠ Neznanih talcev, Dravograd	1	0,5
OŠ Hudinja, Celje	3	1,4
OŠ Milojke Štrukelj, Nova Gorica	1	0,5
OŠ Draga Bajca, Vipava	5	2,3
OŠ Miroslava Vilharja, Postojna	2	0,9
OŠ Ivana Cankarja, Ljutomer	1	0,5
OŠ Šturje, Ajdovščina	13	5,9
OŠ Leskovec pri Krškem, Leskovec pri Krškem	1	0,5
OŠ Bežigrad, Ljubljana	1	0,5
OŠ Simona Jenka, Kranj	1	0,5
Neznana OŠ	4	1,8
SKUPAJ	225	100

Tabela 5.2: Prikaz števila učiteljev, ki so izpolnili vprašalnik, glede na razred, ki ga poučujejo

RAZRED	f	f %
1	52	23,2
2	30	13,4
3	38	17,0
4	32	14,3
5	28	12,5
Kombinirani oddelek	21	9,4
Podaljšano bivanje	23	10,3
SKUPAJ	224	100

Tabela 5.3: Prikaz števila učiteljev glede na spol

SPOL	f	f %
moški	4	1,8
ženski	219	98,2
SKUPAJ	223	100

Tabela 5.4: Prikaz števila učiteljev glede na starost (v letih)

STAROST	f	f %
25–30	22	9,9
31–35	32	14,3
36–40	43	19,3
41–45	42	18,8
46–50	44	19,7
51–55	30	13,5
56–60	10	4,5
SKUPAJ	223	100

5.2 Vzorec spremenljivk

Za pridobivanje rezultatov sem uporabila vprašalnik, ki ga je sestavila dr. Vesna Štemberger z namenom, da ugotovimo mnenje učiteljev razrednega pouka o predmetu šport.

Učitelji so odgovarjali na vprašanja odprtega in zaprtega tipa. Skupaj je bilo 18 vprašanj odprtega in 10 vprašanj zaprtega tipa. V vprašalniku so učitelji na začetku opredelili spol, šolo, na kateri poučujejo, razred, ki ga poučujejo ter starost. Nato so po svoji lastni želji opredelili tri predmete, za katere mislijo, da jih imajo učenci najraje, tri predmete, ki jih sami najraje poučujejo ter tri predmete, ki se jim zdijo najpomembnejši za življenje. Vse odgovore so morali utemeljiti. Zapisali so tudi, katere vsebine pri predmetu šport najraje poučujejo ter katerih ne in zakaj. Glede na podane odgovore so morali učitelji izbrati, kako pomemben je šport v njihovem prostem času, ali dajejo učencem pri urah športa domače naloge, ali med poukom izvajajo minuto za zdravje in dopolnilni pouk. Zanimalo me je, kako pogosto demonstrirajo vsebine pri pouku športa in kako si pri tem pomagajo, zakaj jih ne, kako opozarjajo starše na težave njihovih otrok pri športu, kdaj predstavijo rezultate športnovzgojnega kartona in kaj menijo o izvajanju aktivnega odmora na šoli. Učitelji so odgovorili tudi na vprašanja o tem, koliko jih obremenjuje sodelovanje na športnih dnevih ter kako kompetentne se počutijo za poučevanje športne vzgoje, na katerih področjih je njihovo znanje šibko in kje oziroma kako bi ga radi izboljšali.

Spremenljivke v vprašalniku:

- spol in razred poučevanja,
- mnenje o priljubljenosti šolskih predmetov med učenci,
- priljubljenost in pomembnost predmetov med učitelji,
- priljubljenost in nepriljubljenost športnih vsebin za poučevanje,
- spremembe v učnem načrtu,
- pomembnost športa v prostem času,
- izvajanje vsebin dodatnega programa,
- izvajanje dopolnilnega pouka,
- dajanje domačih nalog,
- mnenje o krajšanju ur športa,
- demonstracija vsebin pri športu,
- opozarjanje staršev o težavah pri športu,
- obremenjenost sodelovanja na športnih dnevih,
- kompetence za poučevanje športa.

5.3 Organizacija meritev

Pridobivanje podatkov je potekalo januarja in februarja 2014. Vprašalnike so rešili učitelji razrednega pouka (od 1. do 5. razreda, podaljšano bivanje). Večino vprašalnikov so učitelji rešili preko spleta (spletni vprašalnik), po tem ko so jim jih ravnatelji posredovali. Z nekaterimi ravnatelji sem se dogovorila, da jim vprašalnike pošljem po pošti, oni pa so mi rešene poslali nazaj. Na okoliške šole sem jih nesla kar sama.

5.4 Metode obdelave

Številčne podatke sem zapisala v tabelo v programu Excel, nato smo jih statistično obdelali v programu SPSS. Za obdelavo podatkov smo izračunali pogostost pojavljanja posameznih odgovorov oziroma frekvenco in njihovo izraženost v odstotkih.

Odgovore vprašanj odprtega tipa sem vsebinsko analizirala, jih preštela ter prikazala v tabelah od najbolj do najmanj uporabljenega odgovora.

6.0 REZULTATI IN RAZPRAVA

V tem poglavju sledi predstavitev in interpretacija posameznega vprašanja. Rezultati so predstavljeni s slikovnim gradivom, poleg njega pa je podana še interpretacija, moje mnenje in potrditev oziroma zavrnitev hipotez.

1. VPRAŠANJE: Katere tri predmete imajo po vašem mnenju učenci v šoli najraje?

Z vprašanjem sem hotela ugotoviti, kateri predmeti so po mnenju učiteljev učencem najljubši.

Tabela 6.1: Razpored predmetov glede na mnenje učiteljev, katere predmete imajo učenci v šoli najraje

	ŠOLSKI PREDMET	f	f %
1. M E S T O	šport	175	77,8
	matematika	34	15,1
	likovna umetnost	9	4,0
	slovenščina	2	0,9
	naravoslovje in tehnika	2	0,9
	glasbena umetnost	1	0,4
	tuji jezik	1	0,4
2. M E S T O	likovna umetnost	86	39,3
	matematika	59	26,9
	šport	32	14,6
	glasbena umetnost	17	7,8
	spoznavanje okolja	10	4,6
	naravoslovje in tehnika	8	3,7
	slovenščina	3	1,4
	gospodinjstvo	3	1,4
	tuji jezik	1	0,5
3.	matematika	60	28,0
	likovna umetnost	58	27,1

M E S T O	glasbena umetnost	28	13,1
	spoznavanje okolja	20	9,3
	šport	13	6,1
	naravoslovje in tehnika	13	6,1
	slovenščina	8	3,7
	tuji jezik	8	3,7
	družba	4	1,9
	gospodinjstvo	2	0,9

Učitelji so šport (77,8 %) najpogosteje postavili na prvo mesto, sledila je matematika s 15,1 % in likovna umetnost s 4,0%. Pričakovala sem, da bodo najpogosteje izbrali šport, medtem ko sem nad matematiko presenečena in bi sama dejala, da jo bodo uvrstili nižje. En učitelj (0,4%) je na vprašanje odgovoril, da imajo učenci radi **vse šolske predmete**.

Če pogledamo drugo mesto, najvišji delež pripada likovni umetnosti (39,3 %), sledi ji matematika z 26,9% in za njo šport s 14,6 %. Na tretje mesto so učitelji postavili matematiko z 28,0 %, likovno umetnost s 27,1 % in glasbeno umetnost s 13,1 %.

Iz rezultatov lahko vidimo, da so po mnenju učiteljev med učenci najbolj priljubljeni predmeti šport, likovna umetnost in matematika. Zanimivo je tudi, da se matematika pojavi na vseh treh mestih. Sama bi na njenem mestu pričakovala glasbeno umetnost, saj je matematika vedno veljala za zahtevnejši šolski predmet.

Pri tem vprašanju sem postavila hipotezo 1: Po mnenju učiteljev je šport med predmeti, ki jih imajo učenci radi. Hipotezo lahko potrdim, saj je več kot polovica anketiranih učiteljev (77,8 %) šport uvrstila na 1. mesto po priljubljenosti med učenci.

Mnenje učiteljev bi lahko primerjali z raziskavo o priljubljenosti šolskih predmetov med učenci, ki so jo izvedli G. Jurak, M. Kovač, J. Strel (2002). V raziskavi so anketirani učenci kot prvi najbolj priljubljen predmet izbrali šport s 37,8 %, na drugo in tretje mesto pa so postavili matematiko in likovno umetnost (Jurak, Kovač, Strel, 2002). Mnenja učiteljev, ki sem jih anketirala, se tako ujemajo z odločitvami učencev v že obstoječi raziskavi, saj lahko potrdimo, da so med šolskimi predmeti najbolj priljubljeni šport, matematika ter likovna umetnost.

2. VPRAŠANJE: Zakaj menite, da imajo učenci ravno te predmete najraje.

Pri tem vprašanju so učitelji pojasnili svoj prejšnji odgovor na vprašanje, katere tri predmete imajo učenci po njihovem mnenju najraje. Za vsak predmet posebej sem zapisala odgovore, ki so jih učitelji dali.

Tabela 6.2: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi šport

ODGOVORI	f	f %
Otroci se radi gibajo; so aktivni	97	32,1
Sprostitev; ni obremenjujoče	89	29,5
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	24	7,9
Učenci sami tako povedo; se ur športa veselijo	21	7,0
Da zadovoljijo potrebo po igri; učenje preko igre	16	5,3
Ni učenja	10	3,3
Manj/ni domačih nalog	7	2,3
Druženje; kolektivni duh	7	2,3
Praktično delo	6	2,0
Ni pisanja; ker učenci ne marajo pisanja	4	1,3
So pri tem uspešni	4	1,3
Učenci se pri urah zabavajo	4	1,3
Radi tekmujejo	4	1,3
Lahko se različno izrazijo	2	0,7
Ni pritiska ocen	2	0,7
Tako predvidevam	1	0,3
Niso obremenjeni s pričakovanji staršev	1	0,3
Rezultati so hitro vidni	1	0,3
Izziv	1	0,3
Tudi učno slabši učenci so lahko uspešni	1	0,3

Na prvem in drugem mestu vidimo, da je šport po mnenju učiteljev priljubljen predmet predvsem zato, ker se otroci radi gibajo, so aktivni (32,1 %) in ker se pri športu sprostijo (29,5 %). Sama bi pričakovala, da bo odgovor »sprostitev, ni obremenjujoče« na prvem mestu, saj je šport eden izmed predmetov, pri katerem učenci niso tako obremenjeni. Pogostost ostalih odgovorov, ki je pod 7,9 %, lahko vidimo v zgornji tabeli.

Tabela 6.3: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi likovno umetnost

ODGOVORI	f	f %
Radi ustvarjajo; izrazijo svojo kreativnost	55	32,4
Sprostitev; ni obremenjujoče	52	30,6
Učenci sami tako povedo	13	7,6

Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	11	6,5
Ni učenja	10	5,9
Ni domačih nalog	7	4,1
Praktično delo	4	2,4
Učenci se med uro lahko pogovarjajo; več socialnih stikov	3	1,8
So uspešni	3	1,8
Ni pisanja, ker učenci ne marajo pisanja	2	1,2
Učenci dolgo zdržijo pri delu	2	1,2
Igra	2	1,2
Tako predvidevam	1	0,6
Učenci niso obremenjeni s pričakovanji staršev	1	0,6
Ni stalnega sedenja	1	0,6
Rezultati so hitro vidni	1	0,6
Izziv	1	0,6
Tudi učno slabši učenci so lahko uspešni	1	0,6

V zgornji tabeli zopet vidimo, da imajo učenci po mnenju učiteljev likovno umetnost radi predvsem zaradi sprostitev, saj 30,6 % učiteljev meni tako. Na prvo mesto so z 32,4 % učitelji postavili razlog, da učenci radi ustvarjajo in so kreativni. Ostali odgovori so se pojavljali s 7,6 % ali manj.

Tabela 6.4: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi matematiko

ODGOVORI	f	f %
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	28	19,7
Učenci imajo radi števila, računanje	22	15,5
Izziv pri reševanju matematičnih problemov	18	12,7
Učenci so uspešni	16	11,3
Učenci sami tako povedo	14	9,9
Konkretno, praktično delo	8	5,6
Učenje skozi igro	7	4,9
Učenci so željni novega znanja; motivirani za delo	6	4,2
Ni učenja na pamet; razvijanje miselnih procesov	5	3,5
Učenci vidijo namen znanja, uporabnega v življenju	5	3,5
Radi tekmujejo	4	2,8
Ni veliko pisanja	4	2,8
Strukturirano delo z jasnimi navodili in pravili	3	2,1
Visoka pričakovanja	1	0,7
Tudi učno slabši učenci so lahko uspešni	1	0,7

Po mnenju učiteljev (19,7 %) imajo učenci radi matematiko predvsem zaradi raznolikega dela in pestrih vsebin, 15,5 % jih meni, da zaradi računanja, ki ga imajo učenci radi, 12,7 %, ker

jim je izziv reševanje problemov in 11,3 %, ker so pri matematiki uspešni. Pogostost ostalih odgovorov je pod 9,9 %.

Tabela 6.5: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi glasbeno umetnost

ODGOVORI	f	f %
Sproščen pouk	19	37,3
Učenci radi pojejo in igrajo na glasbila	11	21,6
Učenci se radi izražajo na različne načine	6	11,8
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	4	7,8
Ni domačih nalog	2	3,9
Učenje skozi igro	2	3,9
Veseli se spoznavanja nove glasbe	1	2,0
Niso obremenjeni s pričakovanji staršev	1	2,0
Učenci se ob glasbi umirijo	1	2,0
Učence je lažje voditi	1	2,0
So pri tem uspešni	1	2,0
Ni učenja	1	2,0
Učenci sami tako povedo	1	2,0

Glasbena umetnost je spet eden izmed tistih predmetov, ki naj bi bili med učenci najbolj priljubljen zaradi sproščenih ur (37,3 %). Na drugem mestu je z 21,6 % odgovor, da učenci radi pojejo in igrajo na različna glasbila. Ta odgovor bi lahko štela tudi pod naslednjega, izražanje na različne načine, ki je na tretjem mestu, z 11,8 %, saj je pri glasbeni umetnosti poleg glasbenega veliko tudi gibalnega in likovnega izražanja.

Tabela 6.6: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi spoznavanje okolja, naravoslovje in tehniko ter družboslovje

ODGOVORI	f	f %
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	17	32,1
Veliko praktičnega dela in poskusov	11	20,8
Spoznavanje narave, sveta, novih stvari	8	15,1
Sproščen pouk	6	11,3
Učenci sami povedo	4	7,5
Ni učenja na pamet	4	7,5
Ni veliko pisanja	1	1,9
Ni pritiska ocen	1	1,9
Učenci so lahko samostojni in ustvarjalni	1	1,9

Pri tem odgovoru, sem spoznavanje okolja, naravoslovje in tehniko ter družboslovje združila, saj so se večinoma pojavljali isti odgovori. Največji delež učiteljev (32,1 %) meni, da imajo učenci radi te predmete zaradi raznolikega dela in pestrih vsebin, kot drugo zaradi praktičnega dela in poskusov (20,8 %), na tretjem mestu je spoznavanje narave in sveta (15,1 %) ter na četrtem sproščen pouk (11,3 %). Odgovor veliko praktičnega dela in poskusov sem pričakovala med najpogostejšimi, saj lahko iz izkušenj s pedagoške prakse povem, da učenci v poskusih zelo uživajo, so aktivni in se pri tem tudi največ naučijo.

Tabela 6.7: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi slovenščino

ODGOVORI	f	f %
Učenci so motivirani za delo; radi aktivno sodelujejo	2	28,6
Ker lahko domišljjsko ustvarjajo	1	14,3
Tako predvidevam	1	14,3
Radi se učijo črk, pisanja	1	14,3
Ker je to njihov materni jezik	1	14,3
Učenci sami tako povedo	1	14,3

Tabela 6.8: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi gospodinjstvo

ODGOVORI	f	f %
Ni pritiska ocen	1	16,7
Praktično delo	1	16,7
Ni učenja	1	16,7
Ni/manj domačih nalog	1	16,7
Učenci sami tako povedo	1	16,7
Učenci so lahko samostojni in ustvarjalni	1	16,7

Tabela 6.9: Prikaz odgovorov, zakaj imajo učenci po mnenju učiteljev radi tuji jezik

ODGOVORI	f	f %
Zabavno učenje	3	37,5
Nov predmet	2	25,0
Ni toliko pritiska	1	12,5
Perspektiven predmet za prihodnost	1	12,5
Sproščen pouk	1	12,5

Iz pojasnil, ki so jih dali učitelji, zakaj imajo učenci radi določene šolske predmete, vidimo, da so predmeti šport, likovna umetnost in glasbena umetnost med učenci najbolj priljubljeni

zaradi sproščenega pouka. Takšen rezultat sem pričakovala, saj je pri teh predmetih veliko več gibanja, ni tako monotono, otroci so manj obremenjeni ...

Matematiko imajo učenci po mnenju učiteljev radi predvsem zaradi raznolikega dela in pestrih vsebin ter zato, ker učenci uživajo v računanju, delu s števili. Prvo pojasnilo (raznoliko delo in pester vsebine) se tudi sicer velikokrat pojavlja pri ostalih predmetih.

Slovenščina, gospodinjstvo in tuji jezik po mnenju učiteljev niso tako priljubljeni predmeti med učenci. Tuji jezik je pri učencih priljubljen predvsem zaradi zabavnega učenja, saj je ta predmet za njih nekaj novega in se jih večina z njim sreča šele v 4. razredu.

3. VPRAŠANJE: Katere tri predmete vi najraje poučujete?

Z vprašanjem sem želela ugotoviti, katere tri predmete učitelji najraje poučujejo.

Tabela 6.10: Razporeditev šolskih predmetov glede na priljubljenost poučevanja med učitelji

	ŠOLSKI PREDMET	f	f %
1. M E S T O	matematika	79	35,9
	slovenščina	56	25,5
	šport	31	14,1
	glasbena umetnost	15	6,8
	likovna umetnost	13	5,9
	spoznavanje okolja	7	3,2
	vse	7	3,2
	naravoslovje in tehnika	6	2,7
	družboslovje	5	2,2
	tuji jezik	1	0,4
2. M E	slovenščina	54	26,0
	matematika	51	24,5
	likovna umetnost	29	13,9
	šport	21	10,1
	spoznavanje okolja	19	9,1

S T O	glasbena umetnost	11	5,3
	naravoslovje in tehnika	11	5,3
	družboslovje	10	4,8
	gospodinjstvo	1	0,5
	tuji jezik	1	0,5
3. M E S T O	likovna umetnost	47	23,2
	šport	36	17,7
	matematika	31	15,3
	slovenščina	24	11,8
	spoznavanje okolja	20	9,9
	glasbena umetnost	16	7,9
	družboslovje	13	6,4
	naravoslovje in tehnika	12	5,9
	tuji jezik	4	2,0

Učitelji na prvem mestu najraje poučujejo matematiko s 35,6 %, slovenščino s 25,5 % in šport s 14,1 %. Ostali predmeti sledijo z manj kot 6,9 %. Na drugo mesto najljubšega predmeta za poučevanje so učitelji postavili slovenščino s 26 %, sledi ji matematika s 14,5 % in nato še likovna umetnost s 13,9 %. Tem trem predmetom sledijo še ostali z manj kot 10,2 %. Na tretje mesto je 23,2 % učiteljev postavilo likovno umetnost, 17,7 % učiteljev šport in 15,3 % učiteljev matematiko. Na ostala mesta pod tretje mesto so postavili predmet z manj kot 10 %. Iz rezultatov lahko vidimo, da učitelji najraje poučujejo matematiko, slovenščino in likovno umetnost.

Pri tem vprašanju sem si postavila hipotezo 2: Šport ni med prvimi tremi predmeti po priljubljenosti za poučevanje med učitelji. Glede na dobljene rezultate hipotezo potrdim, saj športa ni med prvimi tremi predmeti po priljubljenosti za poučevanje.

Sama menim, da so matematika, slovenščina in likovna umetnost predmeti, pri katerih je nekoliko lažje načrtovanje in izpeljava pouka. Pri športu je potrebno kar nekaj načrtovanja, predvsem je to predmet, ki je lahko malo bolj stresen za poučevanje, saj so učenci v telovadnici, ne sedijo za mizo, pri teh urah se resnično sprostijo in jih je zato težje obvladati, hkrati pa je potrebno paziti, da se kateremu izmed učencev kaj ne zgodi. Problem vidim predvsem v številčnih razredih, po drugi strani pa ni nobenega preverjanja kakovosti dela,

zato se učitelji s tem predmetom prav veliko ne ukvarjajo in ga ne dojemajo enakovredno ostalim šolskim predmetom (predvsem v primerjavi z matematiko in slovenščino).

4. VPRAŠANJE: Zakaj radi poučujete te predmete?

Pri tem vprašanju sem želela dobiti pojasnila učiteljev, glede na prejšnje vprašanje, katere predmete najraje poučujejo. Učitelji so za vsak predmet, ki so ga izbrali, zapisali pojasnilo. Ta so po predmetih prikazana v spodnjih tabelah.

Tabela 6.11: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo matematiko

ODGOVORI	f	f %
Rad imam ta predmet; mi leži	31	18,6
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	24	14,4
Sem dobro strokovno usposobljen na tem področju	22	13,2
Je logična; aktivni miselni procesi	11	6,6
Mi je v izziv	10	6,0
Različne metode poučevanja	9	5,4
Učenci uživajo pri urah; lahko jih je motivirati za delo	8	4,8
Sem jo imel rad že kot učenec	7	4,2
Je jasna in sistematična	7	4,2
Na voljo veliko pripomočkov	6	3,6
Je življenjska; vsebine iz vsakdana	6	3,6
Večji nadzor nad delom	5	3,0
Konkretno delo	5	3,0
Lažje za načrtovati	4	2,4
Tu sem iznajdljiv	4	2,4
Lažja spremljava napredka	4	2,4
Lažje ocenjevati; objektivnost ocenjevanja	3	1,8
Pri teh urah se počutim varno	1	0,6

Tabela 6.12: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo slovenščino

ODGOVORI	f	f %
Rad imam ta predmet; mi leži	24	15,5
Rad imam knjige, rad berem	21	13,5
Rad besedno ustvarjam, pišem, rad imam jezik	19	12,3
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	19	12,3
Dobra strokovna usposobljenost na tem področju	14	9,0
Različne metode poučevanja	8	5,2
Otroci so motivirani za delo; navdušeni nad izdelki	7	4,5

Sem imel rad kot učenec	6	3,9
Mi je v izziv	5	3,2
Večji nadzor nad dogajanjem; disciplina	5	3,2
Sem iznajdljiv, izviren	5	3,2
Izražanje samega sebe	5	3,2
Veliko materiala in pripomočkov	4	2,6
Opazen hiter napredek	4	2,6
Lažje načrtovanje dela	2	1,3
Učenci uživajo v branju, pravljicah, pripovedovanju	2	1,3
Rad imam otroško domišljijo	2	1,3
Rad pišem komentarje učencem	1	0,6
Je življenjska	1	0,6
Pri teh urah se počutim varno	1	0,6

Tabela 6.13: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo likovno umetnost

ODGOVORI	f	f %
Mi je všeč; mi leži	19	20,9
Rad likovno ustvarjam	18	19,8
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	12	13,2
Dobra strokovna usposobljenost na tem področju	8	8,8
Otroci so kreativni in ustvarjalni	7	7,7
Sem imel rad kot učenec	5	5,5
Sproščen pouk	4	4,4
Rad učim nove likovne tehnike in postopke	4	4,4
Otroci uživajo pri delu, so navdušeni nad izdelki	3	3,3
Različne metode poučevanja	3	3,3
Mi je v izziv	2	2,2
Lažje načrtovanje dela	2	2,2
Hitro viden napredek	1	1,1
Ni teoretično zahtevno	1	1,1
Pri tem sem izviren	1	1,1
Večji nadzor nad dogajanjem v razredu	1	1,1

Tabela 6.14: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo šport

ODGOVORI	f	f %
Sem (bil) športnik; se rad gibam	31	31,6
Imam rad ta predmet; mi je všeč	13	13,3
Učenci uživajo pri teh urah	13	13,3
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	10	10,2
Možnost vzpodbujanja učencev h gibanju v vsakdanjem življenju	9	9,2
Dobra strokovna usposobljenost na tem področju	8	8,2
Sem imel rad že kot učenec	5	5,1

Sproščen pouk	5	5,1
Hitro viden napredek učencev	2	2,0
Ni teoretično zahtevno	1	1,0
Sem iznajdljiv in izviren	1	1,0

Tabela 6.15: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo glasbeno umetnost

ODGOVORI	f	f %
Imam rad ta predmet; mi je všeč; mi leži	13	29,5
Rad se ukvarjam z glasbo, jo pojem in poslušam	11	25,0
Dobra strokovna usposobljenost	5	11,4
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	5	11,4
Uživam pri ustvarjanju na tem področju	2	4,5
Rad sem imel kot učenec	1	2,3
Mi je v izziv	1	2,3
Veliko pripomočkov za delo	1	2,3
Otroci so kreativni	1	2,3
Različne metode dela	1	2,3
Sproščen pouk	1	2,3
Največ odziva otrok	1	2,3
Pri delu se počutim varno	1	2,3

Tabela 6.16: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo spoznavanje okolja, naravoslovje in tehniko ter družboslovje

ODGOVORI	f	f %
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	27	26,2
Rad imam ta predmet; mi leži	20	19,4
Dobra strokovna usposobljenost	12	11,7
Veliko praktičnega dela, poskusov, raziskovanja	11	10,7
Velika aktivnost in motiviranost učencev	5	4,9
Vsebine so del splošne razgledanosti	5	4,9
Rad imam naravo, sem v naravi; moj interes, hobi	5	4,9
Rad sem imel kot učenec	3	2,9
Različne metode poučevanja	2	1,9
Veliko pogovora	2	1,9
Omogoča veliko medpredmetnih povezav	2	1,9
Več discipline	2	1,9
Življenjske vsebine	1	1,0
Ni teoretično zahtevno	1	1,0
Mi je v izziv	1	1,0
Veliko pripomočkov za delo	1	1,0
Učenci pridobijo ročne spretnosti	1	1,0
Pri tem sem izviren	1	1,0
Navajanje učencev na samostojnost	1	1,0

Tabela 6.17: Prikaz pojasnil, zakaj učitelji radi poučujejo tuji jezik

ODGOVORI	f	f %
Rad imam ta predmet; mi je všeč	2	33,3
Dobri pogoji za poučevanje	1	16,7
Lasten interes	1	16,7
Otroci so lahko kreativni	1	16,7
Raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine	1	16,7

V zgornjih tabelah lahko vidimo, da učitelji najraje poučujejo določene predmete iz različnih razlogov. Na prvih treh mestih pri vseh predmetih najdemo pojasnilo, da učitelji določen predmet najraje poučujejo zato, ker **ga imajo radi, ker jim je všeč, jim leži**. Ta odgovor je pri matematiki izpostavilo 18,6 % od skupno 167. odgovorov, 15,5 % pri slovenščini od 155 odgovorov, 20,9 % pri likovni umetnosti od 91. odgovorov, 13,3 % pri športu od skupno 98 odgovorov, 29,9 % pri glasbeni umetnosti od 44. odgovorov, 19,9 % pri spoznavanju okolja od 103. odgovorov ter 33,3 % pri angleščini od skupno 6. odgovorov.

Tudi odgovor »**raznoliko, razgibano delo in pestre vsebine**« se pojavi na prvih treh mestih pri vseh predmetih. Pri matematiki se je zanj odločilo 14,4 % učiteljev, pri slovenščini 12,3 %, pri likovni umetnosti 13,2 % učiteljev, pri športu 10,2 %, pri glasbeni umetnosti 11,4 %, pri spoznavanju okolja 26,2 % ter pri angleščini 16,7 %.

Dobro strokovno usposobljenost so izpostavili učitelji pri matematiki s 13,2 %, pri glasbeni umetnosti z 11,4 % ter pri spoznavanju okolja z 11,7 %.

Učitelji, ki to **radi počnejo, se s tem ukvarjajo**, so pri slovenščini s 13,5 %, saj imajo radi knjige, radi berejo, pri likovni umetnosti z 19,8 %, saj radi likovno ustvarjajo, pri športu z 31,6 %, saj se radi ukvarjajo s športom, so športniki ter pri glasbeni vzgoji s 25 %, saj se radi ukvarjajo z glasbo, jo poslušajo, pojejo.

13,3 % učiteljev je izpostavilo, da radi poučujejo šport, ker tudi **učenci uživajo v tem**.

Učitelji, ki radi poučujejo vse predmete, so svoj odgovor pojasnili s tem, da so pri vsakem predmetu minusi in plusi, vsakemu učitelju določeni predmeti bolj ali manj ustrezajo; vsi predmeti so jim pri srcu, drugače bi izbrali drug poklic.

5. VPRAŠANJE: Kateri trije predmeti so po vašem mnenju najbolj pomembni za življenje?

Z vprašanjem sem želela ugotoviti, katere tri predmete učitelji postavljajo na lestvico treh najpomembnejših šolskih predmetov za življenje.

Tabela 6.18: Razporeditev šolskih predmetov glede na pomembnost v življenju

	ŠOLSKI PREDMET	f	f %
1. M E S T O	slovenščina	76	36,0
	matematika	48	22,7
	šport	43	20,4
	vsi enako pomembni	31	14,7
	spoznavanje okolja	6	2,8
	naravoslovje in tehnika	5	2,4
	družboslovje	1	0,5
	likovna umetnost	1	0,5
2. M E S T O	matematika	74	41,1
	slovenščina	57	31,7
	šport	19	10,6
	spoznavanje okolja	10	5,6
	tuji jezik	6	3,3
	glasbena umetnost	5	2,8
	naravoslovje in tehnika	5	2,8
	likovna umetnost	2	1,1
	družboslovje	1	0,6
	gospodinjstvo	1	0,6
3. M E S	šport	69	39,7
	matematika	30	17,2
	slovenščina	24	13,8
	spoznavanje okolja	19	10,9
	tuji jezik	15	8,6

T O	naravoslovje in tehnika	8	4,6
	glasbena umetnost	5	2,9
	družboslovje	2	1,1
	likovna umetnost	1	0,6

Rezultati so pokazali, da so učitelji na prvo mesto med za življenje najpomembnejše predmete postavili slovenščino s 36 %, sledi ji matematika z 22,7 % in nato še šport z 20,4 %. Tem odgovorom sledijo še ostali predmeti, ki so bili postavljeni na prvo mesto, a so bili izbrani z manj kot 14,8 %.

Na drugo mesto so učitelji najpogosteje postavili matematiko, z 41,4 %, slovenščino z 31,7 % ter šport z 10,6 %. Ostali predmeti so se pojavili z manj kot 5,7 %.

Če pogledamo tretje mesto, največji delež, 39,7 %, pripada športu, nato sledi matematika s 17,2 % in nazadnje še slovenščina s 13,1 %. Za temi predmeti so bili ostali predmeti pod 11 % glasov.

Kar nekaj učiteljev, 14,7 % je podalo odgovor, da so vsi predmeti enako pomembni. S tem se nekako strinjam, saj pri vsakem šolskem predmetu učenci dobijo določene osnove, ki so pomembne za nadaljnji razvoj, izobraževanje, preživetje v družbi.

Povzamemo lahko, da so slovenščina, matematika in šport trije predmeti, ki so po mnenju učiteljev najbolj pomembni za življenje. Dandanes se po mojem mnenju učitelji vse bolj zavedajo pomembnosti gibanja in vpliva le tega na pravilen otrokov razvoj.

Pri tem vprašanju sem postavila hipotezo 3: Učitelji uvrščajo šport med tri predmete najpomembnejše za življenje. Hipotezo lahko potrdim, saj iz dobljenih rezultatov vidimo, da se šport po mnenju učiteljev pojavi med prvimi tremi predmeti, pomembnimi za življenje.

6. VPRAŠANJE: Zakaj menite, da so ravno ti predmeti najpomembnejši za življenje?

Tudi pri tem vprašanju sem želela dobiti pojasnila učiteljev, glede na prejšnje vprašanje, kateri predmeti so po njihovem mnenju najpomembnejši za življenje. Učitelji so za vsak predmet, ki so ga izbrali, zapisali pojasnilo. Izbrane odgovore sem združila, rezultati pa so prikazani v spodnjih tabelah.

Tabela 6.19: Prikaz pojasnil, zakaj je šport pomemben za življenje

ODGOVORI	f	f %
Zdrav način življenja	73	49,3
Človek potrebuje vsakodnevno gibanje	26	17,6
Fizična in miselna vzdržljivost	16	10,8
Sprostitev, druženje	8	5,4
Pravilen telesni razvoj	6	4,1
Privzganje veselja do gibanja	5	3,4
Da smo fit	4	2,7
Učenje motoričnih spretnosti	3	2,0
Vpliv na pozitivno samopodobo	2	1,4
Uči discipline, upoštevanja pravil	2	1,4
Vpliv na uspešnost	2	1,4
Razvijata se vztrajnost in natančnost	1	0,7

V zgornji tabeli vidimo, da je po mnenju učiteljev šport pomemben zaradi zdravega načina življenja (49,3 %), saj z ukvarjanjem s športom vplivamo na svoje zdravje. Sledi odgovor s 17,6 %, da človek potrebuje vsakodnevno gibanje, na tretjem (10,8 %) pa, da šport pozitivno vpliva na fizično in miselno aktivnost posameznikov. Ostali odgovori so se pojavljali z manj kot 5,5 %.

Tabela 6.20: Prikaz pojasnil, zakaj je slovenščina pomembna za življenje

ODGOVORI	f	f %
Pismenost	58	34,9
Uporabno znanje v vsakdanjem življenju	36	21,7
Osnova za sporazumevanje, izražanje, razumevanje	33	19,9
Temelj za vsa ostala znanja	12	7,2
Materni jezik	12	7,2
Splošna razgledanost	12	7,2
Pomembno pri iskanju zaposlitve	3	1,8

Slovenščina je po mnenju učiteljev (34,9 %) pomembna predvsem zato, da smo pismeni, kar pomeni, da znamo brati in pisati. Od 58 učiteljev, ki se jim slovenščina zdi pomemben življenjski predmet zaradi pismenosti, jih je 18 (31 %) izpostavilo bralno pismenost in prav tako 31 % pisanje (znanje pisanja). 21,7 % učiteljev meni, da si pri slovenščini pridobimo znanje, ki ga lahko uporabljamo v vsakdanjem življenju, 19,9 % pa, da je slovenščina osnova za sporazumevanje in izražanje. Ostali odgovori, ki so dobili manj kot 7,3 %, so predstavljeni v zgornji tabeli.

Tabela 6.21: Prikaz pojasnil, zakaj je matematika pomembna za življenje

ODGOVORI	f	f %
Znanje pomembno in uporabno v vsakdanjem življenju	60	42,0
Učenje osnovnih računskih operacij, štetja, številske predstave	27	18,9
Razvoj logičnega mišljenja	23	16,1
Splošna razgledanost	13	9,1
Osnova za pridobitev vseh ostalih znanj	9	6,3
Pomembno pri iskanju zaposlitve	6	4,2
Pridobivanje sposobnosti za reševanje problemov	3	2,1
Znanje, pomembno za razvoj znanosti	1	0,7
Razvijanje vztrajnosti in natančnosti	1	0,7

Tabela 6.22: Prikaz pojasnil, zakaj je glasbena umetnost pomembna za življenje

ODGOVORI	f	f %
Sprostitev, užitek	5	83,3
Uporabno znanje	1	16,7

Tabela 6.23: Prikaz pojasnil, zakaj je likovna umetnost pomembna za življenje

ODGOVORI	f	f %
Sprostitev	4	57,1
Uporabno znanje v vsakdanjem življenju	1	14,3
Skozi risbo spoznaš človeka	1	14,3
Omogoča, da smo ustvarjalni	1	14,3

Tabela 6.24: Prikaz pojasnil, zakaj je tuji jezik pomemben za življenje

ODGOVORI	f	f %
Pri iskanju zaposlitve, vrata v svet, uporabno znanje	17	73,9
Splošna razgledanost	3	13,0
Osnova za pridobitev ostalih znanj	2	8,7
Sporazumevanje	1	4,3

Tabela 6.25: Prikaz pojasnil, zakaj so spoznavanje okolja, naravoslovje in tehnika ter družboslovje pomembni za življenje

ODGOVORI	f	f %
Splošna razgledanost	20	40,8
Poznavanje okolja, narave	12	24,5
Življenjsko uporabno znanje	11	22,4
Poznavanje družbenega življenja, življenja v neki skupnosti	3	6,1
Osnova za pridobitev ostalih znanj	3	6,1

Tabela 6.26: Prikaz pojasnil, zakaj je gospodinjstvo pomembno za življenje

ODGOVORI	f	f %
Znanje, uporabno v vsakdanjem življenju	1	100

Če analiziramo vse odgovore skupaj, pridemo do zaključka, da se odgovor »**znanje, uporabno v vsakdanjem življenju**« pojavlja pri vseh predmetih. Pri slovenščini tako meni 21,7 % učiteljev od skupno 166. odgovorov, pri matematiki 42 % od skupno 143., pri glasbeni umetnosti 16,7 % od 6., pri likovni umetnosti 14,3 % od 7., pri angleščini 73,9 % od 23., pri spoznavanju okolja 22,4 % od skupno 49. ter pri gospodinjstvu 1 učitelj, kar znaša 100 %, saj je samo en učitelj izpostavil ta predmet kot pomemben za življenje. Skoraj polovica učiteljev, 49,3 %, pa se tudi zaveda pomembnosti gibanja v življenju in s tem vpliva na zdrav življenjski slog.

Učitelji, ki se jim zdijo vsi predmeti pomembni za življenje, so svojo odločitev pojasnili tako:

- V prvem obdobju šolanja se področja povezujejo, vsebine so res življenjske, saj se vse povezuje z doživljanjem, konkretnimi primeri, okoljem, izkušnjami, doživljanjem.
- Vsi predmeti so pomembni, če želimo izobraziti celostno razvite osebnosti.
- Od vsakega predmeta dobiš določene veščine in znanja, ki ti koristijo v življenju. Uspeh v šoli ni nujno merilo za uspeh v življenju. Važno je navdušenje za določena področja.
- Eden brez drugega ne gredo. Vsak je pomemben med seboj se prepletajo.
- V življenju je najpomembnejše, da si zdrav, da imaš pozitivne vrednote, po katerih živiš, in da si odgovoren. To posredno dajemo otrokom pri vseh predmetih v šoli. Če jim ne, noben predmet za življenje ni najpomembnejši.

Z vsemi odgovori se nekako strinjam. Konec koncev so v prvih letih šolanja prav vsi predmeti enako pomembni, saj otroci pri vsakem dobijo delček celote. Pri vsakem predmetu dobijo znanja in sposobnosti za pravilen in zdrav razvoj, razmišljanje, seznanjanje z okoljem in

družbo, v kateri živijo ... Vsak predmet je pomemben sam zase, pri vsakem učenci dobijo neka nova znanja, hkrati pa se vsi predmeti med seboj povezujejo in prepletajo ter tako učencem dajejo neko celoto izobraževanja. Pri vsem tem ima ključno vlogo učitelj. Kako, na kakšen način, bo snov učencem približal ter katerim vrednotam bo, poleg staršev, dal poudarek.

Dodala bi, da se na primer brez funkcionalne pismenosti, ki jo dobimo pri slovenščini ter brez računanja in številskih predstav, ki se jih učimo pri matematiki, v življenju ne bi znašli, sploh pa so te stvari osnova za vse ostalo. Šport pa je dandanes sploh zelo pomemben. Včasih ga niso toliko poudarjali, saj mislim, da so se ljudje veliko več gibalni (ne govorim samo o športnem gibanju – tek, kolesarjenje, plavanje ... ampak na splošno). Danes je življenje zaradi tempa in pričakovanj bolj zaprto med štiri stene. Zato se mi zdi pomembno, da otrokom že od malega privzgamemo gibalne/športne navade in sploh, da jih ozavestimo, zakaj je gibanje v življenju pomembno. Če ne bodo vedeli, zakaj počnejo določeno stvar, tudi ne bodo razumeli njene pomembnosti. To pa ne velja samo za šport, temveč za vse predmete. Mogoče se vsi učitelji še ne zavedajo, kako pomembna je gibalna/športna dejavnost za pravilen razvoj otroka in zato šport postavljajo ob rob »glavnim« predmetom.

7. VPRAŠANJE: Katere vsebine pri predmetu šport najraje poučujete?

Z vprašanjem sem želela ugotoviti, katere vsebine učitelji pri pouku športa najraje poučujejo. Vprašanje je bilo odprtega tipa, zato so učitelji zapisali poljubne odgovore. Ker je veliko učiteljev izpostavilo več kot eno vsebino, smo dobili tudi več odgovorov, kot je bilo anketiranih učiteljev.

Tabela 6.27: Prikaz vsebin, ki jih učitelji pri športu najraje poučujejo

ODGOVORI	f	f %
Igre z žogo	107	23,2
Atletske vsebine	106	23,0
Naravne oblike gibanja	88	19,1
Gimnastične vsebine	67	14,5
Ples	40	8,7
Vse vsebine	22	4,8

Male športne igre	4	0,9
Plavanje	3	0,7
Smučanje in nekatere zimske dejavnosti	3	0,7
Dodatne vsebine	3	0,7
Pohodništvo	2	0,4
Drugo	16	3,5

Iz tabele lahko vidimo, da največ učiteljev najraje poučuje igre z žogo (23,2 %), od tega je 9 (8,4 %) učiteljev izpostavilo moštvene igre.

Na drugem mestu, s 23 %, so atletske vsebine, med katerimi je 29 (27,4%) učiteljev izpostavilo štafetne igre, 5 (4,7 %) učiteljev je izpostavilo tek, 2 (1,9 %) skok v višino ter 2 učitelja skok v daljino.

Na tretjem mestu so naravne oblike gibanja. Najraje jih poučuje 19,1 % učiteljev, od katerih jih je 59 (67 %) izpostavilo elementarne igre, po 2 (2,3%) učitelja sta izpostavila ogrevanje, hojo in splošno kondicijsko pripravo ter po 1 učitelj (1,1%) naloge za razvoj moči in igre za umirjanje.

Na četrtem mestu so gimnastične vsebine s 14,5 %. Od teh so 4 (6 %) učitelji izpostavili vaje s kolesnico in 2 (3 %) učitelja akrobatiko.

Ples je z 8,7 % na petem mestu, od teh sta 2 (5 %) učitelja izpostavila rajalne igre.

4,8 % učiteljev je odgovorilo, da pri športu radi poučujejo vse vsebine.

Male športne igre so na sedmem mestu. Najraje jih poučuje 0,9 % učiteljev, od tega 3 (75 %) malo odbojko in 1 (25 %) malo košarko.

Sledijo plavanje in smučanje ter nekatere zimske dejavnosti z 0,7 % odgovorov učiteljev. Od slednjih sta smučanje izpostavila 2 učitelja (66,7 %), drsanje pa eden (33,3 %). Izmed dodatnih vsebin, ki jih je izbralo 1,3% učiteljev, je eden (33,3 %) izpostavil hokej, eden aerobiko in eden FIT-program.

Na zadnjem mestu je pohodništvo. Izbrala sta ga 2 učitelja (0,4 %).

Pod drugo sem uvrstila poligon in delo po postajah, saj nista vsebini, temveč obliki dela. Učiteljev, ki imajo pri pouku športa radi poligon, je 4,8 %, delo po postajah pa 2,2 %.

Pri tem vprašanju sem postavila hipotezo 4: Učitelji najraje poučujejo igre z žogo.

Hipotezo lahko potrdim, saj največji odstotek učiteljev najraje poučuje te vsebine.

8. VPRAŠANJE: Zakaj radi poučujete te vsebine?

Pri tem vprašanju me je zanimalo, zakaj učitelji radi poučujejo vsebine, ki so jih izpostavili pri prejšnjem vprašanju. Podali so različne odgovore. Kot lahko vidimo v spodnji tabeli, imajo učenci zelo velik vpliv na učitelje in vsebine, ki ji radi poučujejo. Največ učiteljev, 14 %, rado poučuje določene vsebine prav zaradi tega, ker so všeč tudi otrokom, ker otroci v njih uživajo. Na drugem mestu z 11,3 %, učitelji radi poučujejo določene vsebine, ker jih imajo sami radi, so jim všeč in blizu, na tretjem mestu, z 10,3 % pa učitelji radi poučujejo izbrane vsebine zato, ker so zabavne, dinamične in dopuščajo veliko različnih možnosti izvajanja. Tem odgovorom sledijo ostali, ki so dobili manj kot 6,9 %.

Tabela 6.28: Prikaz odgovorov, zakaj učitelji radi poučujejo določene vsebine

ODGOVORI	f	f %
Otroci jih imajo radi in v njih uživajo	41	14,0
So mi všeč, so mi blizu	33	11,3
Te vsebine so zabavne, dinamične, veliko različnih možnosti izvajanja	30	10,3
Tu sem najbolj suveren, jih obvladam, imam veliko idej	23	7,9
Sam se s tem ukvarjam, to rad počnem doma ali pri urah športa	20	6,8
Učenci se učijo sodelovanja, strpnosti; socialni stik	19	6,5
Velik pomen za razvoj motoričnih sposobnosti	15	5,1
Učenci so ves čas zelo aktivni	14	4,8
So osnovne in uporabne v življenju, osnovno gibanje	14	4,8
S tem sem se ukvarjal v mladosti, sem treniral	12	4,1
Učenci se resnično sprostito	10	3,4
Te vsebine vplivajo na celoten telesni razvoj otrok	9	3,1
Tu je najbolj opazen napredek čez leto	8	2,7
Umetniški del športa, poudarek na kreativnosti otrok	7	2,4
To sem imel rad že v otroštvu, kot učenec	6	2,1
Lažje se zagotovi varnost učencev, večji pregled nad dogajanjem	6	2,1
Pomembno je za fizično vzdržljivost	5	1,7
Tu gre za medsebojno (zdravo) tekmovalnost	4	1,4
Nekaj novega za učence	3	1,0
Tu jih vzgajam in navajam na zdrav način življenja	2	0,7
Možnost gibanja v naravi	2	0,7
Več individualnega dela	2	0,7
Lažje za ocenjevati	1	0,3
Za to me je navdušil seminar	1	0,3
Tu je več discipline	1	0,3
Razvijanje vztrajnosti	1	0,3
Te vsebine pomagajo pri premagovanju ovir	1	0,3
Preprosto za načrtovanje	1	0,3

Učenec se tu izraža primerno svojim sposobnostim	1	0,3
---	---	-----

Zanimivo je, da učitelji najraje poučujejo določene vsebine, ker so vseč tudi učencem, kar se mi zdi na nek način prav, saj je to lahko eden od znakov, da otroci uživajo, se sprostijo. To pa je tudi eden od ciljev športa. Pri tem je pomembno, da je ura hkrati kakovostno izpeljana. Tako vanjo sodijo tudi dejavnosti, ki učencem mogoče niso tako vseč, ampak so pri izpeljavi ure športa nujno potrebne, kot na primer ogrevanje in skrb za varnost. Vsak del ure mora biti kakovostno izpeljan, ne glede na to ali je učencem oziroma učiteljem vseč ali ne. Presenečena sem, da se je ta odgovor pojavil na prvem mestu, saj sem na tem mestu pričakovala odgovor, da se učitelji pri teh vsebinah počutijo najbolj suverene.

Velik delež odgovorov je torej povezan s tem, da učitelji določene vsebine radi poučujejo zaradi lastnega interesa, ker jim je vseč, se s tem sami ukvarjajo oziroma so to radi počeli že kot otroci ali ko so bili sami učenci. Razumljivo je, da učitelji radi poučujejo določene vsebine, ker so jim vseč, saj se pri teh urah posledično počutijo dovolj samostojni in so tako ure gotovo bolj izpeljane, kot pri vsebinah, ki jih imajo učitelji manj radi. Tako kot imajo učitelji ene predmete rajši, druge pa manj, tako so jim tudi nekatere vsebine bližje kot druge. Pomembneje je, da se učitelji zavedajo pomembnosti posameznih vsebin za otrokov razvoj, jih skladno z učnim načrtom vključujejo v ure športa in ne zapostavljajo vsebin, ki jim niso vseč in jih ne marajo poučevati.

Najbolj sta zmotila odgovora »lažje za ocenjevati« in »preprosto za načrtovanje«, saj sta ocenjevanje in načrtovanje po mojem mnenju na nek način ločena od poučevanja. Oba elementa sta sicer sestavni del vzgojno-izobraževalnega procesa, saj je načrtovanje nujno potrebno za kakovostno izpeljavo ur, hkrati pa je tudi ocenjevanje nujen element izpeljave pouka, saj z njim ovrednotimo znanje in sposobnosti, ki so si jih učenci tekom učiteljevega poučevanja pridobili. Po mojem mnenju je načrtovanje en del vzgojno-izobraževalnega procesa, poučevanje pa drugi del in če uro lažje načrtuješ oziroma je načrtovanje preprostejše, še ne pomeni, da bo tudi njeno poučevanje enostavno.

9. VPRAŠANJE: Katerih vsebin pri predmetu šport ne marate poučevati?

Z vprašanjem sem želela izvedeti, katerih vsebin učitelji ne marajo poučevati pri predmetu šport. Učitelji so prav tako podali poljubne odgovore, saj je bilo vprašanje odprtega tipa.

Tabela 6.29: Prikaz vsebin, ki jih učitelji pri športu ne marajo poučevati

ODGOVORI	f	f %
Gimnastične vsebine	121	55,5
Ni takih vsebin	43	19,7
Male športne igre	14	6,4
Ples	13	6,0
Igre z žogo	11	5,0
Atletske vsebine	5	2,3
Plavanje	5	2,3
Dodatne vsebine	2	0,9
Testiranje za ŠVK	2	0,9
Smučanje	1	0,5
Naravne oblike gibanja	1	0,5

Učitelji najmanj radi poučujejo gimnastične vsebine, saj jih je več kot polovica (55,5 %) napisala ta odgovor. Od teh jih je 20 (16,5 %) izpostavilo preval, 14 (11,6 %) stojo na rokah, 12 (10 %) raznožko čez kozo, 7 (5,8 %) plezanje, 5 (4,1 %) akrobatiko, 4 (3,3 %) učitelji so izpostavili preskoke, prav tako 4 učitelji ne marajo poučevati orodne gimnastike, 3 (2,5 %) premeta v stran in 1 (0,8 %) učitelj skrčke.

Kar nekaj učiteljev (19,7 %) ni izpostavilo nobene vsebine, ki je ne bi marali poučevati, kar pomeni, da jim je večina športnih vsebin zanimivih in jih radi poučujejo.

Na tretjem mestu so male športne igre. Za njih se je odločilo 6,4 % vseh anketirancev. Od teh so 4 (28,6 %) učitelji izpostavili mali nogomet, enak delež jih je izpostavil malo košarko. En učitelj manj, torej 3 (21,4 %), so izpostavili malo odbojko ter 1 (7,1 %) mali rokomet.

Za ples se je odločilo 13 (6,0 %) vseh anketiranih učiteljev. Sledijo mu igre z žogo z 11. (5,0 %) učitelji, od katerih so 4 (36,4 %) izpostavili moštvene igre.

Plavanje in atletika sta naslednji vsebini. Za vsako se je odločilo 5 (2,3 %) anketirancev. Eden (20 %) je pri atletskih vsebinah še posebej izpostavil tek na dolge proge in en učitelj (20 %) štafetne igre.

Na osmem mestu sta 2 (0,9 %) učitelja z dodatnimi vsebinami. Eden (50 %) ne mara poučevati elementov borilnih športov, drugi (50 %) pa rolanja.

Testiranja za ŠVK ne marata poučevati 2 od vseh anketiranih, kar znaša 0,9 %. Zadnji dve mesti pripadata smučanju in naravnim oblikam gibanja. Za vsakega se je odločil le en (0,5 %) učitelj.

Zanimivo je, da smučanje zelo majhen delež učiteljev rado poučuje in ga hkrati zelo majhen delež ne mara poučevati. Razlog vidim v tem, da večina učiteljev sploh ne poučuje smučanja.

Pri tem vprašanju lahko zavrnem hipotezo 5: Učitelji najmanj radi poučujejo plesne vsebine, saj je ples uvrščen šele na 4. mesto v zgornji tabeli.

10. VPRAŠANJE: Zakaj ne marate poučevati teh vsebin?

Pri tem vprašanju me je zanimalo, zakaj učitelji ne marajo poučevati vsebin, ki so jih zapisali v odgovoru na prejšnje vprašanje. Dobila sem veliko različnih odgovorov. Na prvem mestu, s 24,6 %, je odgovor strah pred poškodbami, kar je povezano s tem, da največji delež učiteljev ne mara poučevati gimnastičnih vsebin, pri katerih se po mojem mnenju najlažje poškoduješ.

Na drugem mestu je 20,8 % učiteljev izpostavilo odgovor, da niso dovolj usposobljeni za poučevanje določene vsebine. Tretje mesto je spet povezano z varnostjo. 15,3 % učiteljev je zapisalo, da pri poučevanju določene vsebine težko zagotovijo varnost vseh učencev. Na četrtem mestu je z 10,9 % odgovor težavnost izvedbe, demonstracije, na petem s 6,6 % pa pojasnilo učiteljev, da določenih vsebin ne marajo poučevati, ker jim preprosto niso všeč.

Razumljivo je, da so nekaterim učiteljem nekatere vsebine bolj všeč, spet drugim manj, zato ti učitelji tudi manj radi poučujejo take vsebine. Vsak učitelj se pri vsakem predmetu sreča z bolj ali manj priljubljenimi vsebinami. Pri tem se mi zdi pomembno, da se vsak učitelj zaveda pomembnosti posamezne vsebine ne glede na odnos, ki ga sam goji do nje. Vsaka vsebina, predpisana v učnem načrtu, je pomembna in učiteljeva dolžnost je, da jo učencem predstavi, jo približa, da jo ti usvojijo in o njej tudi zastavljeno na koncu vedo, znajo, razumejo, usvojijo. Pomembno je, da vsak učitelj tako ure športa, kot tudi ure ostalih predmetov, izpelje

kakovostno, ne glede na to, ali mu je nekaj všeč ali ne. Poklic razrednega učitelja je raznolik in zajema veliko področij in tega se mora vsak učitelj zavedati.

Ostali odgovori so se pojavljali z manj kot 3,4 % in so prikazani v spodnji tabeli.

Tabela 6.30: Prikaz odgovorov, zakaj učitelji ne marajo poučevati določenih vsebin

ODGOVORI	f	f %
Strah pred poškodbami; velika možnost poškodb	45	24,6
Nisem dovolj usposobljen na tem področju; nimam dovolj znanja	38	20,8
Težko zagotovim varnost vseh učencev	28	15,3
Težavnost izvedbe; težko demonstriram	20	10,9
Ni mi všeč; ne maram tega početi	12	6,6
Ne poznam pravil	6	3,3
Nisem imel rad kot učenec, otrok	6	3,3
Zahteva veliko priprav in utrjevanja	4	2,2
Fizično naporno za učitelja	3	1,6
Učenci težko usvojijo novo znanje in napredujejo na tem področju	3	1,6
Premalo poudarka na tem področju v času študija; na izobraževanjih	3	1,6
Dolgočasnost, ni dinamično	2	1,1
Ni dovolj pripomočkov za vse učence; neprimerni pripomočki	2	1,1
Veliko konfliktnih situacij	2	1,1
Velik poudarek na tekmovalnosti med učenci	2	1,1
Moje zdravstvene težave	2	1,1
Ker so učenci v skupinah	1	0,5
Sem doživel poškodbo učenca	1	0,5
Je zastarelo	1	0,5
Naporno zaradi priprave prostora	1	0,5
Delo pri teh vsebinah je manj sproščeno	1	0,5

11. VPRAŠANJE: Kaj bi v učnem načrtu za šport spremenili, če bi lahko?

S tem vprašanjem sem želela ugotoviti, kako zadovoljni so učitelji z učnim načrtom za šport, kaj bi v njem spremenili, kako bi ga izboljšali in hkrati z izboljšavo vplivali tudi na svoje delo.

Tabela 6.31: Prikaz sprememb, ki bi jih učitelji vnesli v učni načrt za šport

ODGOVORI	f	f %
Nič	74	32,5
Vsak dan ena ura športa na urniku; več ur športa	42	18,4
Način ocenjevanja	14	6,1
Dodal bi obvezno plavanje; preverjanje plavalnih sposobnosti	11	4,8
Več gibanja v naravi, na prostem (hoja, tek)	10	4,4
Poučevanje skupaj s športnim pedagogom	10	4,4
Več elementarnih iger, iger z žogo	7	3,1
Učnega načrta za šport ne poznam dobro	6	2,6
Sistematiko učnega načrta	6	2,6
Več motiviranosti za življenjsko ukvarjanje s športom	5	2,2
Ne vem	5	2,2
Več sprostilnih vsebin, iger po želji otrok	4	1,8
Bolj upoštevati trud učencev in manj spretnosti	3	1,3
Zapisati, kateri pripomočki so obvezni del šolske opreme	3	1,3
Manj teoretičnih vsebin	2	0,9
Obvezno kolesarjenje, rolanje	2	0,9
Zapisati, da se mora šport izvajati v za to primernem prostoru	2	0,9
Bolj prilagodljiv učni načrt glede na okolje, v katerem je šola	2	0,9
Več plesnih vsebin	2	0,9
Metodologijo	1	0,4
1-krat mesečno bi morali imeti športni dan	1	0,4
Pravila moštvenih iger	1	0,4
Lažje gimnastične prvine	1	0,4
Prezahtevne vsebine pri mali košarki, odbojki in nogometu	1	0,4
Več poudarka aerobiki	1	0,4
V teoretičnem delu več poudarka na zdravi prehrani, vplivu športa na počutje, športnem obnašanju	1	0,4
Vključen slovarček z razlago pojmov	1	0,4
Ukinil bi športna programa Zlati sonček in Krpan	1	0,4
Prej učenje gimnastičnih prvin	1	0,4
Obvezno smučanje	1	0,4
Izločil bi plezanje	1	0,4
Več možnosti medpredmetnega povezovanja	1	0,4
Manjše skupine otrok pri vadbi	1	0,4
Vaje na orodjih v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju	1	0,4

Učni načrt je premalo zahteven	1	0,4
Več vaj za moč	1	0,4
Učitelji obvezno v športni opremi	1	0,4

V zgornji tabeli vidimo, da je večina učiteljev z učnim načrtom za šport zadovoljna (32,5 %). Največ učiteljev (18,4 %), ki bi v učnem načrtu uvedli spremembo, je za to, da se šport vpelje na urnik vsak dan, torej 5-krat na teden, saj se jih kar nekaj zaveda pomembnosti gibanja za razvoj otrok. Za pozitiven učinek gibalne aktivnosti na otrokov razvoj bi vadba morala biti vsaj petkrat tedensko po eno uro (Zurc, 2008).

Učiteljev, ki so zapisali, da bi v učnem načrtu za šport spremenili način ocenjevanja, je 14 (6,1 %), od teh jih je 5 (35,7 %) zapisalo, da predmeta šport ne bi ocenjevali, 2 (14,3 %) bi uvedla oceno iz sodelovanja, vedenja, eden (7,1 %) bi ocenjeval v daljših terminih, eden (7,1 %) bi šport ocenjeval samo številčno in eden (7,1 %) samo opisno.

Učitelji (4,8 %), ki so zapisali, da bi v učni načrt dodali obvezno plavanje, so mnenja, da jim zaradi plavalnega tečaja ne bi smele odpadati redne ure športa. Torej, veliko jih je omenilo, da jim zaradi plavalnega tečaja odpade ena ura športa na teden, torej imajo v tem času na urniku samo dve šolski uri športa na teden. Preverjanje plavalnega znanja pa je del plavalnega tečaja in je že zapisano v učnem načrtu.

Deset (4,4 %) učiteljev bi si želelo imeti več gibanja v naravi oziroma na prostem. Vsak učitelj lahko določene ure športa izpelje v naravi; odvisno od vsakega posameznika, njegovih interesov, vremena, vsebine ure, kako bo program izpeljal.

Enak odstotek učiteljev (4,4 %) bi šport rado poučevalo s športnim pedagogom oziroma, da bi te ure prevzel kar on. Če bi pri urah športa sodelovala učitelj in športni pedagog, bi bile prav gotovo kvalitetnejše zaradi priprav, organizacije prostora, varnosti ter združevanja sposobnosti, kompetenc obeh učiteljev. Da bi ure športa prevzel športni pedagog, se ne strinjam, saj menim, da so razredni učitelji dovolj usposobljeni za poučevanje tega predmeta. Potem bi lahko rekli, da bo matematiko prevzel predmetni učitelj matematike, slovenščino slovenist in tako naprej. V takem primeru bi lahko poklic oziroma študij za razrednega učitelja ukinili.

Sedem (3,1 %) učiteljev bi v učni načrt uvedlo več elementarnih iger, igre z žogo. Tudi to je stvar vsakega posameznika, saj se elementarne igre lahko vključi v vsako uro.

Presenečena sem bila nad odgovorom, da nekateri učitelji (2,6 %) učnega načrta za šport ne poznajo dobro. Učitelj razrednega pouka mora poznati učne načrte vseh predmetov za

načrtovanje in izpeljavo posameznih ur. Nekaj od teh učiteljev je najbrž takih, ki športa ne poučujejo in zato učnega načrta ne poznajo.

Šest (2,6 %) učiteljev je zapisalo, da bi spremenili sistematiko učnega načrta. Od teh so 3 (50 %) izpostavili, da bi zapisali točno določene standarde po razredih, eden (1,7 %) od njih pa bi v učni načrt uvedel razpored ur, namenjenih posamezni vsebini.

Trije (1,3 %) učitelji so zapisali, da bi v učnem načrtu morale pisati, kateri pripomočki so obvezni del šolske opreme. Ta kategorija sicer ni zapisana v učnem načrtu za šport, ampak v knjižicah Cilji šolske športne vzgoje.

Po dva učitelja (0,9 %) bi dala manj poudarka teoretičnim vsebinam, dva pa bi dodala obvezno plavanje in kolesarjenje. Prav takšen delež učiteljev bi v učnem načrtu uvedel zapis primerne prostora za izvajanje ur. To je v učnem načrtu že opredeljeno, in sicer je zapisano: »Vsak učenec potrebuje pri športni vadbi 20 m² površine, ki v izjemnih okoliščinah ne sme biti manjša od 10 m². Prostori, orodje in oprema morajo ustrezati varnostnim, higienskim in zdravstvenim načelom, tako da učencem in učiteljem zagotavljajo varno in prijetno športno vadbo. V telovadnici in neposredni bližini drugih vadbenih površin morajo biti nameščene omarice prve pomoči« (Kovač et al, 2011, str. 44). Težava s prostorom je predvsem pri manjših šolah oziroma podružnicah, saj nekatere nimajo primerne prostora (telovadnice) za izpeljavo ur športa in ga tako izvajajo na primer na hodniku, v avli ...

Bolj prilagodljiv učni načrt glede na okolje, v katerem je šola, sta omenila 2 (0,9 %) učitelja. S tem je mišljeno, da bi se ure športa bolj prilagajalo vremenskim situacijam in športnim pripomočkom oziroma objektom, ki so v bližini šole. Kot primer lahko navedem odgovor učiteljice, ki je zapisala, da imajo poleg šole urejeno stezo za tek na smučeh ter v šoli tekaško opremo, ni pa dovolj ur, da bi to lahko izvedli. Tudi to je v učnem načrtu že opredeljeno: »Pri načrtovanju letne priprave učitelj upošteva posebnosti šole (materialne, kadrovske, geografske in podnebne razmere ter tradicijo) in učencev, ki jih poučuje (biološki razvoj, interesi). Skladno z navodili učnega načrta se učitelj odloči, kolikšen del celotnega časa bo posvetil predstavljenim dejavnostim in vsebinam (časovna razporeditev skupnega števila ur)« (Kovač et al, 2011, str. 38). Vidimo, da imajo učitelji pri tem kar veliko avtonomijo, od vsakega posameznika pa je odvisno, kako si bo ure razporedil in jih izpeljal.

En učitelj (0,4 %) bi spremenil pravila moštvenih iger. Pravila posameznih iger so že splošno znana in veljavna, nekatere so malo prirejena, ampak taka so in to ne sodi v učni načrt.

Prav tako je en učitelj mnenja, da so vsebine male košarke, odbojke in nogometa prezahtevne, ne vemo pa za koga, ali za učence ali za učitelje, ki jih mogoče ne poznajo dovolj dobro.

Mislim, da nobene vsebine niso prezahtevne. Učni načrt je sestavljen tako, da so učenci sposobni doseči minimalne standarde, za tiste, ki imajo težave, pa predpisuje dodatno pomoč v obliki dopolnilnega pouka, individualizacije in diferenciacije.

Ena (0,4 %) izmed učiteljic bi v teoretičnem delu dala več poudarka na zdravi prehrani, vplivu športa na počutje, športnem obnašanju. Te teoretične vsebine se pojavljajo v učnem načrtu že od 1. razreda naprej (spoštovanje športnega obnašanja v igri, telesna higiena povezana z gibanjem in zdravjem ...) (Kovač et al, 2011). Učitelj se najbrž sam odloči, kolikšen poudarek bo namenil določeni teoretični vsebini, pri tem pa menim, da se teoretične vsebine lahko povezuje z vsebinami pri ostalih šolskih predmetih (medpredmetno povezovanje).

En učitelj predlaga slovarček z razlago pojmov. Mislim, da v učnem načrtu ni pojmov, ki bi bili nerazumljivi, sploh pa je to znanje vsakega učitelja posebej.

En (0,4 %) učitelj bi v učnem načrtu prej uvedel učenje gimnastičnih prvin, čeprav se te začnejo že v 1. razredu, ko je v učnem načrtu predviden preval naprej, v drugem pa tudi premet v stran (Kovač et al, 2011).

En učitelj bi v učnem načrtu predvidel več medpredmetnih povezav, kar je spet stvar vsakega učitelja posebej, sam se lahko odloči, katere predmete in vsebine bo povezoval in na kakšen način. Mogoče si ta učitelj želi več zamisli za medpredmetno povezovanje športa z drugimi predmeti.

Prav tako en učitelj bi v učni načrt vpeljal vaje na orodjih v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju, čeprav so vaje na orodjih predpisane že od prvega razreda naprej (Kovač et al, 2011).

Za enega učitelja je učni načrt premalo zahteven. Za nekatere so vsebine prezahtevne, za druge prelahke. Ampak kot sem že omenila, je učni načrt sestavljen tako da, so vsebine primerne razvojni stopnji in sposobnostim posameznih učencev. Cilje učitelji uresničujejo z različnimi vsebinami, ki se koncentrično nadgrajujejo iz razreda v razred. Dodatne in zahtevnejše vsebine pa lahko učitelj vključi v letno pripravo po svoji presoji glede na značilnosti kraja, zmožnosti in interese učencev (Kovač et al, 2011).

Prav tako en učitelj bi v učni načrt uvedel več vaj za moč. Vaje za moč so v učnem načrtu predpisane, koliko jih bo učitelj vpeljal v ure športa, pa je odvisno od vsakega posameznika posebej.

Samo en (0,4 %) učitelj je izpostavil, da bi učitelji morali biti v športni opremi. Mislim, da tega ni potrebno posebej izpostavljati v učnem načrtu. Vsaka šola bi morala imeti to pravilo in

učitelji bi ga morali spoštovati. Mislim, da je za kakovostno izpeljavo ur športa obvezna športna oprema.

Učni načrt je nekakšno vodilo učiteljem, ki se ga morajo držati in mu slediti, hkrati pa so pri izpeljavi določenih vsebin učitelji lahko zelo avtonomni. Iz zgoraj zapisanih odgovorov sklepam, da kar nekaj učiteljev ni dobro seznanjenih z učnim načrtom.

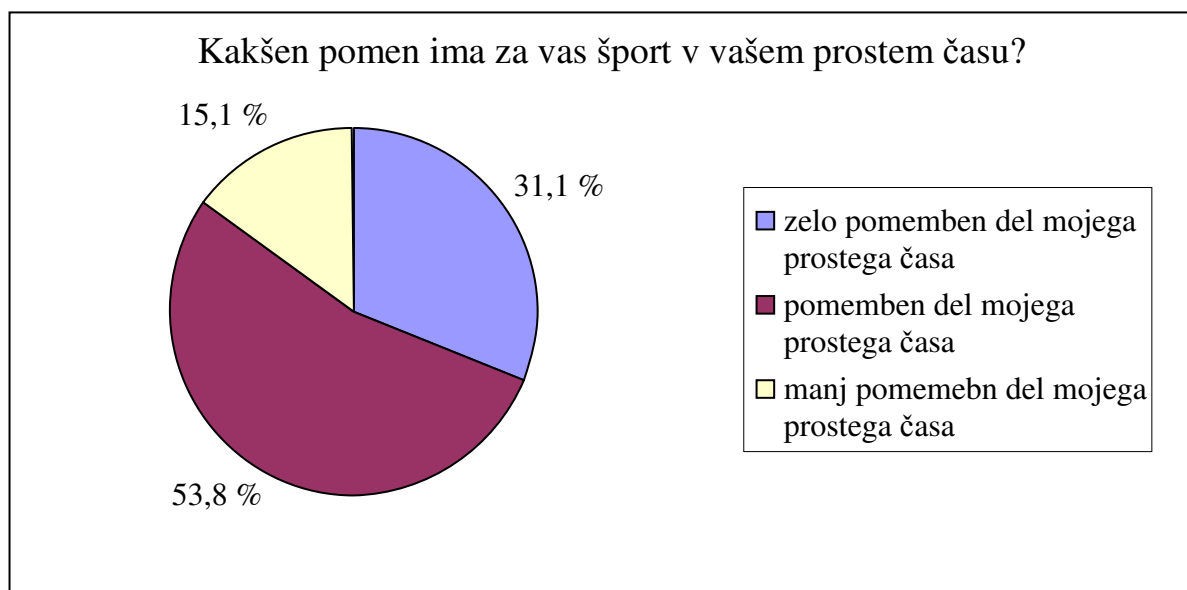
12. VPRAŠANJE: Kakšen pomen ima za vas šport v prostem času?

Pri tem vprašanju sem želela ugotoviti, kako pomemben je šport v prostem času učiteljev.

Učitelji so imeli na izbiro 4 odgovore, med katerimi so se odločili za enega. Iz spodnjega prikaza vidimo, da je za 31,1 % učiteljev šport zelo pomemben del prostega časa, za 53,8 % učiteljev pomemben del njihovega prostega časa, 15,1 % učiteljem pa je šport manj pomemben v prostem času. Nikomur od učiteljev šport ne predstavlja nepomembnega dela prostega časa.

Očitno se učitelji zavedajo pomembnosti gibanja v prostem času, saj je za precejšen odstotek vprašanih učiteljev šport zelo pomemben del prostega časa, za več kot polovico učiteljev pa pomemben del prostega časa. **Tako lahko potrdim hipotezo 6, ki sem jo postavila pri tem vprašanju: Za več kot polovico učiteljev je šport pomemben del prostega časa.**

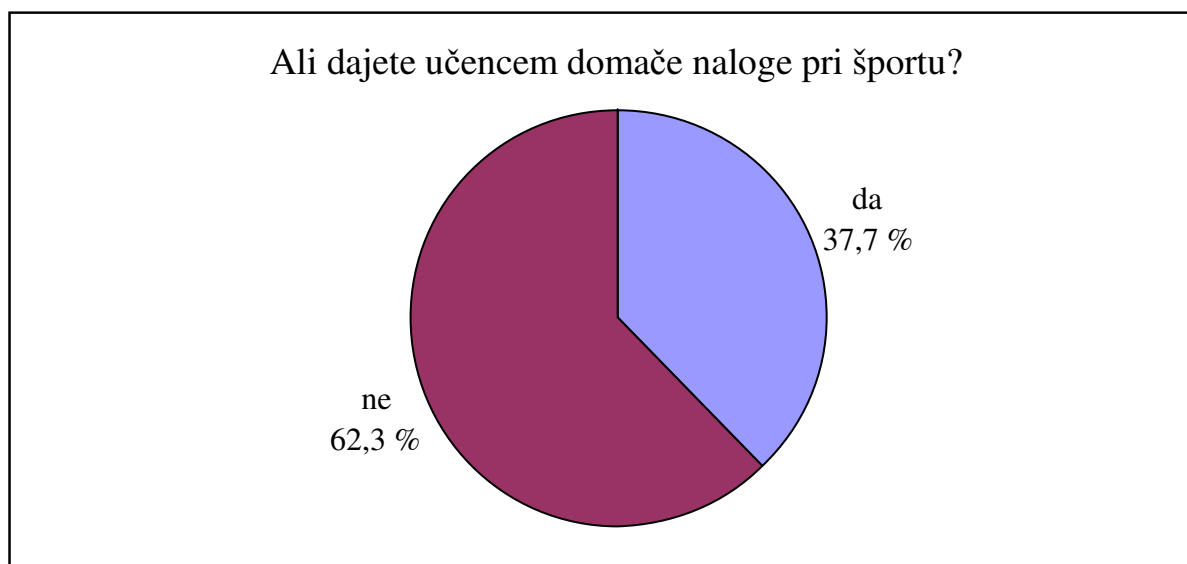
Graf 6.1: Pomembnost športa v prostem času

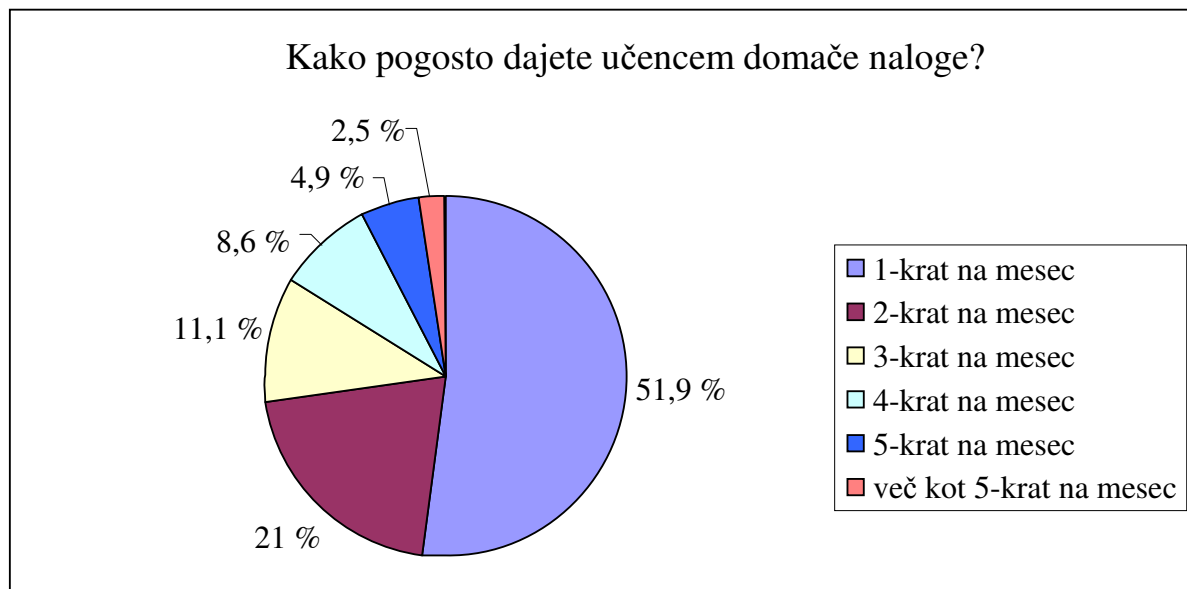


13. VPRAŠANJE: Ali dajete učencem domače naloge pri športu ter kako pogosto?

Z vprašanjem sem želela ugotoviti, ali učitelji dajejo učencem domače naloge pri športu. Tisti, ki domače naloge dajejo, so morali zapisati tudi kolikokrat na mesec.

Graf 6.2: Domače naloge pri športu



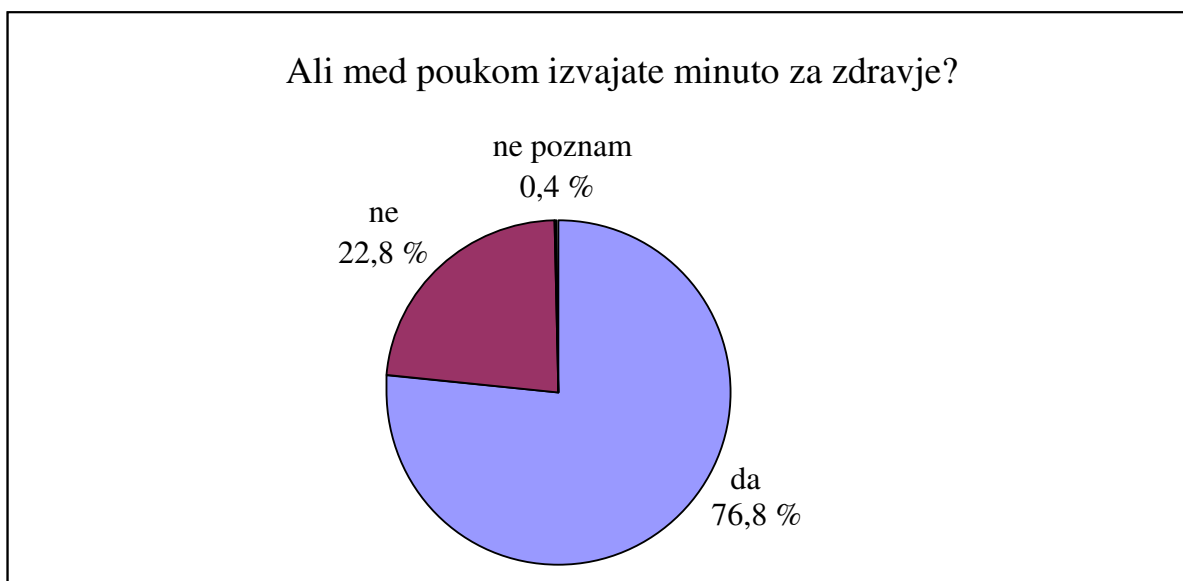
Graf 6.3: Pogostost domačih nalog pri športu

V grafu 6. 2 vidimo, da večina učiteljev (62,3 %) pri pouku športa učencem ne daje domačih nalog. Preseneča pa me, da kar 37,7 % učiteljev učencem daje domače naloge pri športu, saj sem pričakovala nižji odstotek. **Hipotezo 7 (Manj kot polovica učiteljev daje učencem domače naloge pri športu), ki sem jo postavila pri tem vprašanju, lahko potrdim, saj domače naloge daje le dobra tretjina učiteljev.**

Od učiteljev, ki dajejo domače naloge pri športu, jih da domačo nalogo največkrat 1-krat na mesec, in sicer 51,9 %, 21% učiteljev 2-krat na mesec, 11,1 % 3-krat, 8,6 % 4-krat, 4,9 % 5-krat in 2,5 % več kot 5-krat na mesec.

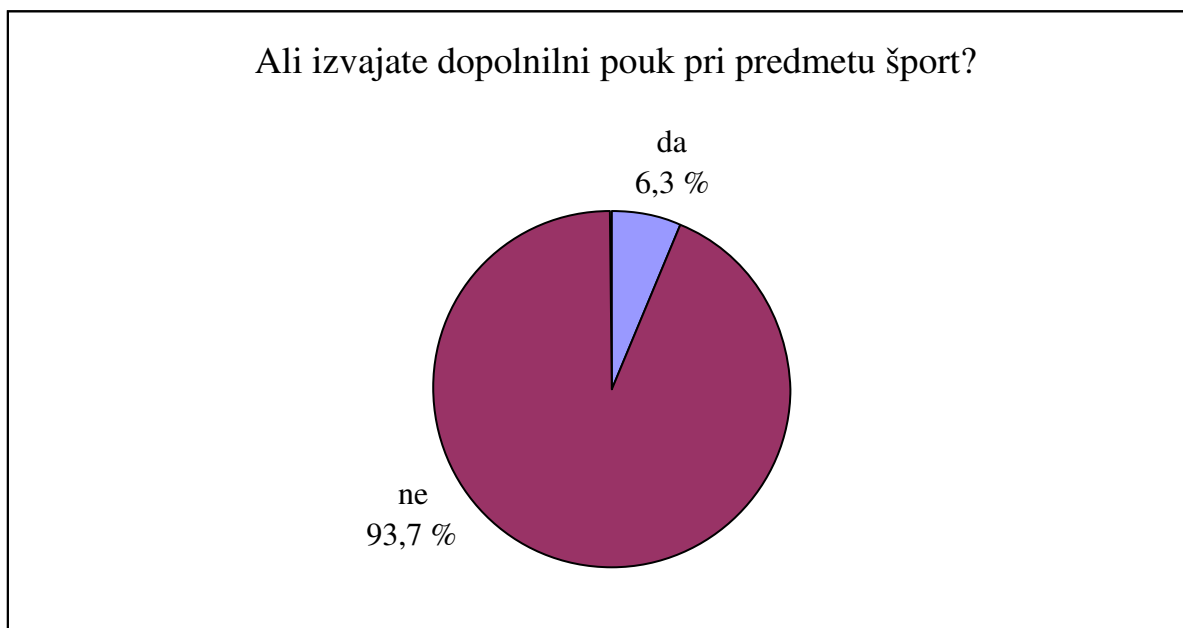
14. VPRAŠANJE: Ali med poukom izvajate minuto za zdravje?

Učitelji so pri tem vprašanju imeli na izbiro tri odgovore. Največ učiteljev (76,8 %) med poukom izvaja minuto za zdravje, zato potrjujem **hipotezo 8: Več kot polovica učiteljev izvaja med poukom minuto za zdravje.** V spodnjem grafu lahko vidimo, da 22,8 % učiteljev med poukom ne izvaja minute za zdravje, eden (0,4 %) pa je celo odgovoril, da minute za zdravje ne pozna. Sicer je res samo en izmed učiteljev izbral ta odgovor, vendar sem vseeno presenečena, saj je minuta za zdravje danes že zelo poznana v šolah.

Graf 6.4: Izvajanje minute za zdravje med poukom

15. VPRAŠANJE: Ali izvajate dopolnilni pouk pri predmetu šport? Če da, prosim, napišite, katere učence vključujete?

Učitelji so pri tem vprašanju zopet lahko izbirali med dvema ponujenima možnostma. Tisti, ki dopolnilni pouk izvajajo, so morali zraven zapisati, katere učence vključujejo vanj.

Graf 6.5: Izvajanje dopolnilnega pouka pri športu

Po pričakovanjih zelo velik delež učiteljev dopolnilnega pouka pri športu ne izvaja. Teh je 93,7 %, 6,3 % učiteljev pa dopolnilni pouk izvaja. **Hipotezo 9 tako potrjujem in ta pravi: Večina učiteljev pri športu ne izvaja dopolnilnega pouka.**

Učitelji, ki dopolnilni pouk izvajajo, so zapisali, da vključujejo naslednje učence:

- tiste, ki imajo težave z motoriko (4 učitelji),
- gibalno ovirane otroke (2 učitelja),
- otroke s posebnimi potrebami (1 učitelj),
- tiste, ki jim določena prvina ne gre, posebej so izpostavili preval (2 učitelja),
- tiste, ki imajo strah pred izvedbo določene naloge (1 učitelj),
- tiste, ki imajo dodatno strokovno pomoč (2 učitelja).

Rezultate, ki sem jih dobila, lahko primerjamo z raziskavo Štemberger (2003), kjer 37,3 % učiteljev usmerja učence k dopolnilnemu pouku redko, 42,5 % pa nikoli. Glede na to, da je bila raziskava opravljena leta 2002 in je bil dopolnilni pouk pri športu še novost, bi lahko danes pričakovali večji odstotek učiteljev, ki izvajajo dopolnilni pouk pri športu.

16. VPRAŠANJE: Zakaj ne izvajate dopolnilnega pouka?

To vprašanje je povezano s prejšnjim. Zanimalo me je, kakšni so razlogi, da učitelji, ki so na prejšnje vprašanje odgovorili z »ne«, dopolnilnega pouka ne izvajajo. Dobila sem različne odgovore.

Tabela 6.32: Prikaz odgovorov učiteljev, zakaj pri urah športa ne izvajajo dopolnilnega pouka.

ODGOVORI	f	f %
Ni potrebno; vsi učenci dosegajo minimalne standarde	75	31,0
Dopolnilni pouk je bolj potreben pri drugih predmetih (SLJ, MAT)	31	12,8
Ni dovolj ur v ta namen, ampak so za druge predmete	28	11,6
Ker imamo v šoli tako načrtovano; nimamo te možnosti	22	9,1
Pouk je oblikovan tako, da težave rešimo med uro;	2	8,7

diferenciacija		
Nimamo prostora (po pouku)	14	5,8
Take učence usmerim v športne interesne dejavnosti (FIT-telovadba, zdrav življenjski slog ...)	13	5,4
Prosim starše, da vadijo doma; se gibajo v popoldanskem času	10	4,1
O tem še nismo razmišljali	6	2,5
Gibanje naj bi bilo sprostitev, ne pa vsiljevanje športnega znanja; nekaj, kar ne bi smeli omejevati	5	2,1
Zdi se mi nesmiselno	5	2,1
To sploh ni slaba ideja; dopolnilni pouk ne bi škodoval	4	1,7
Nisem še slišal za dopolnilni pouk pri športu	2	0,8
Izvaja ga športni pedagog	1	0,4
Ne izvajam ga kot samostojno uro, ampak kot vmesne minute	1	0,4
Izvajamo ga med aktivnim odmorom	1	0,4
Ne smem imeti, ker imam preveč ur	1	0,4
Športu se ne daje velikega pomena	1	0,4
Staršem se ne zdi nujno	1	0,4

Največ učiteljev, 31 %, meni, da jim dopolnilnega pouka ni potrebno izvajati, saj ga učenci pri športu ne potrebujejo, ker vsi dosegajo zastavljene minimalne standarde. Na drugem mestu je 12,8 % učiteljev izpostavilo, da je dopolnilni pouk bolj potreben pri drugih predmetih kot pri športu. Učitelji menijo, da je dopolnilni pouk predvsem bolj pomemben pri matematiki in slovenščini. 11,6 % učiteljev pravi, da nimajo dovolj ur za izpeljavo dopolnilnega pouka pri športu, ampak so te namenjene bolj matematiki in slovenščini. Na četrtem mestu z 9,1 % deležem učiteljev je odgovor, da šola nima tega v načrtu oziroma nimajo možnosti za izvedbo dopolnilnega pouka pri športu. 8,7 % učiteljev dopolnilnega pouka ne izvaja, zato ker težave odpravijo že med poukom, z diferenciacijo učencev.

Manj kot 5,9 % so dobili naslednji odgovori: nimamo prostora; take učence usmerim v športne interesne dejavnosti; prosim starše, da vadijo doma, se gibajo v popoldanskem času; o tem še nismo razmišljali; gibanje naj bi bilo sprostitev, ne pa vsiljevanje športnega znanja; zdi se mi nesmiselno; to sploh ni slaba ideja, saj dopolnilni pouk ne bi škodoval; nisem še slišal za dopolnilni pouk pri športu; izvaja ga športni pedagog; ne izvajam ga kot samostojno uro,

ampak kot vmesne minute; izvajamo ga med aktivnim odmorom; ne smem imeti, ker imam preveč ur; staršem se ne zdi nujno; športu se ne daje velikega pomena.

Poudariti moram, da je dopolnilni pouk opredeljen v delu programa, ki je obvezen za šolo ter v učnem načrtu za šport v poglavju individualizacija in diferenciacija, v katerem piše, da učencem glede na zmožnosti in druge posebnosti prilagajamo pouk športa. Za učence z gibalnimi, učnimi, zdravstvenimi ali vedenjskimi težavami, za učence s posebnimi potrebami, za učence, ki so poškodovani, imajo kronične ali akutne težave, lahko poskrbimo s posebnimi programi v okviru dopolnilnega pouka (Kovač et al, 2011).

17. VPRAŠANJE: Zakaj menite, da ura športa ne traja 45 minut, kot bi načeloma morala?

S tem vprašanjem sem želela izvedeti mnenje učiteljev glede na raziskavo, ki je pokazala, da ura športa, ki jo izvajajo razredni učitelji traja, le 33 minut in ne 45, kot bi morala.

Vprašanje je bilo odprtega tipa. Vsak učitelj je lahko podal svoje lastno mnenje o tem.

Tabela 6.33: Prikaz razlogov, ki po mnenju učiteljev krajšajo ure športa

ODGOVORI	f	f %
Selitev v telovadnico, preoblačenje, zavezovanje vezalk, otroci so pri tem počasni, vračanje nazaj v razred	156	53,1
S tem se ne strinjam, moje ure trajajo 45 minut ali več	33	11,2
Težave z disciplino, umirjanje učencev	29	9,9
Urejanje in priprava telovadnice, pripomočkov	25	8,5
Dajanje navodil	17	5,8
Ure športa se krajša zaradi ur matematike, slovenščine	16	5,4
Ne vem	5	1,7
Učitelji razrednega pouka ne marajo poučevati športa	3	1,0
Mi nimamo teh težav, ker imamo šport po odmoru in gremo že prej v telovadnico	3	1,0
Ni razlik z ostalimi predmeti, tudi tam so ure krajše	2	0,7
Ni prostorsko urejenih pogojev	1	0,3

Treba je skrbeti za varnost	1	0,3
Ko imamo ure športa zunaj, skrajšamo ure ostalih predmetov	1	0,3
Moje ure trajajo 60 minut, ker jih povežujem z drugimi učnimi vsebinami	1	0,3
Nedopustno je, da se ure športa krajšajo	1	0,3

Več kot polovica učiteljev (53,1 %) meni, da so ure športa krajše zaradi selitve v telovadnico, preoblačenja in počasnosti otrok pri tem. Za tem so na drugem mestu s šele 11,2 % učitelji, ki se z raziskavo ne strinjajo, saj so mnenja, da njihove ure trajajo najmanj 45 minut. 9,9 % učiteljev meni, da se ure krajšajo zaradi težav z disciplino, sledi odgovor urejanje in priprava telovadnice z 8,5 % in na petem mestu dajanje navodil s 5,8 % deležem učiteljev. Ostali odgovori imajo manj kot 5,5 %, predstavljeni pa so v zgornji tabeli.

Nedopusten se mi zdi odgovor, ki ga je podalo 5,4 % učiteljev, da se ure športa krajšajo zaradi ur matematike in slovenščine. Vsaka ura bi morala trajati 45 minut, vendar če pogledamo dejansko stanje, je vsaka ura krajša od 45. minut, predvsem zaradi priprav, pri športu pa še posebej zaradi preoblačenja in selitve v drug prostor. Ure določenih predmetov se ne smejo krajšati zaradi drugih predmetov. To kaže, da nekateri učitelji resnično ne marajo ur športa oziroma se jim le-te zdijo manj pomembne od ur slovenščine in matematike.

Ne strinjam se z odgovorom »mi nimamo teh težav, ker imamo šport po odmoru in gremo že prej v telovadnico«, saj se na tak način krajša učencem odmor, ki je po mojem mnenju učencem zelo pomemben.

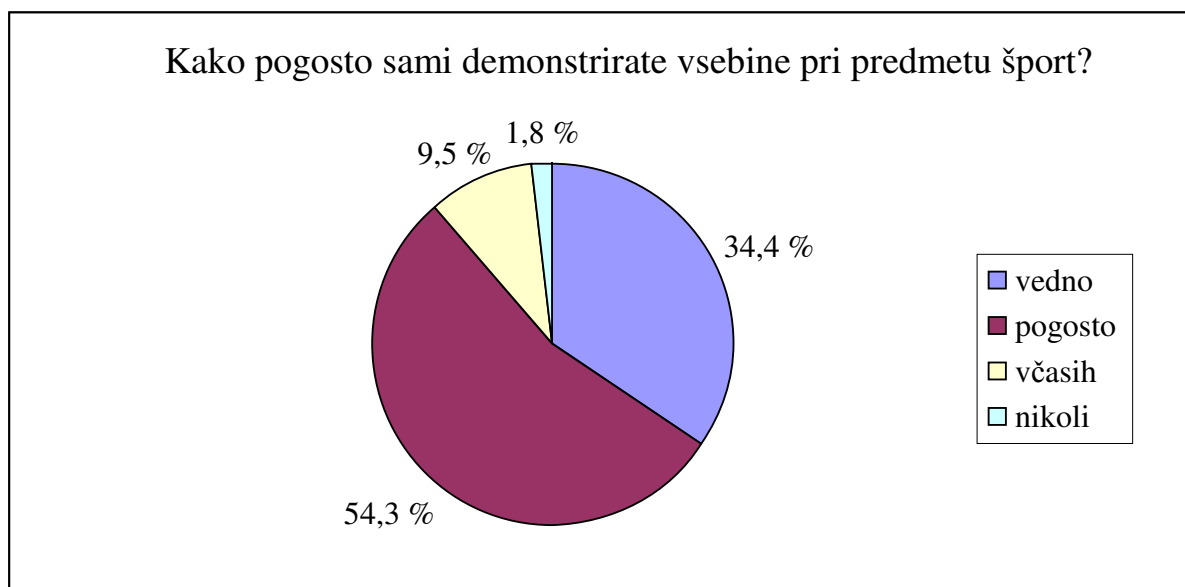
Raziskava (Štemberger, & Mandelc, 2004) je pokazala, da se s pripravo prostora porabi v povprečju 2 minuti in 36 sekund, s pospravljanjem pa 1 minuto in 16 sekund. Za dajanje navodil in razlago se v povprečju porabi 9 minut in 54 sekund ter za organizacijo 4 minute in 42 sekund. Presenečena sem, da so disciplinski ukrepi v raziskavi zahtevali samo 16 sekund.

Pri vsem tem se mi postavlja vprašanje, kako bi rešili ta problem. Mogoče bi bilo potrebno podaljšati ure športa iz 45. na 60 minut, da bi 15 minut lahko porabili za odhod v telovadnico, pripravo na šport in na koncu spet preoblačenje in odhod v razred. Ali pa bi odmor iz 5. minut podaljšali na 15. V tem času bi se učenci lahko preoblekli, pripravili na uro, šli na stranišče in se po koncu športa pripravili na naslednjo uro. Ura bi tako lahko normalno potekala 45 minut, saj bi učenci v 15-minutnem odmoru lahko postorili vse potrebno.

18. VPRAŠANJE: Kako pogosto sami demonstrirate vsebine pri predmetu šport?

Od učiteljev sem pri tem vprašanju želela izvedeti, kako pogosto demonstrirajo vsebine pri športu.

Graf 6.6: Pogostost demonstracije pri športu



Pri tem vprašanju sem dobila naslednje rezultate: 34,4 % učiteljev vedno demonstrira vsebine pri športu, 54,3 % učiteljev jih demonstrira pogosto, 9,5 % včasih, 4 učitelji od 221. (1,8 %) pa vsebin nikoli ne demonstrirajo.

Hipotezo 10: Več kot polovica učiteljev pogosto oziroma vedno demonstrira vsebine pri športu, lahko potrdim, saj 88,7 % učiteljev vedno ali pogosto demonstrira vsebine pri pouku športa.

19. VPRAŠANJE: Kateri so razlogi, da vsebin ne demonstrirate sami?

Zanimalo me je, zakaj učitelji učencem ne demonstrirajo vseh vsebin pri športu.

Tabela 6.34: Prikaz odgovorov, zakaj učitelji ne demonstrirajo vseh vsebin

ODGOVORI	f	f %
Izkoristim priložnost, da učenec demonstrira, ker je bolj nazorno in tako lažje opozarjam na napake	43	31,6
Za nekatere vsebine nisem dovolj spreten, jih ne zmorem pokazati	21	15,4
Zaradi mojih zdravstvenih težav	18	13,2
Zaradi let ne zmorem več	16	11,8
Če nisem prepričan v varno in pravilno demonstracijo	11	8,1
Ker učenci zelo radi demonstrirajo	9	6,6
Lažje opazujem, če učenci sledijo demonstraciji	5	3,7
Se bojim	4	2,9
Včasih ni potrebno, glede na vsebino ure	4	2,9
Če je premajhno orodje	2	1,5
Nisem v športni opremi, ker ni časa za preoblačenje	2	1,5
Ker nisem seznanjen s spremembo izvedbe vaje, ki se je posodobila	1	0,7

Največ učiteljev (31,6 %) pri športu ne demonstrira, saj izkoristijo priložnost, da učenec demonstrira, ker je bolj nazorno in je hkrati lažje opozarjati na napake. Težava pri demonstraciji učencev pa je, da ta ni nujno izvedena pravilno, ostali učenci pa morajo prvo izvedbo videti takšno, kakršna mora biti – torej pravilno. 15,4 % učiteljev je odgovorilo, da vsebin ne demonstrirajo, saj nekaterih ne zmorejo več pokazati, 13,2 % učiteljev zaradi zdravstvenih težav (poškodbe, operacije ...), 11,8 % jih je izpostavilo, da določenih vsebin ne morejo izvesti zaradi starosti, 8,1 % učiteljev pa ne demonstrira, če niso prepričani v varno in pravilno demonstracijo. Ostali odgovori so dobili manj kot 6,6 %.

Vsi odgovori se mi zdijo pričakovani in dopustni, razen odgovora »Nisem v športni opremi, ker ni časa za preoblačenje«. Mislim, da je preoblačenje razrednih učiteljev v športno opremo

nujno, vprašanje pa je, zakaj se učitelji ne preoblačijo prav pogosto. Razlogov je več: ker nimajo pogojev (zasebnega prostora za preoblačenje), ker nimajo osebne športne opreme, ker se jim preprosto ne ljubi, ker ne vidijo smisla v tem in se jim zdi, da športna oprema pri tem nima velikega vpliva ... V raziskavi Štemberger (2003) vidimo tudi, da manj kot polovica učiteljev (44,4 %) šport vodi vedno v športni opremi.

20. VPRAŠANJE: Na kakšen način si pomagata pri demonstraciji gibanja, če ga sami ne morete prikazati?

Pri vprašanju me je zanimalo, kako si učitelji pomagajo pri demonstraciji, če česa ne znajo oziroma ne zmorejo sami prikazati. Vprašanje je bilo odprtega tipa, zato so učitelji nanj odgovarjali po želji, lahko so napisali tudi več možnih odgovorov.

Tabela 6.35: Prikaz odgovorov, kako si učitelji pomagajo pri demonstraciji

ODGOVORI	f	f %
Vsebino demonstrira učenec, za katerega vem, da je sposoben, po mojih navodilih	158	70,2
Pomagam si z videoposnetki, slikami, risanjem	25	11,1
Za pomoč prosim športnega pedagoga	23	10,2
Za pomoč prosim drugega učitelja	11	4,9
Za pomoč prosim starejše učence	8	3,6

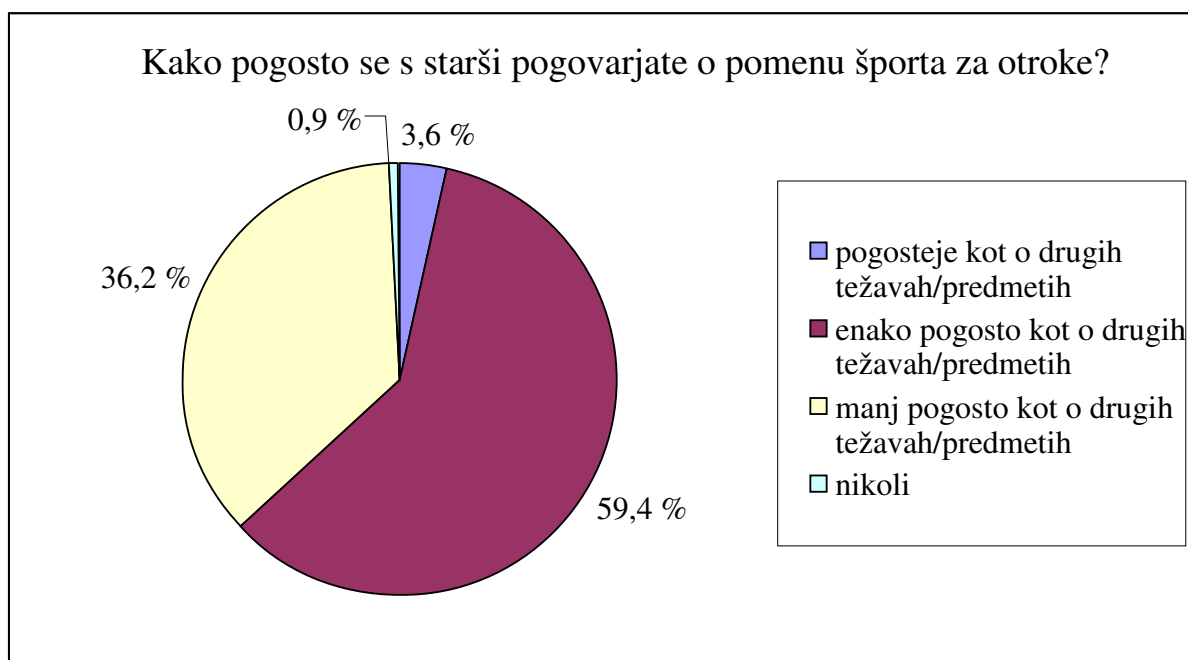
Vidimo, da ne glede na to, da je bilo vprašanje odprtega tipa, ni bilo veliko različnih odgovorov in so učitelji precej enotni glede tega. Največ učiteljev (70,2 %) za izvedbo določene vsebine uporabi kar najsposobnejšega učenca, 11,1 % učiteljev si pomaga z videoposnetki oziroma slikami. Sledi 10,2 % učiteljev, ki za pomoč prosijo športnega pedagoga. Odgovor me preseneča, saj sem pričakovala, da se večje število učiteljev poslužuje te pomoči. 4,9 % učiteljev za pomoč prosijo drugega učitelja, mišljeno mlajšega kolega oziroma učitelja, ki lahko izvede določeno vsebino. Na petem mestu, s 3,6 %, pa učitelji za pomoč prosijo starejše učence.

Pri tem vprašanju sem si postavila hipotezo 11: Večina učiteljev za pomoč pri demonstraciji prosi učence, ki so sposobni izvesti določeno vsebino. Hipotezo lahko na dobljene rezultate potrdim.

21. VPRAŠANJE: Kako pogosto se s starši pogovarjate o pomenu športa za otroke?

Z vprašanjem sem želela ugotoviti, kako pogosto se učitelji s starši pogovarjajo o problemih, ki jih imajo otroci pri športu – ali pogosteje, enako, manj pogosto kot o ostalih problemih, ali celo nikoli.

Graf Napaka! V dokumentu ni besedila z navedenim slogom.**7: Pogostost pogovarjanja s**



Rezultati so pokazali, da se največ učiteljev (59,4 %) s starši pogovarja o težavah pri športu enako pogosto kot o drugih težavah, predmetih. 36,2 % se s starši pogovarja o težavah pri športu manj pogosto. Na tretjem mestu, s 3,6 %, so učitelji, ki se o težavah pri športu pogovarjajo pogosteje kot o drugih težavah. Dva (0,9 %) učitelja se s starši nikoli ne pogovarjata o tem.

Hipotezo 12, ki sem jo postavila pri tem vprašanju in pravi: Največji delež učiteljev se s starši o težavah pri športu pogovarja enako pogosto kot o drugih težavah, lahko

potrdim, saj se več kot polovica učiteljev o težavah pri športu s starši pogovarja enako pogosto kot o ostalih težavah/predmetih.

22. VPRAŠANJE: Na kakšen način opozorite starše na težave, ki jih ima otrok pri športu?

Učitelji so tu odgovarjali na vprašanje odprtega tipa. Dobila sem različne odgovore, in sicer, kako starše opozorijo (ustno, pisno, pogovor o izboljšavah), preko česa jih opozorijo oziroma kje (pogovorne ure, roditeljski sestanek), na kakšen način (obzirno), kaj predstavijo (rezultate ŠVK).

Tabela 6.36: Prikaz odgovorov, kako učitelji opozorijo starše na težave

ODGOVORI	f	f %
Pri pogovornih urah	86	35,2
Opišem težave otrok in predlagam ideje za izboljšave	76	31,1
S pogovorom, ustno	26	10,7
Obzirno in direktno jim povem za težavo	9	3,7
Na roditeljskih sestankih	9	3,7
Usmerim jih k športnemu pedagogu	7	2,9
Pogovorimo se o doseženih ciljih	6	2,5
Enako kot pri drugih predmetih	5	2,0
Sproti, takoj ko se težava pojavi	5	2,0
Predstavim rezultate ŠVK	4	1,6
Preko e-pošte	3	1,2
Predstavim rezultate učenčevega dela in napredovanje	2	0,8
Jih ne opozorim	2	0,8
Povem konkretne primere, ki se zgodijo pri urah športa	1	0,4
Pripravim individualni načrt za delo, ki ga 1-krat mesečno analiziram	1	0,4
S fotografijami	1	0,4
Odvisno od težave in otroka	1	0,4

Iz zgornje tabele vidimo, da 35,2 % učiteljev starše največkrat opozori na težave njihovih otrok pri pogovornih urah. Nad tem odgovorom nisem presenečena, se mi pa poraja vprašanje vprašanje, kaj učitelji storijo, če se starši pogovornih ur ne udeležujejo prav pogosto.

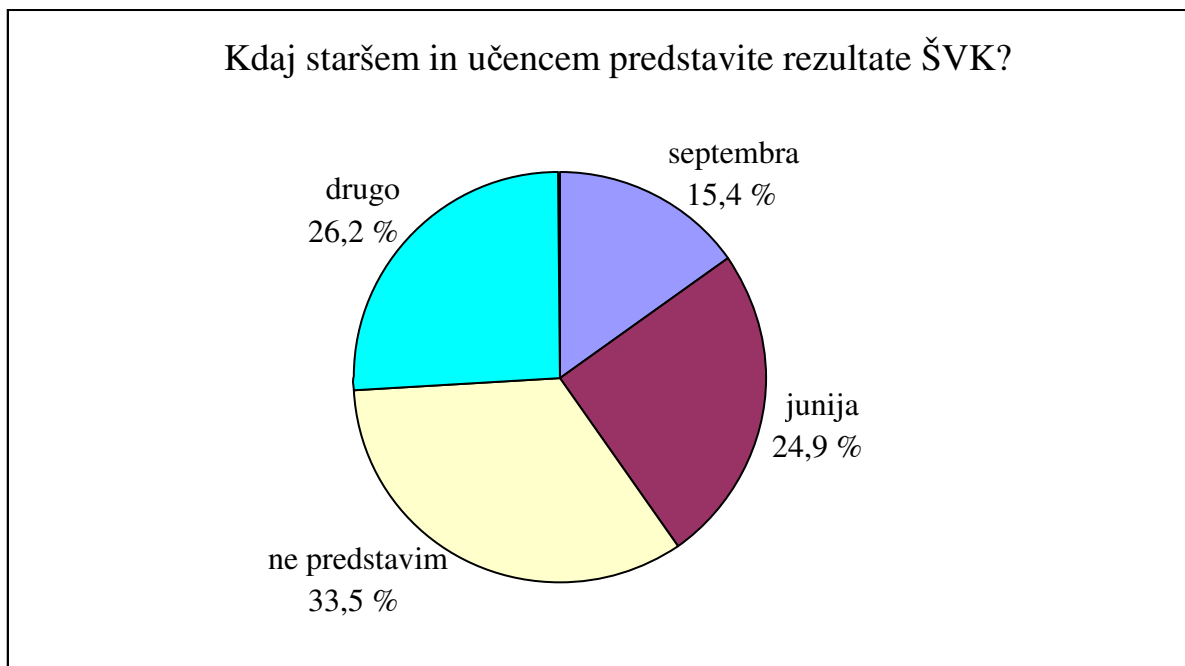
Na drugem mestu je odgovor, s katerim so učitelji pojasnili, na kakšen način opozorijo starše. 76 učiteljev staršem težavo opiše in jim predlaga, svetuje, kako težavo najlažje odpraviti. Od teh jih je 11 (14,5 %) izpostavilo, da težavo samo opišejo, povedo, kje se pojavlja, 3 (4,0 %) učitelji staršem samo predlagajo, naj otroka vključijo v športne aktivnosti ali naj se giba doma, prav tako 3 (4,0 %) učitelji pa opozorijo starše na težavo in skupaj iščejo najboljšo rešitev.

10,7 % učiteljev staršem pove za težave ustno, s pogovorom. Menim, da so to pogovori na pogovornih urah. Ostali odgovori so dobili manj kot 3,8 % glasov.

23. VPRAŠANJE: Kdaj staršem predstavite rezultate športnovzgojnega kartona?

Z vprašanjem sem želela ugotoviti, ali učitelji staršem in učencem sploh predstavijo rezultate ŠVK ter kdaj v letu. Učitelji so imeli na izbiro 4 različne odgovore, dobili pa smo precej izenačene rezultate.

Graf 6.8: Predstavitev rezultatov ŠVK



Največji delež učiteljev (33,5 %) rezultatov ŠVK ne predstavi. Pričakovala sem, da bo ta odgovor na prvem mestu, zato sem tudi postavila **hipotezo 13: Največji delež učiteljev rezultatov športnovzgojnega kartona ne predstavi, in jo lahko na podlagi dobljenih rezultatov potrdim**. Na pedagoški praksi sem sicer sodelovala pri testiranju za ŠVK, nikoli pa nisem zasledila, da bi kateri od učiteljev predstavil rezultate, najbrž predvsem zato, ker rezultatov takrat še niso imeli. Spomnim pa se iz svojih osnovnošolskih let, da nam nobena od razrednih učiteljic ni predstavila rezultatov testiranja, medtem ko so na predmetni stopnji, športni pedagogi to počeli bolj pogosto.

Fakulteta za šport na podlagi prejetih zbirnih športnovzgojnih kartonov obdela vse zbrane podatke za posamezne učence ter šolam vsako leto zagotovi povratno pisno informacijo **najkasneje tri tedne po prejemu podatkov**. Vrednotenje vsako leto opravi učitelj športne vzgoje oziroma razredna učiteljica meseca maja in junija. Izvajanje meritev, njihovo

vrednotenje in ustvarjalna uporaba so sestavina delovne obveznosti učitelja športa po 119. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Šolska zakonodaja, 1996). Vsakoletne rezultate merjenja za športnovzgojni karton učitelj skupaj z učencem tudi grafično ponazori na njegovem osebnem kartonu (Starc, Strel, & Kovač, 2010).

Precej velik delež učiteljev (26,2 %) se je odločil za odgovor drugo, odgovori, ki so jih pri tem dali, pa so bili naslednji:

- ko dobimo rezultate (11 učiteljev),
- ko starši zaprosijo (10 učiteljev),
- na željo staršev jih predstavi športni pedagog (7 učiteljev),
- junija predstavim učencem, septembra staršem (4 učitelji),
- naslednje šolsko leto na 1. roditeljskem sestanku (3 učitelji),
- na pogovornih urah (3 učitelji),
- sproti (3 učitelji),
- nisem se še srečal s tem (2 učitelja),
- maja (2 učitelja),
- ob zaključku triade (2 učitelja),
- učencem takoj (2 učitelja),
- enkrat med letom (2 učitelja),
- aprila (2 učitelja),
- na enem izmed roditeljskih sestankov (2 učitelja),
- predstavim samo, če so posebnosti (1 učitelj),
- centralna šola nam ne da povratnih informacij (1 učitelj),
- ne morem jih predstaviti, ker rezultate dobim šele naslednje šolsko leto (1 učitelj),
- dobre dosežke obesimo na oglasno desko (1 učitelj).

24,9 % učiteljev rezultate predstavi junija, najmanj, 15,4 %, pa septembra. Sklepam, da so to tisti učitelji, ki peljejo svoj razred v naslednje šolsko leto.

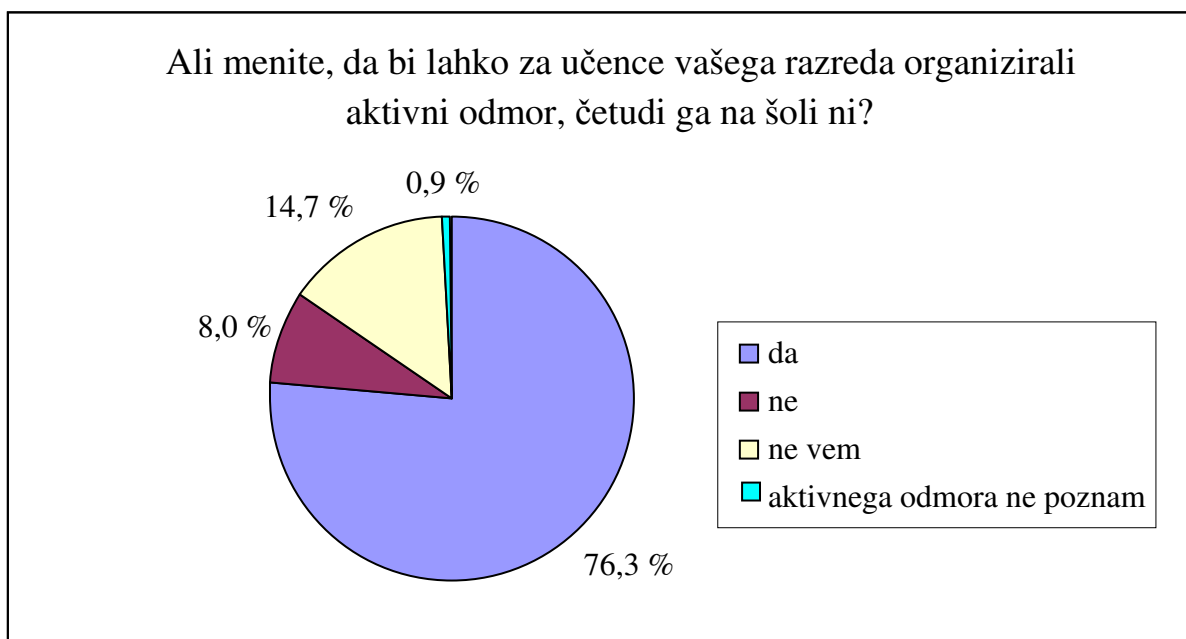
24. VPRAŠANJE: Ali menite, da bi lahko za učence vašega razreda organizirali aktivni odmor, četudi ga na šoli ni?

Pri tem vprašanju me je zanimalo, ali učitelji menijo, da bi za njihov razred lahko organizirali aktivni odmor, tudi če ta na šoli ni organiziran.

Največ učiteljev (76,3 %) je mnenja, da bi lahko organizirali aktivni odmor za njihov razred. Nekateri učitelji so poudarili, da imajo aktivni odmor na šoli že organiziran. Na drugem mestu, s 14,7 %, so učitelji, ki ne vedo, ali bi aktivni odmor lahko organizirali. Malo je tistih (8 %), ki so mnenja, da aktivnega odmora ne bi mogli organizirati. Dva (0,9 %) učitelja aktivnega odmora sploh ne poznata.

Pri tem vprašanju sem postavila hipotezo 14: Večina učiteljev meni, da bi za njihov razred lahko organizirali aktivni odmor, četudi ga na šoli ni. Hipotezo lahko na dobljene rezultate potrdim.

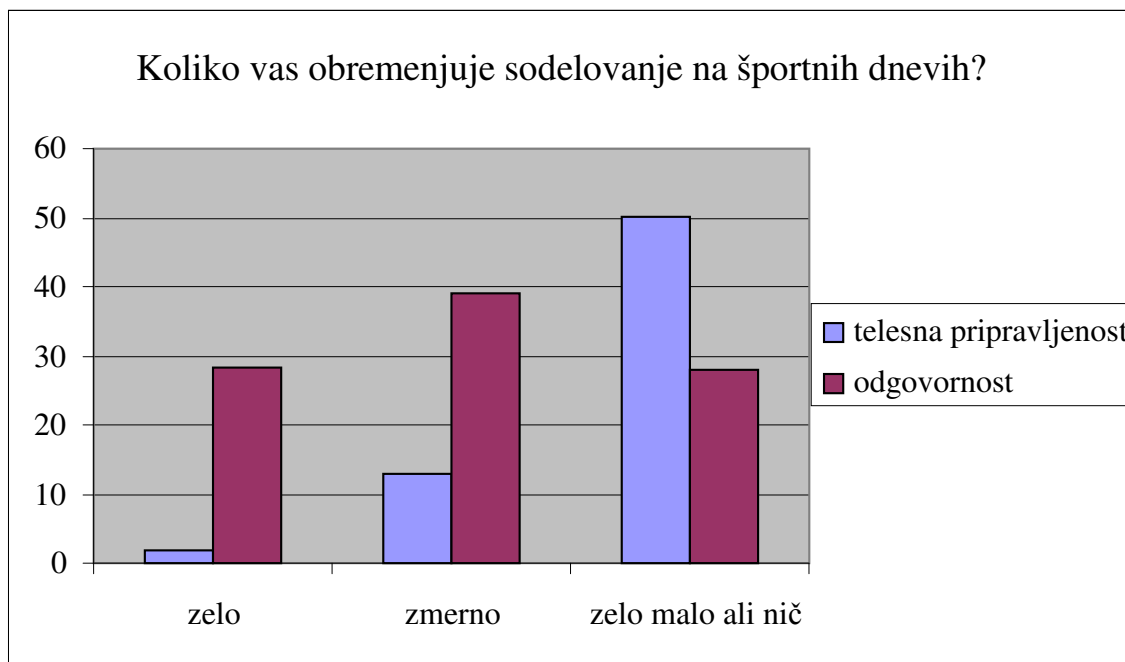
Graf 6.9: Možnost organizacije aktivnega odmora



25. VPRAŠANJE: Koliko vas obremenjuje sodelovanje na športnih dnevih?

S tem vprašanjem sem želela ugotoviti, koliko so učitelji obremenjeni pri sodelovanju na športnih dnevih z vidika odgovornosti in telesne pripravljenosti. Anketiranci so se morali odločiti za dva odgovora (vidik telesne pripravljenosti in vidik odgovornosti). Nekateri učitelji niso razumeli vprašanja in so zato izbrali samo eno možnost, namesto dveh.

Graf Napaka! V dokumentu ni besedila z navedenim slogom. **10: Obremenjenost pri**



Če pogledamo zgornji graf, vidimo, da je pri sodelovanju na športnih dnevih z vidika **telesne pripravljenosti** največ učiteljev (50,2 %) obremenjenih zelo malo ali nič, na drugem mestu z 12,9 % so učitelji zmerno obremenjeni, najmanj (1,8 %) pa jih je zelo obremenjenih.

Z vidika **odgovornosti** smo dobili precej izenačene rezultate. Največ anketiranih učiteljev (39,1 %) je zmerno obremenjenih, sledijo učitelji (28,4 %), ki so zelo obremenjeni in na tretjem mestu z 28 % učitelji, ki so zelo malo ali skoraj nič obremenjeni.

Pričakovano so učitelji z vidika odgovornosti bolj obremenjeni kot z vidika telesne pripravljenosti, saj športni dnevi niso fizično tako zahtevni, na nekaterih učitelji celo ne sodelujejo neposredno, ampak le merijo rezultat, zapisujejo meritve ... Vidik odgovornosti pa je za učitelje prav gotovo zahteven, saj imajo s seboj skupino učencev, za katere so tako kot v razredu odgovorni, vendar je tu odgovornost še večja, glede na to da se športni dnevi

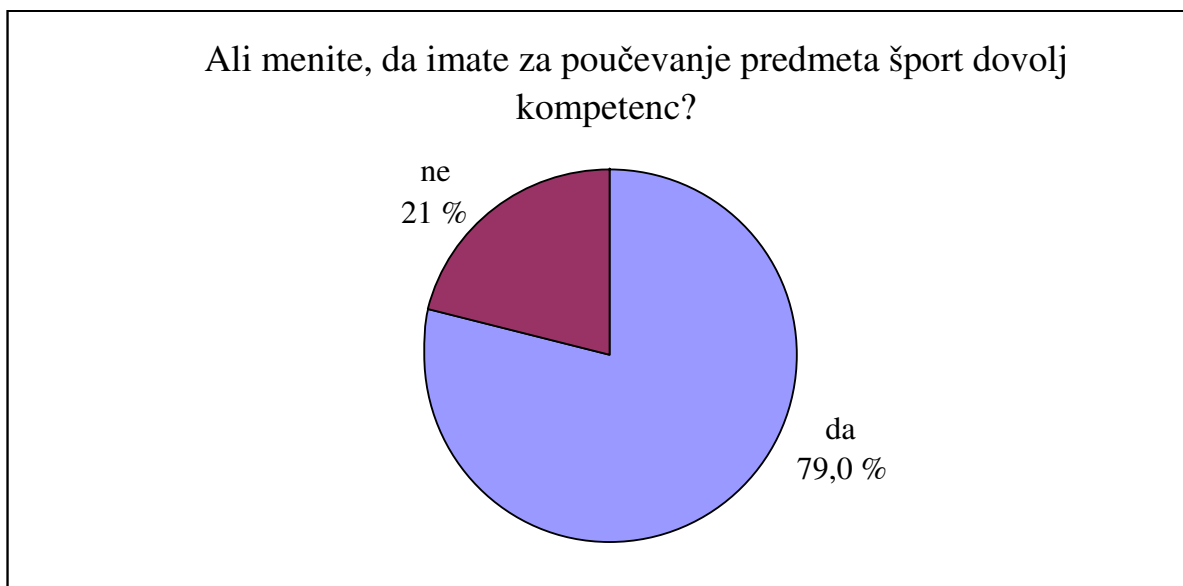
večinoma odvijajo v naravi, hribih, na smučiščih, bazenu ... in so tudi poškodbe neizključljive.

Hipotezo 15: Največ učiteljev je pri sodelovanju na športnih dnevih zmerno obremenjenih z vidika odgovornosti in zelo malo ali nič obremenjenih z vidika telesne pripravljenosti, lahko potrdim.

26. VPRAŠANJE: Ali menite, da imate za poučevanje predmeta šport dovolj kompetenc?

Pri tem vprašanju me je zanimalo, ali imajo učitelji po svojem mnenju dovolj kompetenc za poučevanje športa.

Graf Napaka! V dokumentu ni besedila z navedenim slogom.**11: Kompetence za**



Večina učiteljev (79 %) meni, da imajo dovolj kompetenc za poučevanje športa, 21 % pa je takih, ki so mnenja, da jih nimajo dovolj. **Zato lahko potrdim hipotezo 16: Več kot 70 % učiteljev ima dovolj kompetenc za poučevanje športa, saj jih več kot tri četrtine tako meni.**

27. VPRAŠANJE: Katera so tista področja, kjer bi želeli imeti več kompetenc za poučevanje predmeta šport?

Vprašanje, na katerega so odgovarjali učitelji, je bilo odprtega tipa. Učitelji so dali svoje lastne odgovore, lahko so jih izpostavili tudi več.

Tabela 6.37: Prikaz področij, pri katerih bi učitelji želeli imeti več kompetenc

ODGOVORI	f	f %
Gimnastika	58	26,4
Ne želim imeti več kompetenc, jih imam dovolj	41	18,6
Ne vem	16	7,3
Male športne igre	13	5,9
Igre z žogo	13	5,9
Plavanje	13	5,9
Ples	12	5,5
Atletika	11	5,0
Smučanje in nekatere zimske dejavnosti	9	4,1
Vsa področja	7	3,2
Ocenjevanje	4	1,8
Dodatne vsebine	3	1,4
Pohodništvo	2	0,9
ŠVK	2	0,9
Poznavanje pravila iger	2	0,9
Pravilna izbira športnih rekvizitov	2	0,9
Pravilno izvajanje tehnik posameznih vsebin	2	0,9
Pravilna prehrana v kombinaciji s športom	1	0,5
Izbira primerne termina za šport	1	0,5
Sodelovanje na športnih tekmovanjih	1	0,5
Projekt zdrav življenjski slog	1	0,5
Poligon	1	0,5
Organizacija vsebin športnih dni in šole v naravi	1	0,5
Metodični postopki	1	0,5
Glede izostankov od dni dejavnosti	1	0,5
Sestava urnika	1	0,5
Naravne oblike gibanja	1	0,5

Kot lahko vidimo, 58 učiteljev meni, da bi želeli imeti več kompetenc pri gimnastiki. Od teh jih je 5 (8,6 %) izpostavilo varovanje, 2 (3,4 %) akrobatiko, prav tako 2 učitelja bi želela imeti več kompetenc iz orodne gimnastike, 2 bi želela imeti več kompetenc pri poučevanju stoje na rokah in 2 pri plezanju. Od 58. učiteljev, ki so izbrali gimnastiko, bi en učitelj (1,7 %) želel imeti več kompetenc pri poučevanju prevala, eden pri poučevanju premeta v stran in eden pri

vzmiku. Če pogledamo nazaj, vprašanje 9, katerih vsebin ne marate poučevati, so na 1. mestu gimnastične vsebine. Hkrati pa so učitelji na 1. mesto postavili gimnastiko kot področje, kjer bi želeli imeti več kompetenc.

Na drugem mestu so učitelji, ki ne bi želeli imeti več kompetenc, saj menijo, da jih imajo dovolj oziroma da jih glede na starost ne potrebujejo več. Teh je 18,6 %.

Učiteljev, ki so zapisali, da bi si želeli imeti več kompetenc iz malih športnih iger je 13 (5,9 %). Od teh sta 2 (15,3 %) napisala mali nogomet in prav tako 2 učitelja malo odbojko. Eden več, torej 3 (23,1 %) učitelji so izpostavili mali rokomet in 4 (30,8 %) učitelji malo košarko.

13 (5,9 %) učiteljev bi želelo imeti več kompetenc na področju iger z žogo, od teh si 4 (30,8 %) želijo imeti več kompetenc pri moštvenih igrah.

Sledijo plavanje, prav tako s 5,9 % deležem glasov, ples s 5,5 % in atletika s 5 %. Od teh, ki si želijo imeti več kompetenc na področju atletike, je en učitelj (9,1 %) izpostavil skok v višino, eden skok v daljino in prav tako eden štafetne igre.

Pri smučanju in nekaterih zimskih dejavnostih je 8 (88,9 %) učiteljev od skupaj 9 (4,1 %) napisalo, da si želi imeti več kompetenc na področju smučanja in en učitelj (11,1 %) na področju drsanja.

Sedem učiteljev (3,2 %) bi želelo imeti več kompetenc na vseh področjih šolskega športa, 4 (1,8 %) pri ocenjevanju in 3 (1,4 %) pri dodatnih vsebinah. Od teh treh si en (33,3 %) učitelj želi imeti več kompetenc pri rolanju ter prav tako po en učitelj pri hokeju in tenisu. Ostali odgovori so v zgornji tabeli in so dobili manj kot 1 % glasov.

Če rezultate primerjamo z raziskavo Štemberger (2003), lahko vidimo, da se deleži učiteljev pri željah o izobraževanju nekoliko razlikujejo. V raziskavi Štemberger (2003) bi se največ učiteljev želelo udeležiti seminarjev osnovne motorike, sledijo ples, motorika z žogo in nato še gimnastika, ki se je v moji raziskavi pojavila na prvem mestu.

28. VPRAŠANJE: Kje, na kakšen način bi želeli pridobiti ustrezna znanja/kompetence za poučevanje predmeta šport?

Zadnje vprašanje je bilo tudi vprašanje odprtega tipa. Povezano je bilo s prejšnjim vprašanjem, anketiranci pa so morali zapisati, na kakšen način bi si želeli pridobiti več znanj za poučevanje športa.

Tabela 6.38: Prikaz načinov, kjer bi učitelji želeli pridobiti ustrezne kompetence za poučevanje športa

ODGOVORI	f	f %
Brezplačni seminarji, strokovna izobraževanja	134	64,4
Izobraževanje pri športnih pedagogih	26	12,5
Nikjer; ne potrebujem	14	6,7
Delavnice	9	4,3
Tečaji	6	2,9
Predavanja	4	1,9
Že na fakulteti bi jih moralo biti več	4	1,9
Samoučenje	4	1,9
Ne vem	3	1,4
Preko spleta	1	0,5
Učenje od mlajših kolegov	1	0,5
Na športnem taboru	1	0,5
Preko videoposnetkov	1	0,5

Več kot polovica učiteljev (64,4 %) je dala odgovor, da bi si ustrezna znanja želeli pridobiti na brezplačnih seminarjih, izobraževanjih. Od teh jih 31 (23,1 %) želi pridobiti ustrezna znanja na praktičnih seminarjih, ki bi potekali v telovadnici, s praktičnimi vsebinami, prikazi in vajami. Trije od teh (2,2 %) si želijo seminarjev na katerih bi imeli možnost pridobitve certifikata za učitelja smučanja oziroma plavanja. En učitelj (0,7 %) pa se želi izobraževati pri FIT-izobraževanju. Zanimivo je, da se učitelji, glede na to, da si jih velik delež želi izobraževati na seminarjih, le-teh redko ali nikoli ne udeležuje. Raziskava Štemberger (2003) je pokazala, da je teh učiteljev kar 79,5 %.

Na drugo mesto, z 12,5 %, so učitelji postavili izobraževanje pri športnem pedagogu. Ta ideja mi je všeč, saj imajo športni pedagogi na tem področju veliko znanja, ki ga lahko razredni učitelji vpeljejo v svoje ure športa.

6,7 % učiteljev se ne bi izobraževalo nikjer, 4,3 % na delavnicah, 2,9 % na tečajih in 1,9 % na predavanjih. Prav takšen delež učiteljev (1,9 %) meni, da bi bilo lahko že na fakulteti več poudarka na tem. Menim, da so ta odgovor podali starejši učitelji, saj je na fakulteti v času študija, precej velik poudarek na kakovostnem izobraževanju na športnem področju.

Od 1,9 % učiteljev, ki se želijo izobraževati sami, je eden (25 %) napisal izobraževanje s prebiranjem literature.

Z 1,4 % sledijo učitelji, ki ne vedo, na kakšen način bi si radi pridobili več ustreznih znanj in z 0,5 % odgovori učiteljev, kot so: preko spleta, učenje od mlajših kolegov, preko videoposnetkov, na športnem taboru.

7.0 SKLEP

V raziskavi sem želela izvedeti, kakšen odnos imajo učitelji do predmeta šport in njegovega poučevanja. V vzorec je bilo vključenih 225 učiteljev razrednega pouka iz različnih slovenskih osnovnih šol. Na podlagi analize rezultatov sem prišla do ugotovitev, s pomočjo katerih sem potrdila oziroma ovrgla zastavljene hipoteze.

Pričakovano so učitelji šport uvrstili med prve tri predmete, ki jih imajo učenci pri pouku najraje. Glede na izkušnje s pedagoške prakse in na prejšnje raziskave, da je predmet šport med učenci precej priljubljen, lahko **potrdim prvo hipotezo**, saj je po mnenju učiteljev pri učencih šport najbolj priljubljen predmet.

Drugo hipotezo, ki sem si jo postavila, tudi potrjujem, saj večina učiteljev športa ne uvršča na prva tri mesta po priljubljenosti za poučevanje. Ta mesta pripadajo matematiki, slovenščini in likovni vzgoji. Mislim, da učitelji športa ne marajo poučevati zaradi več priprav na delo, večje potrebe po organiziranosti ter skrbi za varnost učencev. Nekateri ga tudi ne jemljejo kot predmet, enakovreden ostalim.

Glede na dobljene rezultate lahko **potrdim tretjo hipotezo**, saj učitelji šport uvrščajo na tretje mesto med predmeti, pomembnimi za življenje. Tako lahko vidimo, da se učitelji zavedajo pomembnosti gibanja za otrokov razvoj, hkrati pa še vedno večjo pomembnost dajejo matematiki in slovenščini, saj sta ta dva predmeta uvrščena na prvo in drugo mesto.

Učitelji pri športu najraje poučujejo igre z žogo, najmanj pa gimnastične vsebine. S tem lahko **potrdim četrto hipotezo**, saj največji delež učiteljev najraje poučuje igre z žogo in **zavrnem peto hipotezo**, saj učitelji ne uvrščajo plesa na prvo mesto med vsebine, ki jih ne marajo poučevati, ampak so to gimnastične vsebine. To lahko primerjamo tudi s tem, da bi si največ učiteljev želelo imeti dodatna znanja oziroma več znanj prav na področju gimnastike.

Z raziskavo sem ugotovila, da je za večino učiteljev šport v njihovem prostem času pomemben. **S tem sem potrdila šesto hipotezo.**

Glede na lastno mnenje in izkušnje sem postavila hipotezo, da učitelji domačih nalog učencem pri športu večinoma ne dajejo. **Sedmo hipotezo tako potrjujem**, saj domače naloge pri športu niso prav pogoste. Mogoče nekateri učitelji, ki učencem dajo domače delo, niso tega šteli kot domačo nalogo. Tako bi lahko bili rezultati tudi drugačni.

V nadaljevanju me je zanimalo, ali učitelji med poukom izvajajo minuto za zdravje. Pri zastavljenem vprašanju sem postavila **osmo hipotezo, ki jo lahko potrdim**, saj veliko učiteljev med poukom izvaja minuto za zdravje.

Glede na to, da dopolnilni pouk pri športu ni prav posebno poznan, lahko **potrdim tudi deveto hipotezo**, saj večina učiteljev dopolnilnega pouka pri športu ne izvaja. Po mnenju učiteljev ga učenci ne potrebujejo ali pa te ure raje namenijo za dopolnilni pouk pri slovenščini in matematiki. Je pa dopolnilni pouk predpisan z učnim načrtom in ni novost na tem področju.

Demonstracija vsebin je pri športu zelo pogosta, zato **potrjujem deseto hipotezo** (Več kot polovica učiteljev pogosto oziroma vedno demonstrira vsebine pri športu). Vidimo, da se učitelji zavedajo pomembnosti pravilne demonstracije novih vsebin pri poučevanju.

Glede na izkušnje lahko rečem, da večina učiteljev za pomoč pri demonstraciji prosi sposobnejše učence. **Enajsto hipotezo tako tudi potrdim**. Težava pri tem pa je, da se pri demonstraciji učencev lahko pojavljajo napake, zato taka demonstracija lahko vpliva na napačno izvedbo ostalih učencev.

Dvanajsto hipotezo potrjujem, saj se učitelji o težavah pri športu s starši pogovarjajo enako pogosto kot o ostalih težavah oziroma težavah pri ostalih predmetih. V tem primeru vidimo, da se učitelji zavedajo pomembnosti težav, ki se pojavljajo tudi pri urah športa in ne samo pri ostalih predmetih.

Glede na lastne izkušnje sem postavila hipotezo, da učitelji rezultatov športnovzgojnega kartona večinoma ne predstavijo. **Trinajsto hipotezo lahko potrdim**, čeprav je dolžnost vsakega učitelja, da dobljene rezultate športnovzgojnega kartona učencem tudi predstavi, jim

pove, kje so rezultate izboljšali oziroma poslabšali ter kakšni so njihovi rezultati glede na povprečje slovenskih učencev.

Mislim, da lahko vsak učitelj za svoje učence organizira aktivni odmor, četudi ga na šoli ni, vse je le v interesu učiteljev. Takega mnenja je večina od njih, zato **lahko potrdim štirinajsto hipotezo**. Učitelji so mnenja, da bi za svoj razred lahko organizirali aktivni odmor, nekateri so posebej izpostavili, da imajo aktivni odmor za učence na šoli že organiziran.

Sodelovanje na športnih dnevih je za učitelje gotovo dodatna obremenitev, ki pa jih večinoma zmerno obremenjuje z vidika odgovornosti in malo ali nič z vidika telesne pripravljenosti. To je logično, saj športni dnevi, glede na moje mnenje, za učitelje ne bi smeli biti fizično naporni. **S tem tudi potrjujem petnajsto hipotezo.**

Naprej me je zanimalo, ali se učitelji počutijo dovolj kompetentne za poučevanje športa. Glede na lastne izkušnje menim, da učitelji na fakulteti dobijo dovolj znanj za poučevanje športa, zato lahko **glede na dobljene rezultate potrdim tudi šestnajsto hipotezo**. Tudi učitelji so mnenja, da imajo dovolj kompetenc za poučevanje športa.

Če povzamem rezultate raziskave, imajo učitelji o predmetu šport različna mnenja. Šport je po njihovem med najbolj priljubljenimi predmeti med učenci, med njimi samimi pa ne tako zelo priljubljen za poučevanje. Učitelji se zavedajo pomembnosti športa in športne dejavnosti za razvoj otrok, zato ga uvrščajo med tri življenjsko najpomembnejše šolske predmete.

Učitelji se pri športu najbolj navdušujejo za poučevanje iger z žogo in atletskih vsebin. Na splošno so učitelji z učnim načrtom za šport zadovoljni; večina bi jih uvedla uro športa vsak dan na šolskem urniku. Pričakovano večina učiteljev učencem pri športu ne daje domačih nalog in jih ne vključuje v dopolnilni pouk, saj se jim to ne zdi potrebno. Minuta za zdravje in aktivni odmor sta med učitelji pozitivno sprejeta, saj jih večina izvaja med poukom oziroma so mnenja, da bi se lahko izvajali, ne glede na to, da tega na šoli še ne prakticirajo. Učitelji starše o težavah, ki se pojavljajo pri športu, obveščajo enako pogosto kot pri ostalih predmetih. Največkrat jih na to opozorijo na pogovornih urah. Na splošno imajo dovolj kompetenc za poučevanje športa in so sami sposobni izvesti kakovostne ure športa, le pri nekaterih odgovorih sem zasledila, da nekateri učitelji ne poznajo dovolj dobro učnega načrta za šport ter dokumentacije o športnovzgojnem kartonu. Večina učiteljev se tudi zaveda, da so

ure športa krajše od 45. minut zaradi različnih dejavnikov. Zato bi bilo glede tega potrebno uvesti spremembo v šolskem urniku, ne da bi se pri tem učencem krajšalo odmor in hkrati krajšalo ure ostalih šolskih predmetov.

Učitelji so eden izmed glavnih dejavnikov, ki vplivajo na oblikovanje odnosa učencev do športa. Že velikokrat je bilo povedano, da je gibanje v otroštvu zelo pomembno, zato se morajo poleg staršev tudi učitelji zavedati pomembnosti le-tega za otrokov razvoj. Ker pa je naš cilj vzgojiti in izobraziti celostno razvite osebnosti, je pomembno, da se razredni učitelji zavedajo svojega vpliva in zgleда pri vseh predmetih enako. Vsak predmet ima svoj del v celoti. Učitelj pa je vodilo, ki pomaga učencem in jih usmerja pri oblikovanju lastnega življenjskega sloga.

Zaključila bi z odgovorom ene od učiteljic, ki kaže na to, da je poklic razrednega učitelja raznolik, njegovo znanje in interesi pa so pomembni na vseh šolskih področjih: »Učitelju razrednega pouka mora biti delo »pisano na kožo«, ustrezati mora njegovemu značaju, karakterju, osebnim interesom, znanju. Uživati mora v raznolikosti. Domače mu mora biti družboslovje in naravoslovje. Razredni učitelj ima rad glasbo, likovno umetnost in seveda šport; z vsemi dejavnostmi se ukvarja poklicno in v zasebnem življenju.«

8.0 LITERATURA IN VIRI

1. Barborič, K. (2005). Intervencijske strategije za povečanje fizične aktivnosti oziroma vabe. V Kajtna, T., & Tušak, M. (Ur.). *Psihologija športne rekreacije* (217–246). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
2. Cecić Erpič, S., Škof, B., Boben, D., Zabukovec, V., Barič, R., & Marcina, P. (2004). Nekateri dejavniki, ki vplivajo na motivacijsko klimo pri urah športne vzgoje. V *Zbornik referatov, 17. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (107–111). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov.
3. Cecić Erpič, S., Zabukovec, V., & Boben, D. (2005). Motivacija mladostnikov in učiteljev za športno vzgojo. V *Pedagoško-psihološki vidiki športne vzgoje*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
4. Drev, A. (2010). *Pomen rednega gibanja za otroke in mladostnike*. Pridobljeno 14. 1. 2014 s svetovnega spleta: http://www.zdravjevsoli.si/index.php?option=com_content&view=article&id=169&Itemid=80
5. Filipičič, T., & Jekovec Prešeren, E. (2003). Učenci z različnimi vrstami primanjkljajev, ovir in motenj pri urah športne vzgoje. V *Zbornik referatov, 16. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (180–183). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
6. Graham, G. (2001). *Teaching Children Physical Education: Becoming a Master Teacher*. Champaign: Human Kinetics.
7. Jager, B. (2012). *Odnos osnovnošolskih učiteljev do predmeta športna vzgoja*. Diplomsko delo. Pridobljeno 14. 1. 2014 s svetovnega spleta: <http://dkum.uni-mb.si/IzpisGradiva.php?id=36500>
8. Jurak, G., Kovač, M., & Strel, J. (2002). Priljubljenost športne vzgoje v primerjavi z drugimi predmeti. V *Zbornik referatov, 15. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (49–54). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
9. Kovač, M. (2000). Kakovost v šolskem športu. V *Zbornik referatov, Športna vzgoja za novo tisočletje, 15. Strokovni posvet Zveze društev športnih pedagogov Slovenije* (24–57). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
10. Kovač, M. (2002). Športna vzgoja v prvem triletju. V *Načrtovanje in izpeljava športnovzgojnega procesa v prvem triletju*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Center za stalno strokovno spopolnjevanje.
11. Kovač, M., & Strel, J. (2004). Letni delovni načrt šole za športno vzgojo. V M. Kovač (Ur.), *Nekatera poglavja didaktike športne vzgoje v prvem in drugem triletju osnovne šole* (62–72). Ljubljana: Fakulteta za šport.

12. Kovač, M., Jurak, G., & Strel, J. (2004). Teoretične vsebine pri pouku športne vzgoje v 1. in 2. triletju devetletne osnovne šole. V M. Kovač (Ur.), *Nekatera poglavja didaktike športne vzgoje v prvem in drugem triletju osnovne šole* (169–179). Ljubljana: Fakulteta za šport.
13. Kovač, M., Strel, J., & Jurak, G. (2004). Učiteljeva letna učna priprava za športno vzgojo v 1. triletju devetletne osnovne šole. V M. Kovač (Ur.), *Nekatera poglavja didaktike športne vzgoje v prvem in drugem triletju osnovne šole* (73–98). Ljubljana: Fakulteta za šport.
14. Kovač, M., Strel, J., & Bučar, M. (2004). Tematska priprava. V M. Kovač (Ur.), *Nekatera poglavja didaktike športne vzgoje v prvem in drugem triletju osnovne šole* (99–120). Ljubljana: Fakulteta za šport.
15. Kovač, M., & Strel, J. (2004). Učna priprava. V M. Kovač (Ur.), *Nekatera poglavja didaktike športne vzgoje v prvem in drugem triletju osnovne šole* (121–135). Ljubljana: Fakulteta za šport.
16. Kovač, M., Jurak, G., & Strel, J. (2004). V *Zbornik referatov, 17. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (37–46). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov.
17. Kovač, M., Markun Puhan, N., Lorenci, B., Novak, L., Planinšec, J., Hrastar, I., Pleteršek, K., & Muha, V. (2011). *Program osnovna šola. Učni načrt. Šport*. Pridobljeno 12. 1. 2014 s svetovnega spleta:
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_sportna_vzgoja.pdf
18. Kovač, M., & Jurak, G. (2010). *Izpeljava športne vzgoje – didaktični pojavi, športni programi in učno okolje*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
19. Kristan, S., Cankar, A., Kovač, M., & Praček, T. (1992). *Smernice šolske športne vzgoje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
20. Kristan, S. (2000). *Športoslovje na Slovenskem danes*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
21. Kristan, S. (2001). *Šolske športne vzgoje ne gre enačiti z drugimi šolskimi predmeti*. *Didakta*, 11 (60/61), 52–58.
22. Kristan, S. (2009). *Pogledi na šport. Šolska športna vzgoja in njeno ocenjevanje*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
23. Krpač, F. (2002). Je aktivni odmor še aktualen? V *Zbornik referatov, 15. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (339–341). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
24. Krpač, F., & Krvinovič, M. (2005). Vpliv programiranega in vodenega aktivnega odmora na trenutno počutje učencev na razredni stopnji. V *Zbornik referatov, 18.*

- Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije (189–193)*. Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
25. Krpač, F., & Štemberger, V. (2006). Pomen in vrsta počitka z vidika obnove energije otrok. V *Zbornik, 3. Strokovni posvet Didaktika v šoli v naravi (167–170)*. Ljubljana: Center šolskih in obšolskih dejavnosti.
26. Marentič Požarnik, B. (2008). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.
27. Pepevnik, K.. (2006). *Znanje učitelja pri športni vzgoji*. Diplomsko delo, Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
28. Pettifor, B. (1999). *Physical Education Methods for Classroom Teachers*. Champaign: Human Kinetics.
29. Pistotnik, B. (2011). *Osnove gibanja v športu: osnove gibalne izobrazbe*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
30. Planinšec, J. (2000). Šport in bodoči učitelji razrednega pouka: stališča in motivi. V *Zbornik referatov, Športna vzgoja za novo tisočletje, 15. Strokovni posvet Zveze društev športnih pedagogov Slovenije (344–349)*. Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
31. Prašnikar, L. (2008). *Kako razredni učitelji zaznavajo športno-vzgojni proces*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
32. Starc, G., Strel, J., & Kovač, M. (2010). *Telesni in gibalni razvoj slovenskih otrok in mladine v številkah: Šolsko leto 2007/2008*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport. Pridobljeno 20. 3. 2014 s svetovnega spleta:
http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCkQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.fsp.uni-lj.si%2Fmma_bin.php%3Fid%3D20100305123234&ei=OPhdU_vxNcLeOYqngVg&usg=AFQjCNGRbAQr2CPLWgetBhw7Pb03ED0Y0w&bvm=bv.65397613,d.ZWU
33. Škof, B. (2005). Pečat športni vzgoji vtisne učitelj. V *Pedagoško-psihološki vidiki športne vzgoje*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
34. Škof, B. (2007). *Šport po meri otrok in mladostnikov: Pedagoško-psihološki in biološki vidiki kondicijske vadbe mladih*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
35. Štemberger, V., & Pišot, R. (2002). *Gibalna/športna aktivnost in otrok*. Didakta, 64/65 (11), 39–40.
36. Štemberger, V. (2003). *Zagotavljanje kakovosti športne vzgoje v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju devetletne osnovne šole*. Doktorska disertacija, Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

37. Štemberger, V. (2003). Sodelovanje dveh pedagogov pri športni vzgoji. V *Zbornik referatov, 16. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (68–71). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
38. Štemberger, V. (2003). Vključenost učencev prve triade v dejavnosti dodatnega in razširjenega programa športne vzgoje. V *Zbornik referatov, 16. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (72–77). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
39. Štemberger, V. (2004). *Otroci in gibanje: Pomen gibanja in dejavnega življenjskega sloga za zdravje otrok*. *Za srce*, 13 (3), 24.
40. Štemberger, V. (2004). *Načrtovanje športne vzgoje v prvi triadi osnovne šole*. *Šport*, 52 (3), 61–63.
41. Štemberger, V. (2004). Teoretične vsebine pri športni vzgoji v prvem triletju. V *Zbornik referatov, 17. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (64–69). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov.
42. Štemberger, V. (2005). *Kakovost športnovzgojnega procesa v nižjih razredih osnovne šole* [elektronska verzija]. *Razredni pouk*, 7 (3), 35–40.
43. Štemberger, V. (2005). *Vloga ravnatelja pri zagotavljanju kakovosti športne vzgoje v prvi in drugi triadi osnovne šole* [elektronska verzija]. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, 3 (2), 35–48.
44. Štemberger, V., & Mandelc, M. (2005). Časovna izraba učne ure športne vzgoje v 1. in 2. triletju. V *Zbornik referatov, 18. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (189–193). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
45. Štemberger, V. (2007). Nekateri novosti v izobraževanju razrednih učiteljev na področju športne vzgoje. V *Zbornik referatov, 20. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (51–56). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
46. Tamše, M., & Planinšec, J. (2010). *Stališča osnovnošolskih učiteljev do zagotavljanja discipline pri športni vzgoji* [elektronska verzija]. *Revija za elementarno izobraževanje*, 3 (2-3), 5–19.
47. Tušak, M. (2003). *Strategije motiviranja v športu*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
48. Videmšek, M., Strah, N., Stančević, B. (2001). *Igrajmo se skupaj: Program športnih dejavnosti za otroke in starše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
49. Vute, R. (1992). Razredni učitelj in športna vzgoja. V *Kaj hočemo in kaj zmoremo: zbornik s posveta o problemih in perspektivah izobraževanja učiteljev*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 315–317.
50. Vute, R. (1999). *Izziv drugačnosti v športu*. Ljubljana: Debora.

51. Vute, R. (2001). *Prilagojena športna dejavnost v našem prostoru in času*. Šport, 49 (1), 30–33.
52. Vute, R. (2002). Raznolikost pristopov pri prilagajanju športnih dejavnosti osebam s posebnimi potrebami. V *Zbornik referatov, 15. Strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (419–kej 422). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
53. Woolfolk, A. (2002). *Pedagoška psihologija*. Ljubljana: Educy.
54. Zurc, J. (2008). *Biti najboljši. Pomen gibalne aktivnosti za otrokov razvoj in šolsko uspešnost*. Radovljica: Didakta.

9.0 PRILOGA

VPRAŠALNIK: Mnenje učiteljev o športni vzgoji

Moje ime je Mariša Semič in sem študentka razrednega pouka na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Za potrebe diplomskega dela z naslovom Mnenje učiteljev o športni vzgoji pod mentorstvom dr. Vesne Štemberger opravljam raziskavo, s katero želim ugotoviti, kakšno mnenje imajo razredni učitelji o športni vzgoji in poučevanju le-te.

Vprašalnik je anonimen, zato vas prosim, da nanj odgovarjate iskreno. Podatke bom uporabila izključno v raziskovalne namene pri diplomski nalogi.

Že vnaprej se vam zahvaljujem za odgovore!

Ime osnovne šole na kateri poučujete:

Starost (v letih): _____

Razred, ki ga poučujete: 1. 2. 3. 4. 5. Kombinirani oddelek Podaljšano bivanje

1. Katere tri predmete imajo po vašem mnenju učenci v šoli najraje?

a) _____

b) _____

c) _____

2. Zakaj menite, da imajo učenci ravno te predmete najraje?

3. Katere tri predmete vi najraje poučujete?

a) _____

b) _____

c) _____

4. Zakaj radi poučujete te predmete?

5. Kateri trije predmeti so po vašem mnenju za življenje najpomembnejši?

- a) _____
- b) _____
- c) _____

6. Zakaj menite, da so ravno ti predmeti najpomembnejši za življenje?

7. Katere vsebine pri predmetu šport najraje poučujete? Če sedaj predmeta ne poučujete, prosim, zapišite, katere vsebine ste včasih najraje poučevali.

8. Zakaj radi poučujete te vsebine?

9. Katerih vsebin pri predmetu šport ne marate poučevati? Če sedaj predmeta ne poučujete, prosim, zapišite, katerih vsebin včasih niste radi poučevali.

10. Zakaj ne marate poučevati teh vsebin?

11. Kaj bi v učnem načrtu za predmet šport spremenili, če bi lahko?

12. Kakšen pomen ima za vas šport v vašem prostem času?

- a) Zelo pomemben del mojega prostega časa.
- b) Pomemben del mojega prostega časa.
- c) Manj pomemben del mojega prostega časa.
- d) Nepomemben del mojega prostega časa.

13. Ali dajete učencem domače naloge pri športu ter kako pogosto (na črto napišite kolikokrat na mesec daste učencem domačo nalogo).

- a) Da, _____/mesec.
- b) Ne.

14. Ali med poukom izvajate minuto za zdravje?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Ne poznam.

15. Ali izvajate dopolnilni pouk pri predmetu šport? Če da, prosim, napišite, katere učence vključujete vanj.

- a) Da, _____ .
- b) Ne.

16. Če dopolnilnega pouka ne izvajate, prosim, napišite razlog, zakaj ne.

17. Raziskave kažejo, da je ura športa, ki jo izvajajo razredni učitelji, v povprečju dolga 33 minut. Zakaj menite, da ura športa ne traja 45 minut, kot bi načeloma morala?

18. Kako pogosto sami demonstrirate vsebine pri predmetu šport?

- a) Vedno.
- b) Pogosto.
- c) Včasih.
- d) Nikoli.

19. Kateri so razlogi, da vsebin ne demonstrirate sami?

20. Na kakšne načine si pomagata pri demonstraciji gibanja, če ga sami ne morete prikazati?

21. Kako pogosto se s starši pogovarjate o pomenu športa za otroke (vključujete v pogovor na govorilnih urah, roditeljskih sestankih, svetujete staršem ...)?

- a) Pogosteje kot o drugih težavah/predmetih/...
- b) Enako pogosto kot o drugih težavah/predmetih/...
- c) Manj pogosto kot o drugih težavah/predmetih/...
- d) Nikoli.

22. Na kakšen način starše opozorite na težave, ki jih ima otrok pri predmetu šport?

23. Kdaj staršem in učencem predstavite rezultate športnovzgojnega kartona?

- a) Septembra.
- b) Junija.
- c) Ne predstavim.
- d) Drugo: _____

24. Ali menite, da bi lahko za učence vašega razreda organizirali aktivni odmor, četudi ga na šoli ni?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Ne vem.
- d) Aktivnega odmora ne poznam.

25. Koliko vas obremenjuje sodelovanje na športnih dnevih (prosim odgovarjajte ločeno za telesno pripravljenost in za vidik odgovornosti)?

- a) Zelo, predvsem z vidika telesne pripravljenosti.
- b) Zelo, predvsem z vidika odgovornosti.
- c) Zmerno, predvsem z vidika telesne pripravljenosti.
- d) Zmerno, predvsem z vidika odgovornosti.
- e) Zelo malo ali skoraj nič, predvsem z vidika telesne pripravljenosti.
- f) Zelo malo ali skoraj nič, predvsem z vidika odgovornosti.

26. Ali menite, da imate za poučevanje predmeta šport dovolj kompetenc?

- a) Da.
- b) Ne.

27. Katera so tista področja, kjer bi želeli imeti več kompetenc za poučevanje predmeta šport?

28. Kje, na kakšen način, bi želeli pridobiti ustrezna znanja/kompetence za poučevanje predmeta šport?
